

SNAGA

ČISTO
MOJE
MESTO

LETNO
POROČILO

2018

LETNO POROČILO 2018

SNAGA, DRUŽBA ZA RAVNANJE Z ODPADKI
IN DRUGE KOMUNALNE STORITVE, D. O. O.

POMEMBNEJŠI PODATKI O POSLOVANJU DRUŽBE

POMEMBNEJŠI PODATKI O POSLOVANJU DRUŽBE

	2018	2017	Indeks 18/17
Skupni letni prihodki	14.244.096	14.519.464	98,10
Čisti prihodki od prodaje	13.950.949	13.615.996	102,46
Vrednost aktive	22.450.022	20.287.451	110,66
Dobiček oz. izguba poslovnega leta	-1.234.703	10.999	-
Kratkoročna sredstva (konec leta)	3.671.653	4.815.377	76,25
Kratkoročne obveznosti (konec leta)	3.933.018	4.470.255	87,98
Kapital (konec leta)	6.337.470	7.575.791	83,65

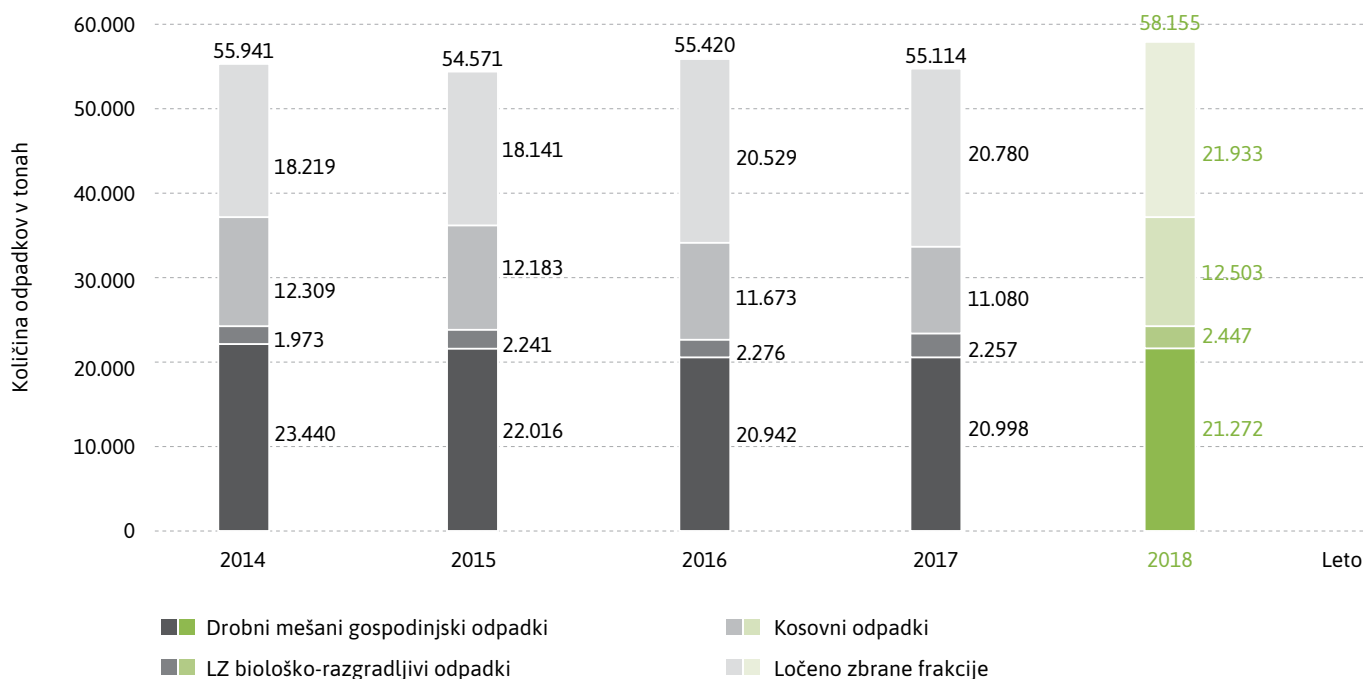
ZAPOSLENI

	2018	2017	Indeks 18/17
Število zaposlenih	231	178	129,78
Povprečno število zaposlenih iz ur	227,61	178,50	127,51

KAZALNIKI

	2018	2017
Delež lastniškega financiranja	0,28	0,37
Delež dolgoročnega financiranja	0,81	0,77
Delež osnovnih sredstev v sredstvih	0,82	0,73
Kapitalska pokritost osnovnih sredstev	0,35	0,51
Gospodarnost poslovanja	0,93	0,99
Prihodki na zaposlenega	62.581,15	81.343,82
Čista donosnost sredstev (ROA)	-5,50	5,00
Čista donosnost kapitala (ROE)	-19,48	15,00
Hitri koeficient likvidnosti	0,25	0,19
Pospešeni koeficient likvidnosti	0,90	0,74
Kratkoročni koeficient likvidnosti	0,93	1,08

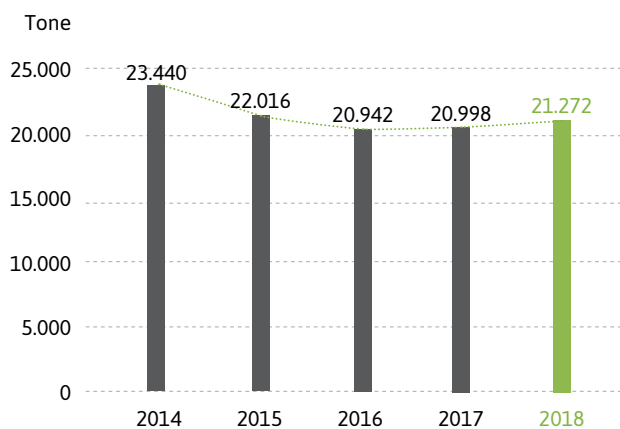
Količine vseh zbranih komunalnih odpadkov od 2014 do 2018

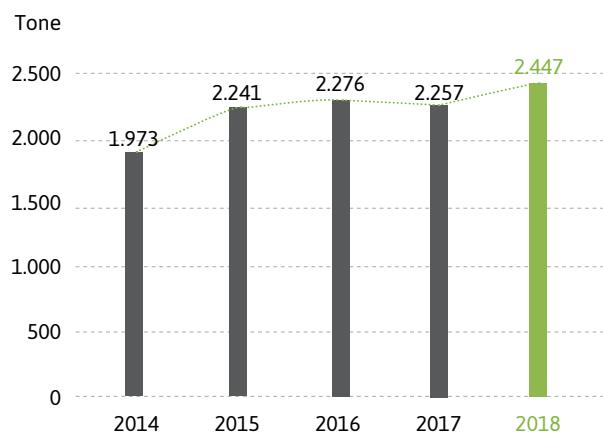
Mešani komunalni odpadki predstavljajo 37 % vseh zbranih komunalnih odpadkov. V primerjavi z letom 2017 je njihova količina malenkostno narasla. Trend gibanja zbranih količin mešanih komunalnih odpadkov je za pred-obdelavo mešanih komunalnih odpadkov ugoden. Prav tako beležimo naraščanje

kosovnih odpadkov, in sicer za 8,4 %. Po štiriletnem obdobju ponovno beležimo pozitivni trend naraščanja biološko razgradljivih odpadkov, v zadnjem letu za 12,8 %. Povečanje količin in s tem trend ločeno zbranih frakcij se nadaljuje.

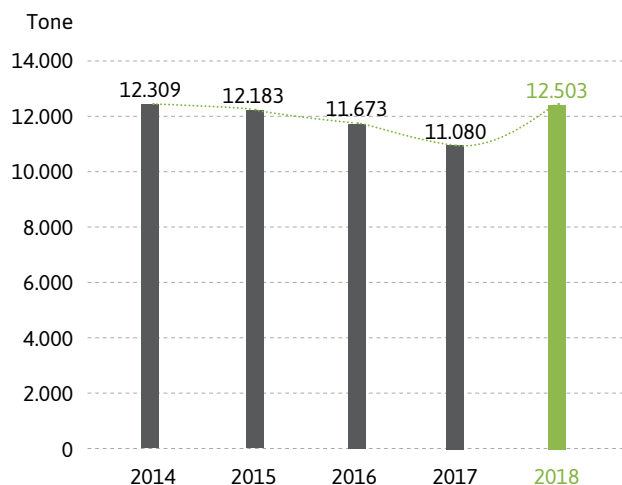
Zbrane količine mešanih komunalnih odpadkov od 2014 do 2018

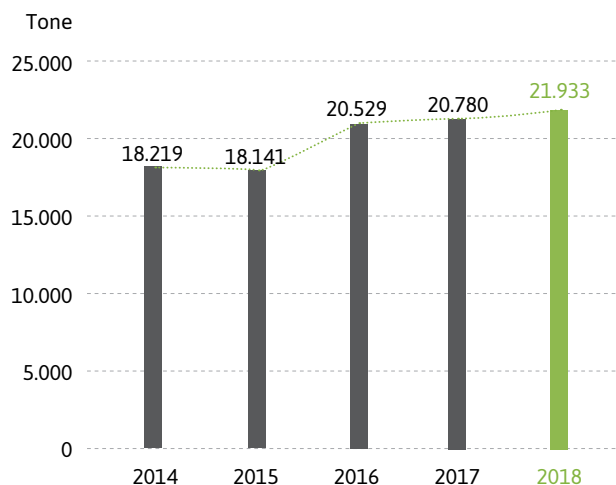
Zbrane količine kosovnih odpadkov od 2014 do 2018

Zbrane količine bioloških odpadkov od 2014 do 2018

Količine ločeno zbranih frakcij od 2014 do 2018

POUDARKI IZ POSLOVANJA

Naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov je v sredini leta stopila v enoletno poskusno obratovanje. Do začetka poskusnega obratovanja je poslovanje zaznamovalo ponovno povišanje cen prevzema mešanih komunalnih odpadkov, pri čemer je cena po toni ponovno narasla – tokrat na 155 € z vključeno manipulacijo, ki pa je v vsakem primeru naš strošek. Ob tem velja poudariti, da je v ceni, ki jo plačuje glavčina naših uporabnikov, torej v mariborski ceni, še zmeraj upoštevan strošek prevzema mešanih komunalnih odpadkov v višini 98 € na tono. Zaradi tega smo izgubo na področju izvajanja gospodarske javne službe ravnanja z odpadki začeli ustvarjati že v začetku leta 2018 oz. se je poslovanje z izgubo na področju te javne službe le še poglobljalo. Na nevdržnost izvajanja gospodarske javne službe pod takšnimi pogoji smo večkrat opozorili tudi največjo lastnico, Mestno občino Maribor, a zaradi prihajajočih jesenskih lokalnih volitev volje za umeščanje predloga za povišanje cene na mestni svet v vodstvu občine ni bilo.

Ko je naprava začela obratovati, smo vse zbrane mešane komunalne odpadke začeli usmerjati na lastno sortirno linijo. Izhodne frakcije so sestavljene iz treh ključnih skupin: lahke frakcije, ki jo proti plačilu predajamo ustreznemu prevzemniku, težke frakcije, ki jo proti plačilu predajamo ustreznemu prevzemniku, in uporabnih materialov, ki jih prodamo na trgu sekundarnih surovin. Zaradi učinkov naprave smo v letu 2018 prodali več ločeno zbranih frakcij, katerih vrednosti pa so se na trgu povsem spremenile.

Posebno težavo pri poslovanju z odpadki predstavlja razdor trga odpadkov. Vzroka sta predvsem dva. Daljnovzhodne države so začele z omejitvijo prevzema frakcij odpadkov, predvsem odpadne embalaže. Posledično so evropska skladišča izsortiranih in ločeno zbranih frakcij polna. Trg

je postal izbirčen, prevzem zelo omejen, cene za prevzem frakcij so drastično padle. Drugi vzrok je posledica prvega. Evropske kapacitete energetske izrabe so zapolnjene, zato so cene energetske izrabe poskočile iz nekdanjih 30-40 €/t na preko 100 €/t. V Sloveniji so zaradi tega stroški obdelave odpadkov poskočili tudi za 80 % in več. Tudi pri nas, predvsem zato, ker iz postopkov sortiranja v napravi za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov dobimo tudi lahko frakcijo, ki jo pošljemo naprej v energetske izrabe. Ti globalni premiki so, ob nepotrjenih cenah s strani občin, zadali še dodaten udarec našemu poslovanju.

Skupne količine zbranih odpadkov se v primerjavi z letom 2017 niso bistveno spreminjale, kar pomeni, da je potrošnja stabilna oz. celo malce raste. To gre sklepati iz malenkostno višjih zbranih količin mešanih komunalnih odpadkov, poskočil pa je delež ločeno zbrane embalaže – v primerjavi z letom 2017 za 7 %. Prav zaradi tega smo se v začetku leta 2018 lotili pilotnega projekta, v katerem smo skušali dokazati, da bi bilo, ob delovanju naprave za predobdelavo odpadkov, v občinah, kjer izvajamo gospodarsko javno službo ravnanja z odpadki, okoljsko in ekonomsko bolj sprejemljivo, če bi mešane komunalne odpadke in embalažo gospodinjstva začela zbirati skupaj, mi, kot izvajalec, pa jih tudi odvažali kot isto frakcijo. Sortiranje bi nato opravila naprava. Bolj učinkovito in z vidika visokih stroškov, ki jih v končni ceni pomeni logistika, tudi ceneje. Ministrstvo za okolje in prostor je projekt ustavilo, ob čemer nas je napotilo na izvajanje predpisane zakonodaje (ločeno zbiranje odpadkov) in v primeru nespoštovanja predpisov zagrozilo tudi z odvzemom okoljevarstvenega dovoljenja.

Poslovanje drugih javnih služb (urejanje in vzdrževanje zelenih in utrjenih površin v MOM, oskrba zapuščenih živali, čiščenje

javnih površin) je prav tako negativno. Na tem področju niso težava globalni premiki in njihove posledice v našem mikrookolju, ampak predpisan standard, ki ga zagotovljena sredstva proračuna Mestne občine Maribor ne dohitevajo. Edina javna služba, ki posluje pozitivno, pri čemer se njen dobiček zaradi novih najemnin, ki jih plačujemo mi, prepolovil, so mariborske tržnice.

Tudi v letu 2018 z Mestno občino Maribor nismo uredili statusa in/ali financiranja dejavnosti zaprtih odlagališč. Odlagališča za odlaganje komunalnih odpadkov v lasti občine ali več občin so javna infrastruktura, skrb oz. odgovornost za to pa je opredeljena kot izvirna naloga lokalnih skupnosti. Snaga je v skladu z odločbami Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO) upravljavec zaprtih odlagališč. Za obdobje, dokler lokalne skupnosti ne bodo dokončno uredile in zagotovile dolgoročnih virov financiranja za pokrivanje stroškov vzdrževanja zaprtih odlagališč, smo oblikovali rezervacije.

Tržne dejavnosti ne morejo izenačiti finančnega bremena, ki ga za poslovanje predstavljajo stroškovno nekrite javne službe. V letu 2018 smo po osmih letih stabilnega poslovanja prvič zabredli v minus in poslovno leto zaključujemo z izgubo v višini 1.234.703 €.

Na prihodkovni strani smo v letu 2018 nadaljevali aktivno politiko izterjave starih zapadlih terjatev.

Prihodke smo povečali tudi s prodajo ločeno zbranih frakcij, in sicer za skoraj 100.000 €, bili do oktobra aktivno vključeni v

evropski projekt KOC KROG, ki nam je omogočal povrnitev dela stroškov izobraževanj, hkrati smo tudi z določenimi občinami dogovorili subvencijo za najemnine, dobili smo tudi nekaj več donacij.

Žal pa na stroškovni strani nismo imeli veliko manevrskega prostora, da bi lahko vplivali na ceno, ki jo plačujemo prevzemniku odpadkov, saj smo ga zavezani izbrati z javnim razpisom. V letu 2018 so se povečali tudi stroški vzdrževanja voznega parka, kar kaže na dotrajanost vozil in nujnost obnovitve voznega parka.

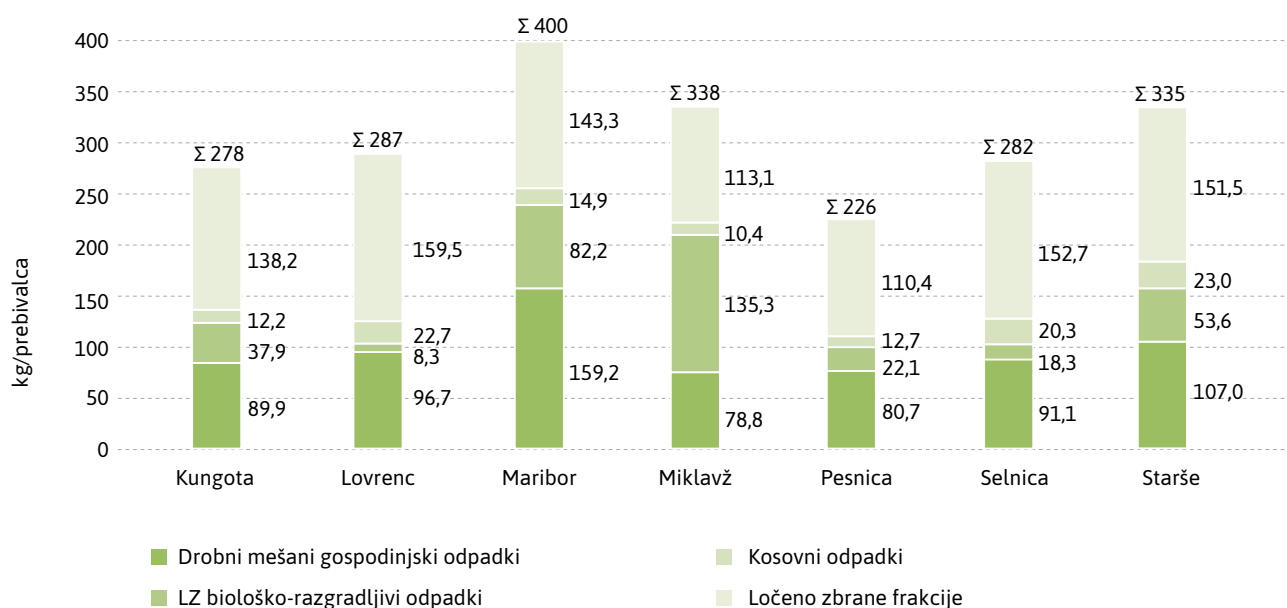
Investicij praktično ni bilo oz. smo jih omejili na tiste, brez katerih ne moremo izvajati javnih služb, ki so nam zaupane. Ustavili smo tudi vse donacije in sponzorstva, na področju marketinga smo se obnašali skrajno racionalno.

V letu 2018 smo beležili tudi nekaj upokožitev in prenehanj zaposlitev.

Začeli smo odplačevati obresti iz naslova posojila za napravo za predobdelavo odpadkov, pri čemer moramo upoštevati, da v sredini leta 2019 obrestim dodajamo še odplačevanje glavnice.

V letu 2018 je družba na podlagi sklepa skupščine z dne 11. 7. 2018 sprejela sklep o razporeditvi dobička leta 2017 v skupni višini 7.324,50 € na druge rezerve iz dobička.

Povprečne količine zbranih frakcij na prebivalca in delež znotraj frakcij

Mešani komunalni odpadki predstavljajo približno tretjino vseh zbranih komunalnih odpadkov, ločevanje v gospodinjstvih pa je boljše v zunaj mestnih občinah.

**PREDSTAVITEV
PODJETJA 16**

01

03

**RAČUNOVODSKO
POROČILO 68**

02

**POSLOVNO
POROČILO 28**

KAZALO

1	PREDSTAVITEV PODJETJA	16	3	RAČUNOVODSKO POROČILO	68
1.1	Osnovni podatki o podjetju	18	3.1	Izjava o odgovornosti posloводства	75
1.2	Organi vodenja	18	3.2	Pojasnila k računovodskim izkazom	76
1.3	Izjava o upravljanju družbe Snaga d.o.o.	19	3.3	Bilanca stanja	80
1.4	Splošne informacije o poslovanju družbe in njene dejavnosti	22	3.4	Izkaz poslovnega izida	82
1.5	Organizacijska struktura	23	3.5	Izkaz denarnih tokov	83
1.6	Pomembne letnice	24	3.6	Izkaz gibanja kapitala	84
1.7	Pomembni poslovni dogodki v letu 2017	25	3.7	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	86
			3.8	Izkaz bilančnega dobička/izgube	86
2	POSLOVNO POROČILO	28	4	RAZKRITJA, POJASNILA IN PODATKI K IZKAZOM PO SRS	87
2.1	Gospodarsko gibanje	30	4.1	Bilanca stanja	87
2.2	Vizija, poslanstvo in strategija	32	4.1.1	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	88
2.3	Povzetek analize poslovanja	35	4.1.2	Opredmetena osnovna sredstva (v lasti družbe)	89
2.4	Izvajanje gospodarskih javnih služb	37	4.1.3	Naložbene nepremičnine	90
2.4.1	Ravnanje z odpadki	37	4.1.4	Dolgoročne finančne naložbe	91
2.4.2	Zbiranje odpadkov	38	4.1.5	Odložene terjatve za davek	92
2.4.3	Zbirni centri	41	4.1.6	Zaloge	92
2.4.4	Priprava odpadkov za predobdelavo	42	4.1.7	Kratkoročne finančne naložbe	93
2.4.5	Zaprta odlagališča odpadkov	44	4.1.8	Kratkoročne poslovne terjatve	93
2.4.6	Urejanje utrjenih in zelenih javnih površin	45	4.1.9	Denarna sredstva	95
2.4.7	Zavetišče za živali	46	4.1.10	Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	96
2.4.8	Vzdrževanje in urejanje mariborskih tržnic	47	4.1.11	Kapital	96
2.5	Tržne dejavnosti	48	4.1.12	Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	97
2.5.1	Pogodbni odvozi	48	4.1.13	Dolgoročne finančne obveznosti	98
2.5.2	Zimska služba	49	4.1.14	Kratkoročne finančne obveznosti	99
2.5.3	Čistilni servis	49	4.1.15	Kratkoročne poslovne obveznosti	99
2.5.4	Plinska elektrarna Pobrežje	49	4.1.16	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	99
2.5.5	Plinska elektrarna Dogoše	49	4.1.17	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	100
2.5.6	Tržne storitve čiščenja in urejanja okolja	49	4.1.18	Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	101
2.5.7	Črpanje fekalij in prediranje hišne kanalizacije	49	4.1.19	Zunajbilančna evidenca	101
2.5.8	Plakatiranje	50	4.2	Izkaz poslovnega izida	103
2.5.9	Upravljanje stavb	50	4.2.1	Čisti prihodki od prodaje	104
2.5.10	Zbiranje odpadnih jedilnih olj in biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov	50	4.2.2	Drugi poslovni prihodki	104
2.6	Upravljanje s kadri	51	4.2.3	Stroški blaga, materiala in storitev	105
2.7	Kakovost poslovanja in varstvo okolja	54	4.2.4	Stroški dela	107
2.8	Družbena odgovornost	55	4.2.5	Odpisi vrednosti	108
2.8.1	Odnos do zaposlenih	55	4.2.6	Drugi poslovni odhodki	109
2.8.2	Odnos do deležnikov	57	4.2.7	Finančni prihodki iz danih posojil	110
2.8.3	Odnos do skupnosti	58	4.2.8	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	110
2.8.4	Odnos do okolja	60	4.2.9	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	110
2.8.5	Raziskave in razvoj	60	4.2.10	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	110
2.9	Nabava in javna naročila	62	4.2.11	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	111
2.10	Investicije	64	4.2.12	Drugi prihodki	111
2.11	Izpostavljenost tveganjem	65	4.2.13	Drugi odhodki	112
2.12	Pomembni poslovni dogodki po koncu Poslovnega leta	67	4.2.14	Odloženi davki	112
			4.2.15	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	112
			4.3	Računovodski kazalniki	115

SLOVAR IZRAZOV IN UPORABLJENIH OKRAJŠAV

ARSO: Agencija Republike Slovenije za okolje,
 BIOO: ločeno zbrani biološko razgradljivi odpadki iz gospodinjstev,
 DROE: družbe za ravnanje z odpadno embalažo
 GJS: gospodarska javna služba,
 LFZ: ločeno zbrane frakcije,
 MEDO: Uredba o metodologiji o oblikovanju cen obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja,
 MKO: mešani komunalni odpadki,

MOM: Mestna občina Maribor,
 MPE: mala plinska elektrarna na odlagališču Pobrežje,
 MPEZ: mala plinska elektrarna na odlagališču Dogoše,
 MOP: Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije,
 OE: odpadna embalaža,
 OVD: okoljevarstveno dovoljenje,
 RR: raziskave in razvoj,
 SRS: slovenski računovodski standardi 2016,
 ZGD-1: Zakon o gospodarskih družbah,
 ZMO: zunaj mestne občine.

BREZ LASTNE OBDELAVE BI DRUŽBO TEŽKO OHRANJALI PRI ŽIVLJENJU

26. junija smo vse zbrane mešane komunalne odpadke začeli usmerjati v lastno napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Postali smo samostojni na področju izvajanja dveh od treh javnih služb, ki zaokrožujejo pojem ravnanje z odpadki. Čeprav nekateri menijo, da je naprava strošek, ki ne upraviči svojega poslanstva, se moramo zavedati, da bi bila izguba v poslovnem letu 2018 brez nje še večja. Ne samo, da nam je cena prevzema mešanih komunalnih odpadkov ponovno poskočila, bistveno so se spremenili tudi drugi pogoji, v katerih delujemo in od katerih so odvisni stroški, ki nastajajo z ravnanjem z odpadki. Zato je pomembno, da napravo imamo in da v poskusnem obratovanju optimiziramo njene nastavitve tako, da bo služila maksimalnemu izkoristku, kar pomeni, da nam bo dala optimalne rezultate glede na vhod, torej glede na odpadke, ki jih pripeljemo na sortirno linijo. Zato so naše misli že usmerjene v obdobje njenega polnega obratovanja.

V letu 2018 smo prav v luči dolgoročnih pozitivnih učinkov naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov želeli uresničiti pilotni projekt integriranega zbiranja mešanih komunalnih odpadkov in odpadne embalaže. Prepričani smo, da bi prav zaradi zmogljivosti naprave ti dve frakciji odpadkov naši uporabniki lahko zbirali v isti posodi, prav tako bi ju odvažali hkrati, sortiranje pa bi izvedli stroji. Takšen način bi prispeval k manj izpustom v zrak, saj bi bilo logistike manj, hkrati pa bi tudi naprava pokazala, da zmore to, kar smo obljubljali – več kot katera koli v Sloveniji. A nas je Ministrstvo za okolje in prostor opozorilo, da smo zavezani k spoštovanju zakonodaje, ki predpisuje ločeno zbiranje komunalnih odpadkov na viru njihovega nastanka, torej že v gospodinjstvih. Tudi v razvojnih dejavnostih smo omejeni. A vendar, izključno zaradi obratovanja naprave smo v letu 2018 povečali količino uporabnih frakcij, ki na trgu zaradi globalnih razmer in okoliščin sicer izgublajo vrednost, a vseeno vplivajo na zmanjševanje izgube v poslovanju na dejavnosti ravnanja z odpadki.

Poslovanje v letu 2018

Več kot 80 % prihodkov ustvarimo z izvajanjem javnih služb, med katerimi je najpomembnejša javna služba ravnanja z odpadki, ki jo sestavljajo tri službe – zbiranje komunalnih odpadkov, obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave in odstranjevanje komunalnih odpadkov. V drugi polovici leta 2018 smo že dve javni službi izvajali samostojno. Kljub temu pa ostaja razkorak med ceno, ki jo za ravnanje z odpadki plačujejo uporabniki, in stroškom, ki ga ravnanje z odpadki predstavlja za podjetje, vedno večji. Omejevanje prevzema frakcij odpadkov s strani daljnovzhodnih držav je naredilo trg sekundarnih surovin izbirčen, prevzem pa zelo omejen. Hkrati so poskočile tudi cene energetske izrabe; v Sloveniji, tudi v Snagi, ta poskok čutimo v obliki 80 % povišanja cen prevzema lahke frakcije. Nobena občina, v kateri izvajamo javno službo ravnanja z odpadki, v letu 2018 pred organ odločanja (mestni oz. občinski svet) ni postavila elaborata, ki smo ga predložili v sredini aprila. To pomeni, da so prihodki ostajali na lanskim ravni, stroški pa so se poviševali.

Pretežni delež izgube, ki smo jo ustvarili v poslovanju v letu 2018, lahko pripišemo izvajanju gospodarske javne službe ravnanja z odpadki – pridelali smo – 1.379.367 €. Ob tem velja opozoriti na trend, ki nas spremlja že zadnjih pet let – zmanjševanje obračunskega volumna. Ker je ločevanje na izvoru nastanka odpadkov vse boljše (vsaj v teoriji in statističnih številkah), uporabniki težijo k temu, da zmanjšujejo volumen posode, v kateri zbirajo mešane komunalne odpadke in ki je osnova za obračun celotnega sistema ravnanja z odpadki. Povedano drugače, posameznik vse stroške, ki jih prinaša ravnanje z odpadki, plača glede na volumen posode za mešane komunalne odpadke, ki je po veljavni zakonodaji edina posoda, ki je obvezna za vsakega uporabnika. Te zagate ne more rešiti naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, saj glede na

predpise o oblikovanju cen ravnanja z odpadki za končnega uporabnika obdelava odpadkov predstavlja samo 30 % končnega zneska. Prilagoditev cen ravnanja z odpadki z dejanskimi stroški, ki v tej dejavnosti nastajajo, je tako neizbežna, kar potrjujejo tudi druga komunalna podjetja v

V PRIMERJAVI Z LETOM 2017 SMO PROSTO NA TRGU SICER POSLOVALI BOLJŠE, STRANKE SE VRAČAJO, KAR JE SPODBUDNO.

panogi, ki so v letu 2019 eno za drugim upravičeno višala cene svojih storitev.

Če so tržne dejavnosti v preteklosti še blažile izgubo poslovanja javnih služb, so z nekaj manj kot 20 % prihodkovnim deležem postale prešibke. V primerjavi z letom 2017 smo prosto na trgu sicer poslovali boljše, stranke se vračajo, kar je spodbudno. Zaradi vsesplošnega varčevanja, ki je korenito omenilo tržno komuniciranje in oglaševanje in se bo nadaljevalo tudi v letu 2019, pa moramo paziti, da truda in sredstev, ki smo jih v blagovno znamko Snaga in storitve, ki jih opravljamo prosto na trgu, vložili v preteklosti, ne izničimo. Proaktiven pristop do strank in iznajdljivost v tržnem komuniciranju bosta ključno vodilo v letu 2019.

Čista izguba obračunskega obdobja v višini -1.234.703 € je torej nižja, kot bi bila, če ne bi udeležili naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Ključen izziv v prihodnje pa ostaja njena optimalna stroškovna in količinska učinkovitost.

Poslovni izzivi v letu 2018

Zraven začetka obratovanja naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov je bil fokus v letu 2018 usmerjen tudi ureditev statusa družbe. Deset od enajstih občin ustanoviteljic je namreč sledilo dogovoru iz leta 2015 in sprejelo potrebne pravne podlage, s katerimi so omogočili skupščini podjetja, ki jo sestavljajo župani občin ustanoviteljic, da na redni seji potrdijo novo družbeno pogodbo, z njo pa odprejo vrata neposrednemu podeljevanju koncesij tudi manjšim občinam ustanoviteljicam. A se je zapletlo in nova družbena pogodba ni bila sprejeta. Tako je naš status ostal nespremenjen, poslovanje na področju javne službe ravnanja z odpadki pa je še zmeraj vezano na dobro voljo občin ustanoviteljic, v katerih izvajamo to javno službo, ki podaljšujejo pogodbe o izvajanju. Zavedamo se, da dolgoročno to ni in ne sme biti rešitev, na kar smo konec leta opozorili tudi novo vodstvo največje občine ustanoviteljice, Mestne občine Maribor. Kako bo predlog ustanovitve Javnega holdinga Maribor d. o. o. vplival na izvrševanje ključne predpostavke, na kateri nam lahko vse občine ustanoviteljice neposredno podelijo koncesijo javne službe ravnanja z odpadki, to je neposredni vpliv na nadzor

poslovanja družbe, zaenkrat ostaja vprašanje. Vendar je Snaga predvidena za priključitev v holding po izvedenem preoblikovanju podjetja, kar razumemo kot pomemben signal, da si tudi vodstvo Mestne občine Maribor prizadeva h končni ureditvi statusa.

Aktivnosti v letu 2018 so bile namenjene tudi uresničevanju predpisov, ki jih nalaga v izvajanje javne službe ravnanja

AKTIVNOSTI V LETU 2018 SO BILE NAMENJENE TUDI URESNIČEVANJU PREDPISOV, KI JIH NALAGA V IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE RAVNANJA Z ODPADKI DRŽAVA.

z odpadki država. Gre za dve ključni prilagoditvi, in sicer uvedba zbiranja odpadne embalaže od vrat tudi v Mestni občini Maribor in ureditev zbirnih centrov tako, da bodo omogočali ponovno uporabo in predhodno skladiščenje zbrane odpadne embalaže vsaj 14 dni. Nobeden od zbirnih centrov, z izjemo miklavškega, trenutno ni urejen po teh standardih, ki stopijo v veljavo s 1. 7. 2019. Zaradi težke likvidnostne situacije, s katero smo se soočali od začetka leta 2018, smo sprejeli sklep, da bomo zbiranje odpadne embalaže od vrat v Mariboru uvajali postopno in jo dokončno uvedli s prehodom v leto 2020. Zbirni centri pa so javna infrastruktura občin, zato tudi tovrstno investicijsko vzdrževanje zapade v obveznosti posamezne občine. Žal predpisi predvidevajo kazni v primeru neizvršitve določil izključno za izvajalca javne službe. Zato smo občine aktivno pozivali k ureditvi razmer na zbirnih centrih, pri čemer velja poudariti, da jih je večina investicije predvidela v proračunih za leto 2019.

Pilotni projekt integriranega zbiranja mešanih komunalnih odpadkov in odpadne embalaže smo potem, ko nas je Ministrstvo za okolje in prostor opozorilo, da smo zavezani k spoštovanju zakonodaje o ločenem zbiranju odpadkov, ustavili, kljub temu da smo prepričani, da bi imel pozitivne učinke tudi na končno ceno za uporabnika. Zato smo pristopili k aktivnostim razširitve okoljevarstvenega dovoljenja za napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, v kateri želimo v prihodnje sortirati tudi odpadno embalažo. Glede na stanje razmer, ki so vladale v letu 2018 na področju odpadne embalaže, sprejetje interventnega zakona o ravnanju z odpadno embalažo in ob upoštevanju tehničnih zmožnosti naše naprave, je to logičen korak k optimizaciji delovanja in posledično tudi stroškov naprave.

Poslovanje zavetišča za živali je bilo v letu 2018 stabilno, tudi kadrovske ni prihajalo do sprememb, ki bi bistveno vplivale na poslovanje dejavnosti. Septembra smo z Mestno občino Maribor podpisali novo koncesijsko pogodbo, ki je stopila v 5-letno veljavo s 1. 1. 2019. Prizadevali si bomo,

da v prvi polovici koncesijskega obdobja uresničimo zavezo po razširitvi interne ambulante tudi na lastniške živali, kar bi povečalo prihodke te javne službe.

Idejna rešitev za streho osrednje mariborske tržnice je naletela na mešane odzive, a v glavnem ne odklonilne, v zadnji tretjini leta je Mestna občina Maribor pridobila tudi pravnomočno gradbeno dovoljenje. Vendar se je projekt, ki bi nam dolgoročno znižal stroške vzdrževanja na tej lokaciji, ustavil iz objektivnih razlogov: konec novembra smo prejeli sodno odpoved najema mlečno-mesnega paviljona, ki je bistven za poslovanje tržnice; sredstev za začetek gradnje strehe v proračunu 2018 ni bilo zagotovljenih. V letu 2019 Mestna občina Maribor zagotavlja sredstva, pri čemer velja poudariti, da je nadaljevanje projekta odvisno tudi od dogovora za podaljšanje najema paviljona.

Investicije v letu 2018 so bile omejene na najnujnejše. Vanje smo vložili približno 600.000 €, pri čemer ne upoštevamo investicije v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Večina investicij je bila namenjenih področju ravnanju z odpadki – vozila, ureditev področja Smreka. Vlagali smo tudi v razvoj informacijske podpore poslovanju, kjer smo v preteklosti močno zaostajali. Posodobili smo skladiščno poslovanje, v katerem smo prešli na delno elektronsko poslovanje, s katerim bomo ustvarili prihranke v delovnem času in posledično denarju, uvedli smo dolgo pričakovano povezavo informacijskega sistema z glavno tehniko. Projekti, s katerimi bomo informatizirali in posledično pocenili naše delovanje, so zastavljeni tudi v letu 2019.

Stabilna gospodarska rast in medijsko poudarjanje dviga življenjskega standarda, zaključka varčevalnih ukrepov in podobnega, sta vplivali tudi na naše zaposlene. Leto 2018 je zaznamoval spremenjen trg dela, ki smo ga čutili s prostovoljnimi odhodi zaposlenih, pretežno v tujino. S sindikatom in svetom delavcev smo pristopili k pogajanju o novi kolektivni pogodbi, katere cilj je v skladu s finančnimi zmožnostmi podjetja izboljšati položaj zaposlenih, hkrati pa z novo sistemizacijo narediti poslovanje enostavnejše, razmejitev področij bolj logično. Pogajanja še trajajo.

Pridobili smo certifikat Učča se organizacija, ki nam potrjuje,

PRIDOBILI SMO CERTIFIKAT UČČA SE ORGANIZACIJA, KI NAM POTRJUJE, DA SE VLAGANJE V KOMPETENCE ZAPOSLENIH OBRESTUJE.

da se vlaganje v kompetence zaposlenih obrestuje. Do konca oktobra smo bili vključeni v evropski projekt Kompetenčni center KOC KROG, preko katerega smo izobraževanja in usposabljanja, ki smo jih lahko navezali na krožno

gospodarstvo, dobili delno sofinancirana. Splošna načela varčevanja so sicer veljala tudi na področju izobraževanj.

Ker si prizadevamo zaposlenim omogočiti prijetno, stimulatívno in varno delovno okolje, smo v letu 2018 izvedli obsežnejšo prezaposlitev delavcev iz agencije za najem delovne sile neposredno v podjetje. Strošek dela se je zaradi tega v letu 2018 povečal, a na račun zmanjšanih stroškov storitve najema. Pri prezaposlovanju sledimo dvema ciljema: na tak način nagraditi zaposlene, ki svoje delo opravljajo v skladu s postavljenimi standardi ali pa te standarde presegajo in ohraniti status srednje velikega podjetja, ki po standardni klasifikaciji šteje do 250 zaposlenih.

Zavezanost trajnostnemu razvoju trenutno uresničujemo skozi evropske projekte, ki so v vsaj 80 % financirani iz različnih evropskih skladov. Urbana zemljina za hrano, projekt evropske iniciative Urban innovative actions, sofinanciran v višini 1.260.540 €, ki smo ga začeli izvajati v letu 2018, do konca koledarskega leta ni bistveno napredoval, saj se je vodilni partner v projektu, Mestna občina Maribor, večino leta ukvarjala z zagotovitvijo primerne lokacije, kjer bi mi postavili pilotno napravo za obdelavo bioloških odpadkov. Pravi operativni zagon in vidnejše rezultate bo zato projekt podjetju prinesel v letu 2019. Dobrih 177.000 € pa nam bo do konca leta 2021 prineslo sodelovanje v projektu Winpol, katerega ključni cilj je sprememba zakonodajnega okvira v smeri uporabe inteligentnih sistemov v ravnanju z odpadki. Operativno bo projekt zaživel v letu 2019.

Družbena odgovornost

Finančna stiska, ki je močno zaznamovala poslovanje v drugi polovici poslovnega leta, je vplivala tudi na zmožnost angažiranja v lokalnem okolju. Aktivnosti družbene odgovornosti smo omejili na najnujnejše, zaradi finančnih omejitev smo morali odkloniti sodelovanje v številnih družbeno koristnih projektih, ki so krepili naš ugled v širši lokalni skupnosti.

Kljub temu smo zavezani varovanju okolja, zato smo izvedli vse predvidene natečaje za vrtce in šole, aktivno pa smo sodelovali tudi na Festivalu Lent, kjer smo lani, tudi zaradi nenehnega opozarjanja na količino zbranih odpadkov, zbrali približno pol tone odpadkov manj. Odzvali smo se povabilom različnih sredin, ki si prizadevajo odgovorno ravnati z odpadki in na tak način naše poslanstvo širili naprej. Aktivno smo se vključili v izvedbo dobrodelnega koncerta za zapuščene živali. Naš prispevek ni bil finančne narave, ampak smo pomagali z veščinami in znanjem. Zato ocenjujemo, da tudi obdobja krize prinašajo pozitivne učinke. Spoznamo, kaj znamo in na koliko različnih načinov lahko to znanje unovčimo v zadovoljstvo celotne lokalne skupnosti.

Določenih zavez, ki smo jih sprejeli v obliki različnih certifikatov, pa nismo mogli zaobiti. Tako smo v okviru družini prijaznega podjetja izvedli vse načrtovane

aktivnosti, vključno z novimi ukrepi, med katerimi je največ zanimanja poželo ocenjevanje vodij. Zavedamo se, da je ravnanje zaposlenih odraz vodij, ki umerjajo njihov proces, in da srednjeročni poudarek na veščinah vodenja pomeni dolgoročni prihranek za celotno podjetje. Zato varčevalne ukrepe umerjamo smiselno, zmeraj s premislekom o tem, kakšen je njihov dolgoročni potencial vpliva na poslovanje podjetja.

FINANČNA STISKA, KI JE MOČNO ZAZNAMOVALA POSLOVANJE V DRUGI POLOVICI POSLOVNEGA LETA, JE VPLIVALA TUDI NA ZMOŽNOST ANGAŽIRANJA V LOKALNEM OKOLJU.

Zgodbo o podjetju pišemo vsi. Zaposleni, ki so s svojim znanjem, angažmajem in odgovornim opravljanjem dela gonilo tako vsakodnevnih obveznosti kot razvoja, lastniki podjetja, ki zaupajo vodstvu podjetja, njegovi viziji – tudi v časih, ko je finančna slika slaba, in seveda nadzorniki, ki v skladu s svojimi pristojnostmi in pooblastili prispevajo k izboljšavam in nam pomagajo pri premagovanju ključnih izzivov. Hvala za zaupanje. V časih, ki so pred nami, bo še toliko pomembnejše.

Cveto Žalik
direktor

POROČILO NADZORNEGA SVETA POROČILO O DELU NADZORNEGA SVETA DRUŽBE SNAGA, D. O. O. ZA POSLOVNO LETO 2018

Nadzorni svet je v skladu s svojimi pristojnostmi, ki so opredeljene v 272. in 281. členu ZGD-1, opravljal svoje funkcije v letu 2018 v sestavi Matej Smrekar predsednik (predstavnik družbenikov), imenovan dne 24.8.2016, Mirko Šprinzer, namestnik predsednika (predstavnik družbenikov), Vilibald Šabeder, član (predstavnik družbenikov), Nataša Petek, članica (predstavnica družbenikov), Smiljan Olga, članica (predstavnica zaposlenih) in Zdravko Zorman, član (predstavnik zaposlenih). Nadzorni svet je svojo nadzorno funkcijo v okviru pooblastil in pristojnosti izvrševal na sejah, in sicer je imel 3 redne, 0 izrednih in 1 dopisno sejo. Vse seje so bile sklepčne.

V okviru rednih in korespondenčne seje v letu 2018 se je nadzorni svet:

- seznanil in potrdil letno poročilo za leto 2017,
- seznanil z revizorjevim poročilom,
- seznanil in sprejel predlog o uporabi bilančnega dobička,
- seznanil z medletnimi finančnimi poročili,
- seznanil in potrdil popisni elaborat za leto 2018,
- seznanjal s potekom postopkov za izgradnjo objekta za predobdelavo odpadkov.

Predsednik NS družbe Snaga d. o. o.
Matej Smrekar

**PREDS
PODJE**

01

TAVITEV TJA

1.1 OSNOVNI PODATKI O PODJETJU

Polni naziv družbe:
SNAGA, družba za ravnanje z odpadki in druge
komunalne storitve, d. o. o.

Skrajšani naziv družbe:
SNAGA d. o. o.

Naslov in sedež:
Nasipna ulica 64, SI - 2000 Maribor

Telefon:
+386 (0)2 620 58 00

Gsm:
+386 (0)41 325 269

Faks:
+386 (0)2 620 58 10

E-pošta:
info@snaga-mb.si

Davčna številka:
22223576

ID za DDV:
SI22223576

Matična številka:
5067855

Standardna klasifikacija:
38.110 Zbiranje in odvoz nenevarnih odpadkov

Prejeti certifikati:
ISO 9001/2008, ISO 14001/2004, OHSAS 18001/2007,
Družini prijazno podjetje

Transakcijski račun:
SI56 0451 5000 0175 787, odprt pri Novi KBM, d. d.
SI56 3400 0101 6667 355, odprt pri Banka Sparkasse, d. d.

Direktor:
Cveto Žalik

Osnovni kapital:
3.990.202,33 €

Vpis v register:
Družba je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču
v Mariboru pod vložno številko 1/00078/00 kot družba z
omejeno odgovornostjo.

1.2 ORGANI VODENJA

Organi družbe so:

- direktor,
- nadzorni svet in
- skupščina.

Direktor

Družba ima direktorja, ki na lastno odgovornost vodi poslovanje družbe in jo zastopa. Direktorja imenuje in odpokliče nadzorni svet s posebnim sklepom za mandatno dobo največ 4 leta in je lahko ponovno imenovan.

Pravice, obveznosti ter pooblastila in odgovornosti direktorja se podrobneje določijo s pogodbo o zaposlitvi, ki jo direktor sklene s predsednikom nadzornega sveta.

Nadzorni svet

Nadzorni svet sestavljajo:

Predsednik:	Matej SMREKAR
Namestnik predsednika:	Mirko ŠPRINZER
Član:	Vilibald ŠABEDER
Članica:	Nataša PETEK
Član:	Zdravko Zorman (predstavnik zaposlenih)
Članica:	Olga SMILJAN (predstavnica zaposlenih)

Nadzorni svet je v skladu s pristojnostmi v letu 2018 zasedal:

Število sej nadzornega sveta	Število točk dnevnega reda	Sklepčne seje	Nesklepčne seje
3 – redne	23	3	0
0 – izrednih	0	0	0
1 – dopisna	1	1	0

Število točk dnevnih redov nadzornega sveta zajema skupno število vseh točk, obravnavanih na rednih, izrednih oz. dopisnih sejah nadzornega sveta družbe (tudi npr. otvoritev seje, pregled zapisnika in predlogi, pobude in vprašanja, ki se pri vsaki seji ponavljajo).

Skupščina

Skupščino družbe sestavljajo župani občin ustanoviteljic družbe Snaga, d. o. o.

Občine ustanoviteljice so: Mestna občina Maribor, Občina Hoče–Slivnica, Občina Miklavž na Dravskem polju, Občina Rače–Fram, Občina Starše, Občina Duplek, Občina Ruše, Občina Selnica ob Dravi, Občina Lovrenc na Pohorju, Občina Pesnica in Občina Kungota.

Skupščina je v skladu s pristojnostmi v letu 2018 zasedala:

Število sej skupščine	Število točk dnevnega reda	Sklepčne seje	Nesklepčne seje
1 – redna	6	1	0
0 – izrednih	0	0	0
0 – dopisnih	0	0	0

Število točk dnevnih redov skupščine zajema skupno število vseh točk, obravnavanih na rednih sejah skupščine družbe (tudi npr. otvoritev seje in pregled zapisnika, ki se na vsaki seji ponovijo).

1.3 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE SNAGA D. O. O.

Skladno z določilom petega odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17) družba Snaga, družba za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d. o. o. (v nadaljevanju: Snaga), kot del poslovnega dela letnega poročila podaja naslednjo izjavo o upravljanju:

1. Sklicevanje na kodeks o upravljanju

Družba Snaga je s sklepom organa vodenja, sprejetim v letu 2017, to je s sklepom direktorja družbe, pristopila h Kodeksu upravljanja za nejavne družbe, ki ga je izdalo Združenje nadzornikov Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Gospodarska zbornica Slovenije v maju 2016. Soglasje k pristopu družbe Snaga h Kodeksu upravljanja za nejavne družbe je podal nadzorni svet družbe na seji dne 19. 3. 2018. Kodeks je priporočilo dobre prakse upravljanja in je javno dostopen na spletni strani:

http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/user_upload/Kodeks_upravljanja_za_nejavne_druz_be_maj_2016_.pdf

V točki 2. Izjave o upravljanju je podana Izjava o skladnosti s Kodeksom, kjer so razkrita odstopanja od posameznih priporočil Kodeksa.

2. IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM - Podatki o obsegu odstopanja od kodeksa o upravljanju

Odstopanja od kodeksa so razkrita v nadaljevanju, pri čemer so navedene po točkah kodeksa, pri katerih prihaja do odstopanja:

2.1.1 V obstoječi družbeni pogodbi družbe ni naveden namen družbe in ključni cilji družbe. Družba opravlja storitve javnih služb varstva okolja že več kot 100 let in je pravna naslednica predhodnih oblik družbe. V prvotnih aktih družb oz. občinskih ustanovitvenih odlokih pravnih prednic današnje družbe so bili namen in cilji zapisani (npr. v Sklepu o ustanovitvi javnega podjetja Snaga Maribor, MUV št. 16/90). Danes potrebe po tem ni več, namen in cilji družbe so zapisani v strategiji družbe,

poslovnih načrtih družbe, na spletni strani družbe.

2.1.2 Družbena pogodba ne predvideva mehanizmov reševanja sporov med družbeniki z jasno določitvijo postopka in pristojnega foruma (npr. postopek mediacije ali pristojnost arbitraže ipd.), prav tako ne opredeljuje natančneje od zakona možnosti, merila in postopka izstopa ali izključitve družbenikov iz družbe. Lastniki družbe so občine ustanoviteljice družbe (enajst občin), ki predlog družbene pogodbe obravnavajo na mestnem oz. občinskih svetih, nato pa se družbena pogodba sprejme na skupščini družbe, katere člani so župani občin ustanoviteljic. Do sedaj družbeniki družbe niso izrazili potrebe po določnejši ureditvi navedenih vsebin v družbeni pogodbi. Poslovodstvo bo priporočilo predstavilo na skupščini družbe in sledilo odločitvi družbenikov družbe na skupščini.

2.5.4 Konec leta 2016 je bil sprejet nov Poslovnik o delovanju organa nadzora, v katerem je predvideno, da bodo člani organa nadzora in vodenja enkrat letno izpolnili izjave o neodvisnosti in jih predstavili organu nadzora. V letu 2018 člani organa nadzora in vodenja izjave o neodvisnosti niso podali, k temu bodo pozvani v letu 2019.

3.1.1 Mestna občina Maribor ima kot večinski lastnik družbe osnovni vložek v višini, ki predstavlja 94,4855 % osnovnega kapitala, pri čemer skupščina družbe vse odločitve sprejema upošteva določilo prvega odstavka 506. člena ZGD-1. Predlog spremembe družbene pogodbe, ki bi drugače uredila glasovalne pravice glede posameznih pristojnosti skupščine družbe, je v procesu sprejemanja, saj jo je potrdilo 10 od 11 občin ustanoviteljic.

3.3.2 Poslovodstvo in nadzorni svet kot organa družbe nista vključena v postopek imenovanja članov organa nadzora družbe. S strani občin ustanoviteljic poslovodstvo prejme podatke o posameznem kandidatu za članstvo v nadzornem svetu družbe, ki jih vključi v pripravo gradiva za sklic skupščine družbe. Poslovodstvo bo na prvi naslednji seji skupščine le-to opozorilo na spoštovanje tega določila Kodeksa.

3.3.3 Do sedaj v družbi ni bilo prakse, da bi se na sejo skupščine, na kateri se ta seznanili z letnimi računovodskimi izkazi, povabilo tudi pooblaščenega revizorja družbe. Upoštevanje tega določila Kodeksa se bo uveljavilo v prihodnje za vse seje skupščine, kjer se bo obravnavala seznanitev z letnimi računovodskimi izkazi.

5.5 Do sedaj se na zapisnikih sej organa nadzora ni vodilo poimenskega glasovanja o sklepih, ki niso soglasni. Občasno se je navedlo poimenske glasove posameznih članov pri sklepih, ki niso bili soglasni, v tekstovni del zapisnika seje organa nadzora, ni pa bilo systemskega vodenja poimenskega glasovanja. Priporočilo bo sistematično upoštevano pri sejah organa nadzora z letom 2019.

6.3.1 Znotraj organa vodenja, ki je sicer enočlanski, ne obstaja namestnik, se pa ob krajši ali daljši odsotnosti člana zagotovi nemoteno poslovanje s sistemom primernih pooblastil za čas odsotnosti organa vodenja.

8.1.2 Sistem prejemkov organa vodenja je oblikoval in sprejel nadzorni svet družbe, vendar upošteva in na podlagi določil Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 21/10) in Uredbe o določitvi najvišjih razmerij za osnovna plačila ter višine spremenljivih prejemkov direktorjev (Uradni list RS, št. 34/10).

3. Glavne značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Uprava družbe je odgovorna za vodenje ustreznih poslovnih knjig ter vzpostavljanje in zagotavljanje delovanja notranjega kontroliranja. Namen notranjih kontrol je zagotavljanje točnosti, zanesljivosti in preglednosti vseh procesov ter obvladovanje tveganj, ki so povezana z računovodskim poročanjem.

Sistem notranjih kontrol vključuje postopke, ki zagotavljajo, da:

- so poslovni dogodki evidentirani na osnovi verodostojnih knjigovodskih listin,
- so poslovni dogodki evidentirani in računovodski izkazi, izdelani v skladu z veljavno zakonodajo,
- se prepreči oziroma pravočasno zazna morebitna nepooblaščen pridobitev, uporaba in razpolaganje s premoženjem družbe, ki bi imela pomemben vpliv na računovodske izkaze.

Tveganja, ki se pojavljajo pri računovodskem poročanju, zmanjšujemo:

- z jasnimi računovodskimi usmeritvami in njihovo dosledno uporabo,
- z dobrim notranjim informiranjem in obveščanjem,
- s pravočasno pripravo, podrobno obravnavo in vsebinsko zasnovano izkazov, ki so podlaga za poslovno odločanje.

Z namenom zagotavljanja transparentnosti, učinkovitosti ter odgovornega poslovanja ima družba vzpostavljen delujoč sistem notranjih kontrol in upravljanja s tveganji, preko organizacijske strukture družbe, standarda vodenja kakovosti ISO9001, standarda ravnanja z okoljem ISO14001, standarda varnosti in zdravja pri delu OHSAS18001 in internimi akti.

Pomembno vlogo pri zagotavljanju kakovostnih računovodskih informacij z vidika uporabe sodobne tehnologije predstavlja tudi informacijski sistem. Ustreznost delovanja notranjih kontrol v okviru informacijskega sistema se preverja s pomočjo zunanjih strokovnjakov.

4. Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti ter opis pravic družbenikov in način njihovega uveljavljanja

Družba Snaga je kot družba z omejeno odgovornostjo v 100 % javni lasti, vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Mariboru pod vložno številko 10007800, zadnja sprememba SV 1833/2015 z dne 9. 3. 2016.

Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2018 znaša 3.990.202,33 €. Ustanoviteljice družbe Snaga in s tem njeni družbeniki so občine. Snaga d. o. o. ima lasten poslovni delež, ki predstavlja 1,6831 % osnovnega kapitala, ne more pa izvrševati pravic iz lastnih deležev na podlagi 4. odstavka 506. člena ZGD-1.

Skupščino družbe sestavljajo župani občin ustanoviteljic družbe Snaga d. o. o. V skladu z družbeno pogodbo družbeniki uresničujejo ustanoviteljske pravice preko skupščine družbe, ki jo sestavljajo župani občin ustanoviteljic – družbenikov.

Občine ustanoviteljice družbe Snaga d. o. o. in njihovi osnovni vložki:

Občine - družbeniki	Vložek v znesku
Mestna občina Maribor	3.770.165,08 €
Občina Hoče - Slivnica	5.000,00 €
Občina Miklavž na Dravskem polju	39.634,24 €
Občina Rače - Fram	46.744,70 €
Občina Starše	25.413,31 €
Občina Duplek	34.893,91 €
Občina Ruše	131,68 €
Občina Selnica ob Dravi	131,68 €
Občina Lovrenc na Pohorju	131,68 €
Občina Pesnica	399,02 €
Občina Kungota	399,02 €
Snaga d.o.o.	67.158,01 €
Skupaj	3.990.202,33 €

V skladu z družbeno pogodbo skupščina odloča o:

- sprejemu letnega poročila; uporabi bilančnega dobička na predlog nadzornega sveta;
- imenovanju in odpoklicu članov nadzornega sveta, razen tistih, ki jih izvoli svet delavcev;
- višini sejin članov nadzornega sveta;
- podelitvi razrešnice direktorju in nadzornemu svetu;
- spremembah družbene pogodbe;
- ukrepah za povečanje in zmanjšanje kapitala;
- pridobivanju lastnih deležev;
- odsvojitvi poslovnih deležev osebam, ki niso družbeniki;
- prenehanju družbe in statusnem preoblikovanju;
- imenovanju revizorja;

- sprejemu poslovne politike družbe na predlog direktorja in nadzornega sveta;
- soglasju za opravljanje določenih vrst poslov v primeru, ko nadzorni svet zavrne soglasje;
- drugih zadevah, če tako v skladu z zakonom določa družbena pogodba oziroma v drugih zadevah, ki jih določa zakon.

Skupščina mora biti sklicana najmanj enkrat letno, praviloma po izteku poslovnega leta. Skupščina veljavno odloča, ko so navzoči družbeniki, ki imajo večino glasov v skladu z določbo 1. odstavka 506. člena Zakona o gospodarskih družbah, pri čemer vsakih dopolnjenih 50 evrov osnovnega vložka daje družbeniku en glas.

Upošteva določila Zakona o gospodarskih javnih službah ter dejstva, da je družba Snaga d. o. o. bila v prvi vrsti ustanovljena za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja, mestni oz. občinski svet vsake posamezne občine ustanoviteljice odloča o vprašanih, ki so po zakonu v izključni pristojnosti občin ustanoviteljic in vezana na odločanje o strateških ciljih in odločitvah družbe, in sicer:

- o pogojih za izvajanje dejavnosti javne službe na območju posamezne ustanoviteljice ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin na območju posamezne ustanoviteljice.

5. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij

Pristojnosti, sestavo in delovanje organov družbe opredeljuje Družbena pogodba o ustanovitvi družbe Snaga d. o. o.

Organi družbe so:

- direktor,
- nadzorni svet in
- skupščina.

Sestava in delovanje organa vodenja

Poslovanje in delo družbe vodi direktor, ki na lastno odgovornost vodi poslovanje družbe in jo zastopa. Direktorja imenuje in odpokliče nadzorni svet s posebnim sklepom za mandatno dobo največ 4 leta in je lahko ponovno imenovan.

Pravice, obveznosti ter pooblastila in odgovornosti direktorja se podrobneje določijo s pogodbo o zaposlitvi, ki jo direktor sklene s predsednikom nadzornega sveta.

Sestava in delovanje organa nadzora

Nadzorni svet sestavlja 6 članov: 4 člane kot predstavnike družbenikov imenuje in razrešuje skupščina, 2 člana pa sta predstavnika delavcev, imenovana v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Člani nadzornega sveta so imenovani za mandatno obdobje 4. let in so lahko ponovno imenovani.

Nadzorni svet mora biti sklican praviloma enkrat v četrtletju, obvezno pa mora biti sklican enkrat v polletju.

V skladu z družbeno pogodbo so pristojnosti organa nadzora naslednje:

- nadzoruje vodenje poslov družbe;

- imenuje in odpokliče direktorja in prokurista, sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem in prokuristom družbe ter odloča o njunih prejemkih;
- odloča o razvojnih programih ter poslovni politiki družbe in potrjuje letni plan poslovanja družbe na predlog direktorja;
- odloča o soglasju k določenim vrstam poslov, če je s sklepom nadzornega sveta določeno, da smejo posamezne vrste poslov opravljati le z njegovim soglasjem;
- preveri in potrdi letno poročilo družbe skupaj z revizorjevim poročilom, predlaga uporabo bilančnega dobička ter sestavi pisno poročilo za skupščino v skladu z določili zakona, ki ureja gospodarske družbe;
- odloča o odobritvi pogodb med članom nadzornega sveta in družbo;
- odloča o pogojih zadolževanja in dajanju poroštev družbe ter daje soglasje k zadolžitvi družbe;
- lahko pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo družbe, njeno blagajno, shranjene vrednostne papirje in zaloge blaga ter druge stvari;
- lahko skliče skupščino;
- sprejema splošne akte družbe, razen tistih, za katere je pooblaščen direktor;
- daje direktorju soglasje za odpis osnovnih sredstev in drobnega inventarja, nad s svojim sklepom določeno višino in
- odloča o drugih zadevah v skladu z zakonom, drugimi predpisi, sklepi skupščine in družbeno pogodbo.

Način in organizacija dela ter druge zadeve, pomembne za delovanje nadzornega sveta družbe, so določene v Poslovniku o delu nadzornega sveta Snaga, družba za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d.o.o.

Delovanje nadzornega sveta v letu 2018 je opisano v letnem poročilu 2018 (1.2).

Maribor, 19. 6. 2019

Direktor:
Cveto Žalik

1.4 SPLOŠNE INFORMACIJE O POSLOVANJU DRUŽBE IN NJENE DEJAVNOSTI

Družba opravlja storitve gospodarske javne službe (GJS) v osmih občinah, v katerih, v skladu z veljavnimi (koncesijskimi) pogodbami in odloki, ki v posamezni občini opredeljujejo način izvajanja GJS, izvaja naslednje obvezne GJS s področja ravnanja z odpadki:

- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, ki jo družba izvaja samostojno,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov, ki jo za mešane komunalne odpadke družba od 26. 6. 2018 izvaja samostojno, za druge vrste zbranih odpadkov pa najema z javnimi razpisi izbrane podizvajalce in
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.

Vse tri obvezne GJS opravljamo v osmih občinah:

- Mestni občini Maribor,
- Občini Miklavž na Dravskem polju,
- Občini Starše,
- Občini Pesnica,
- Občini Kungota,
- Občini Ruše,
- Občini Selnica ob Dravi,
- Občini Lovrenc na Pohorju.

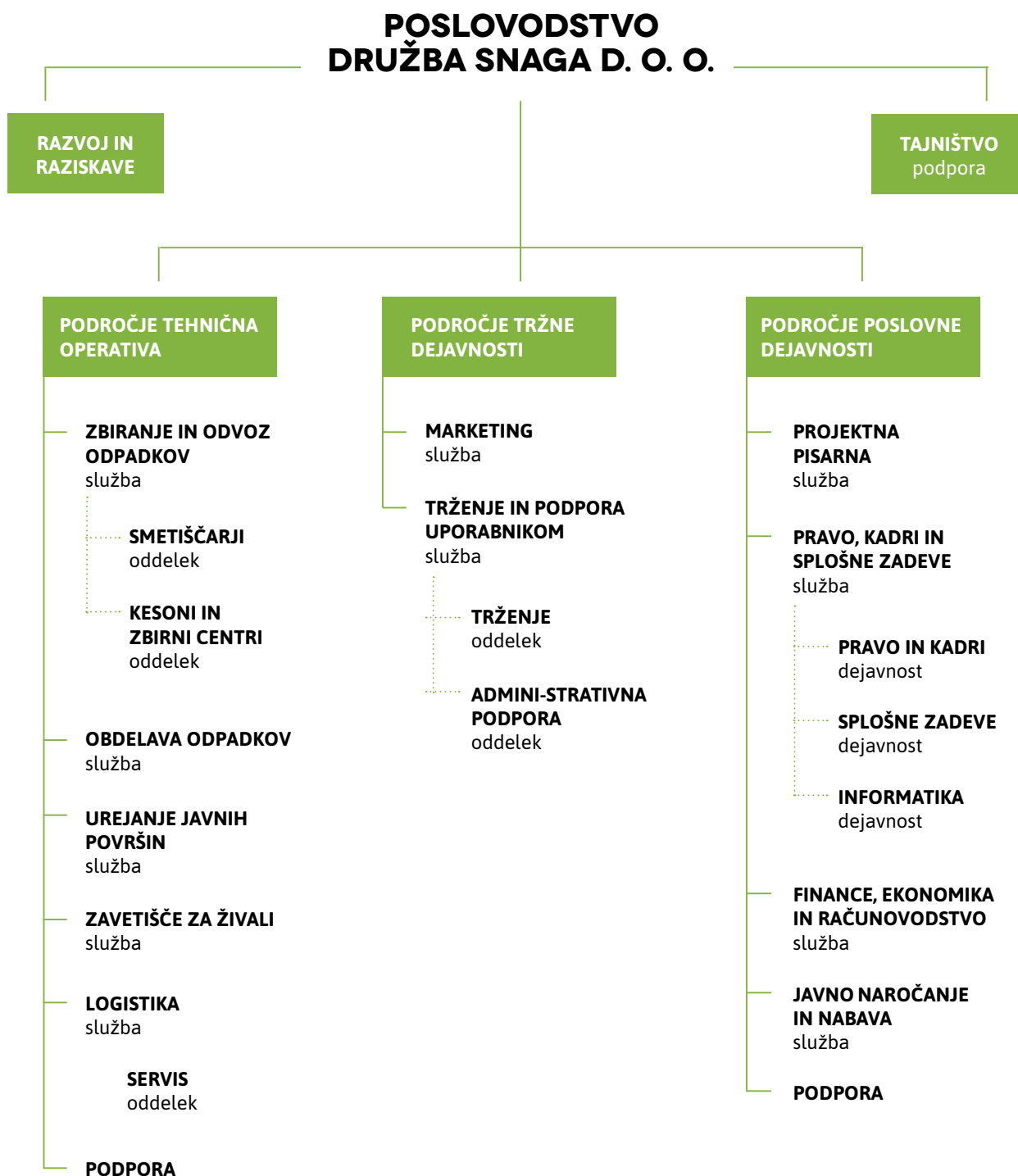
Področje ravnanja s komunalnimi odpadki in naštetih tri obvezne GJS pa niso edine javne službe, ki jih opravljamo. Na podlagi veljavnih koncesijskih pogodb opravljamo v Mestni občini Maribor (MOM) še naslednje obvezne in eno izbirno GJS:

- čiščenje in urejanje javnih utrjenih in zelenih površin,
- oskrba zapuščenih živali v Zavetišču za živali Maribor,
- vzdrževanje in upravljanje tržnic – izbirna gospodarska javna služba in
- vzdrževanje zaprtih odlagališč.

Zraven javnih služb nam prihodke predstavlja tudi izvajanje dejavnosti na prostem trgu:

- pogodbeni odvozi vseh vrst nenevarnih in nevarnih odpadkov,
- vzdrževanje, objektni servis in čiščenje poslovnih prostorov,
- čiščenje zasebnih površin in čiščenje po prireditvah,
- čiščenje in urejanje zasebnih utrjenih in zelenih površin,
- izvajanje zimske službe s čiščenjem in odvozom zapadlega snega,
- prediranje kanalizacije in črpanje fekalij,
- zbiranje in odvoz organskih kuhinjskih odpadkov ter jedilnih olj za podjetja in druge organizacije,
- zakup oglasnega prostora oz. plakatiranje,
- upravljanje dveh malih plinskih elektrarn (MPE) na zaprtih odlagališčih na Pobrežju in v Dogošah ter
- upravljanje objektov.

1.5 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

1.6 POMEMBNE LETNICE

1961 Iz Komunalnega podjetja Maribor se izloči obrat Čistoča in se preoblikuje v podjetje Snaga, ki je svoje poslovanje začela s 77 sodelavci, sedmimi vozili, dvema pisarnama in tremi garažami.

1976 Snaga, Nigrad in Mariborski vodovod se združijo v SOZD, ki se je kasneje povečal še za nekaj drugih članic.

1976 Od občine Maribor dobimo dovoljenje za odlaganje odpadkov v opuščeni gramoznici ob Vzhodni ulici na Pobrežju.

1984 Zgradimo odlagališče posebnih odpadkov v Metavi - sredstva za izgradnjo je prispevalo dvajset podjetij po načelu večji onesnaževalec plača več, odlagališče pa je v prvi vrsti namenjeno odpadkom iz industrije.

1992 Začnemo s pilotnim projektom ločenega zbiranja odpadkov in z zbiranjem nevarnih odpadkov iz gospodinjstev s premično zbiralnico.

1995 Mestna občina Maribor nam podeli status javnega podjetja.

2000 Pridobimo certifikat kakovosti ISO 9001 za področje odvoza komunalnih odpadkov in nevarnih odpadkov, deponiranje komunalnih in nevarnih odpadkov, vzdrževanje javne higiene, zimske službe, plakatiranja in krasitve mesta.

2001 Zaključimo izgradnjo male plinske elektrarne na odlagališču Pobrežje.

2003 Obratovati začne prvi zbirni center za ločeno zbrane odpadke v Lahovi ulici.

2004 Konec leta odlagališče na Pobrežju preneha sprejemati odpadke, balirane odpadke začnemo skladiščiti v Dogošah.

2009 Odlagališče v Dogošah preneha s sprejemanjem odpadkov.

2009 Pridobimo certifikat za sistem ravnanja z okoljem po mednarodnem standardu SIST ISO 14001:2004.

2010 Preoblikujemo se v gospodarsko družbo, v statusno-pravni obliki družbe z omejeno odgovornostjo, Snaga, družba za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d. o. o. V Mestni občini Maribor nam je podeljena 20-letna koncesija za zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter obdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

2011 Sistem ločenega zbiranja odpadkov na izvoru nadgradimo s širitvijo zbiranja bioloških odpadkov iz gospodinjstev in zbiranja odpadne embalaže po sistemu od vrat do vrat (rumena vreča). Istega leta prevzamemo v upravljanje tudi dejavnost tržnic v Mestni občini Maribor.

2012 Prevzamemo GJS oskrbe zapuščenih živali v Zavetišču za živali Maribor in zaženemo drugo malo plinsko elektrarno na odlagališču v Dogošah.

2013 Pridobimo certifikat Družini prijazno podjetje.

2014 Prevzamemo urejanje zelenih in utrjenih površin v Mestni občini Maribor. Istega leta z izvajalcem podpisemo pogodbo za izgradnjo objekta za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

2015 Za urejanje zelenih in utrjenih površin pridobimo 15-letno koncesijo. Sistem vodenja v podjetju dopolnimo še s sistemom po standardu BS OHSAS 18001:2007.

2016 Prejmemo nagrado na najboljše letno poročilo v kategoriji srednje velikih podjetij v Sloveniji in nagrado za družbeno odgovornost Horus, prav tako v kategoriji srednje velikih podjetij.

2017 Začnemo z gradnjo objekta za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

2018 26. 6. začnemo s poskusnim obratovanjem naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Istega leta pridobimo certifikat Učecha se organizacija.

1.7 POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI V LETU 2018

JAN

Vodstvo podjetja se odloči, da količinskih poračunov zaradi številnih pomislekov občin, v katerih izvajamo GJS ravnanja z odpadki, ne bomo izvedli.

Prodajati začnemo poslovno nepotrebno nepremičnino, ki ima v naravi obliko 2-sobnega stanovanja na Kamniški ulici v Mariboru. Stanovanje z zbiranjem ponudb prodamo marca.

V pogoje poslovanja vnesemo plačljivost menjave posod za spremenjen volumen.

V objektu za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov izvajalec začne nameščati tehnično opremo.

S partnerji evropskega projekta Urbana zemljina za hrano predstavimo širši javnosti vsebino in cilje projekta.

MAR

Racionaliziramo delovni čas informacijske pisarne in blagajne, v katerih smo na voljo uporabnikom.

Po dogovoru z MOM začnemo dosledno slediti predpisom odloka v primeru zahteve uporabnika po zmanjšanju volumna posode, v kateri zbira mešane komunalne odpadke in tako skušamo zaježiti upad prihodka iz naslova izvajanja GJS ravnanja z odpadki.

Prva faza pilotnega projekta, katerega cilj je dokazati, da je iz ekonomskega in okoljskega vidika ob predvidenih tehnoloških rešitvah v napravi za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov bolj racionalno mešane komunalne odpadke in odpadno embalažo zbirati skupaj, steče s tehtanjem posod na pilotnem območju v Zg. Radvanju v Mariboru.

Z Medobčinskim inšpektoratom izvedemo javno akcijo poostreženega nadzora nad ločevanjem odpadkov na zbiralnicah.

FEB

Z javnim razpisom zamenjamo dobavitelja zaščitnih sredstev, s katerim podpišemo dveletno pogodbo o sodelovanju.

Vodstvo podjetja na novinarski konferenci opozori na prevelik razkorak med stroški, ki jih ima podjetje z izvajanjem GJS ravnanja z odpadki in prihodki, ki predstavljajo plačilo položnic uporabnikov naših storitev.

Zaradi pozne zime smo soočeni s povečanim obsegom dela na tržni dejavnosti.

APR

Sprejeti smo v partnerstvo v evropskem projektu WINPOL, v katerem bomo raziskovali in primerjali dobre prakse rabe inteligentnih sistemov v ravnanju z odpadki. Ključni cilj projekta predstavljajo smiselne spremembe zakonskih aktov, ki urejajo področje izvajanja naših javnih služb ravnanja z odpadki. Iz evropskih sredstev je projekt sofinanciran v višini 177.000 €.

Na Mali tržnici na Kidričevem trgu se ob pobudi lokalnega prebivalstva lotimo projektov oživljanja te tržnice, ki vodijo v dvig ugleda podjetja, imajo pa tudi manjše pozitivne finančne učinke na poslovanje te javne službe.

MAJ

Objekt naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov je pripravljen na tehnični prevzem, ki je načrtovan za konec meseca.

Arhitekti, zadolženi za pripravo idejne zasnove za novo streho na osrednji tržnici, predstavijo rešitev, ki je v javnosti dobro sprejeta. Njena ocenjena vrednost je okoli 500.000 €, kar presega predvidene stroške, zato se z MOM odločimo, da v gradnjo strehe vključimo samo najnujnejšo sanacijo preostalih površin.

Snaga dobi novo celostno grafično podobo, ki stopi v veljavo s 1. julijem.

JUL

Na slovesni otvoritvi Centra za pripravo sekundarnih surovin oz. naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov tudi splošni javnosti predstavimo največjo investicijo v zgodovini podjetja.

MOM še zmeraj zavrača račune, izstavljen od 1. 1. 2017 za čiščenje zbiralnic po mestu. Skladno s 23. členom Odloka o načinu izvajanja gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Maribor namreč čiščenje zbiralnic plača občina. Vodstvo podjetja ob delovnem obisku župana MOM ponovno opozori, da je občina z zavračanjem računa v prekršku. Kljub temu občina ostaja na stališču, da gre za neskladje odloka z okoljevarstveno zakonodajo, pri čemer da imajo zakonski akti večjo težo kot odlok.

Vodstvo MOM na delovnem obisku ponovno opozorimo na težave z likvidnostjo in nujnost začetka postopka obravnave elaborata o cenah ravnanja z odpadki za letošnje leto.

JUN

12. junija uspešno prestanemo tehnični pregled na objektu za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, kar odpre vrata poskusnemu obratovanju. Naprava začne poskusno obratovati 26. junija.

Zaradi vse slabše likvidnosti podjetja prilagodimo izvajanje marketinških aktivnosti s prilagoditvijo potrjenega plana poslovanja. Ustavimo vsa sponzorstva in donacije, na vseh ostalih področjih pa močno zategnemo pasove.

Zaradi vse slabše likvidnosti investicije v podjetju omejimo na najnujnejše.

Vodstvo podjetja o težavah v poslovanju obvesti vodstvo MOM.

MOM na skupščini zavrne sprejem nove predlagane in s strani 10 družbenikov (vse občine ustanoviteljice, razen Miklavža na Dravskem polju) potrjene družbene pogodbe.

Prememmo certifikat Učecha se organizacija.

AVG

Zaradi večje preglednosti stanja zalog se odločimo identificirati vsa zaščitna sredstva, ki jih uporabljajo zaposleni. Iz tega naslova planiramo prihranke pri naročanju novih zaščitnih sredstev.

Možnost prodaje rumenih vreč za zbiranje odpadne embalaže v primestnih občinah razširimo na prodajo pri voznikih smetarskih vozil. Tako naredimo postopek nakupa bolj dostopen, zato si od prodaje obetamo tudi večji prihodek.

Na poziv MOM pričnemo pripravljati vlogo za neposredno podelitev koncesije za izvajanje obvezne GJS oskrbe zapuščenih živali v obdobju 2019 – 2023.

Zaradi racionalizacije stroškov dela in s soglasjem občin spremenimo delovni čas zbirnih centrov Kungota, Pesnica in vseh treh v Mariboru

SEP

Podpišemo petletno koncesijsko pogodbo za izvajanje GJS oskrbe zapuščenih živali v MOM.

Pristopimo k pogajanjem o novi kolektivni pogodbi, ki jih vodimo skupaj s predlogom nove sistemizacije podjetja. Pogajanja do danes niso zaključena.

Z vodstvom MOM izvedemo nov delovni sestanek, na katerem opozorimo na ključne izzive, ki nam krojijo poslovanje: nevzdržnost cen, ki jih je mestni svet potrdil leta 2006, težave z likvidnostjo poslovanja, neurejen pravni status družbe, ki manjšim občinam ustanoviteljicam onemogoča neposredno podelitev koncesij za izvajanje GJS ravnanja z odpadki.

S partnerji v evropskem projektu WINPOL se sestanemo na prvem srečanju in s tem uradno začnemo izvajati ta evropski projekt.

NOV

Vodstvo podjetja odloči, da pristopimo k pripravi elaboratov o cenah ravnanja z odpadki v letu 2019. Rok za posredovanje elaborata na MOM je 15. 1. 2019, v primestne občine pa mesec dni kasneje.

Poskusno obratovanje naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov teče nemoteno naprej. Vse težave odpravljamo sproti, naprava deluje, ugotovimo pa, da se je spremenila sestava vhodnih odpadkov, torej sestava odpadkov, ki prihajajo na sortirno linijo, ni enaka temu, kar je bilo ugotovljeno s sortirnimi analizami v letu 2015.

Lastnik mlečno-mesnega paviljona na osrednji mariborski tržnici nam po sodni poti odpove najemno pogodbo. S sklepom sodišča moramo prostore tega vitalnega dela osrednje tržnice izprazniti v roku enega leta oz. najkasneje do 30. 11. 2019. Ta okoliščina postavi tudi vprašanje smiselnosti v investicijo strehe.

OKT

Delovna skupina odloči, da bomo Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov, ki predvideva zbiranje odpadne embalaže od vrat v vseh gospodinjstvih, tudi zaradi težav z likvidnostjo, v celoti v MOM uvedli 1. 1. 2020, medtem ko bomo do 1. 7. razširili polje zbiranja odpadne embalaže od vrat v Spodnje Radvanje in Razvanje.

Banke zavrnejo možnost najetja premostitvenega kredita, s katerim bi kratkoročno rešili težave z likvidnostjo podjetja.

Na predhodnem skladišču se nam nabere za več kot 800 ton odpadne embalaže, saj so družbe za ravnanje z odpadno embalažo (DROE) ustavile prevzem. Država zadrego reši s sprejetjem Interventne uredbe o ravnanju z odpadno embalažo in z odpadnimi svečami, ki stopi v veljavo decembra.

DEC

Vodstvo podjetja novemu županu MOM predstavi osnove podatke o poslovanju in načinu izvajanja GJS v MOM. Vodstvo podjetja obiše tudi druge (novo)izvoljene župane občin ustanoviteljic s ciljem pripraviti vodstva občin na nujnost potrjevanja cen ravnanja z odpadki v letu 2019.

Na sedežu podjetja bomo s 1. 1. 2019 zaradi racionalizacije poslovanja ukiniteli blagajno.

**POSL
PORO**

02

OVNO ČILO

2.1 GOSPODARSKO GIBANJE

Gospodarska rast v Sloveniji

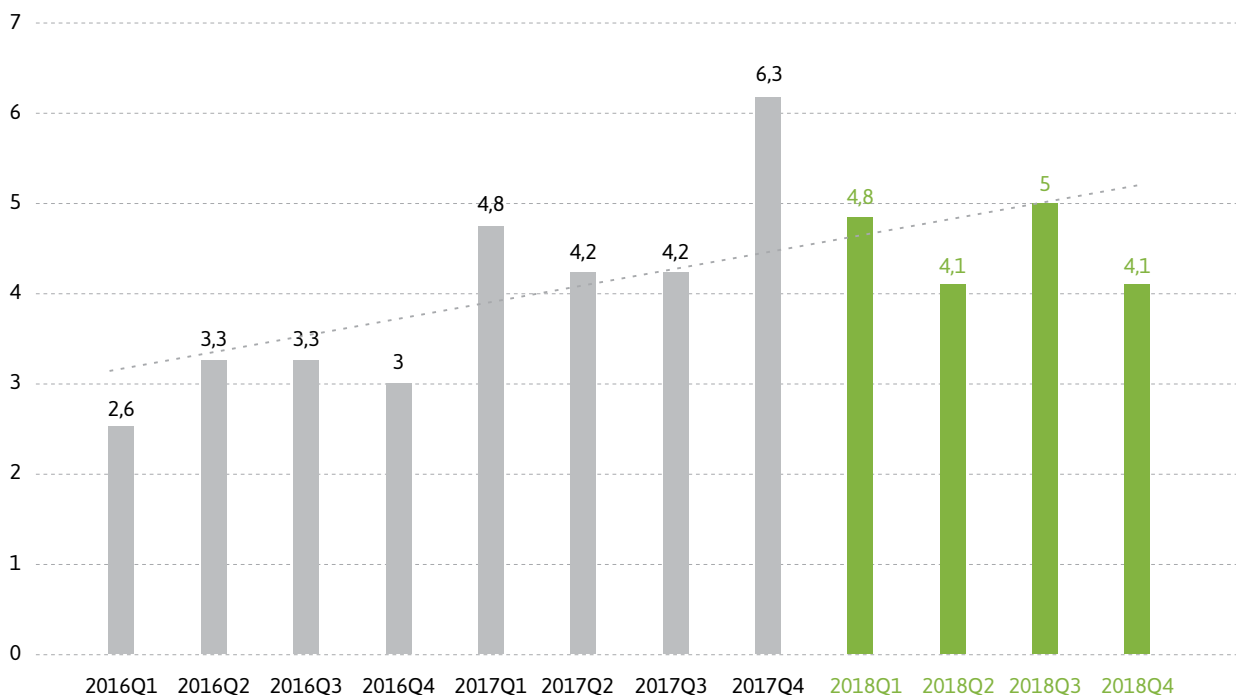
Slovenija je bila v letu 2018 v odlični gospodarski kondiciji in obetavni trendi rasti se napovedujejo tudi v prihodnje. Po podatkih statističnega urada Republike Slovenije smo imeli v Sloveniji v letu 2018 visoko gospodarsko rast glede na leto 2017. Po prvih ocenah se je bruto domači proizvod (BDP) v Sloveniji realno zvišal za 4,5 %. Gospodarska rast je bila v Sloveniji medletno največja v prvem in tretjem četrtletju, kar prikazuje spodnji graf. Očiten je trend rasti. Gospodarska rast v celotnem letu 2018 je bila 4,5-odstotna.

K visoki gospodarski rasti sta tudi v letu 2018 prispevala predvsem izvoz in vse pomembnejša domača potrošnja. Po pojasnilih Statističnega urada je bila rast izvoza v letu 2018 zmernejša kot v predhodnem letu. Izvoz se je leta 2018 povečal za 7,2 %, v letu 2017 pa za kar 10,7 %, izvoz se je torej povečeval

z zmernejšo dinamiko. Domača potrošnja je vse bolj obetavna. Končna potrošnja se je povečala za 2,3 %, medtem ko je bila v letu 2017 1,5 %. Potrošnja države se je povečala za 2,6 %, v letu 2017 je dosegla 0,5 %. Rast državne potrošnje je bila bistveno večja kot v letu 2017. Potrošnja gospodinjstev se je v letu 2018 zvišala za 2,2 % in končna potrošnja raste. Razmere v slovenskem gospodarstvu se izboljšujejo.

Gospodarstvo v Evropi je bilo v letu 2018 zmernejše in se ohlaja. Območje Evropske unije (EU) in BDP območja z evrom bo nadaljevalo rast, vendar z nekoliko počasnejšo, manjšo dinamiko, saj se v prihodnosti kažejo nekatere negotovosti in tveganja. EU je za leto 2018 napovedala 2,1 % rast BDP za območje evra in osemindvajseterice. Za leto 2019 je napovedana rast v višini 1,9 %.

Graf: Bruto domači proizvod v Sloveniji, stalne cene, originalni podatki, stopnje rasti obsega glede na enako četrtletje predhodnega leta (%)

Vir: SURS, Bruto domači proizvod v Sloveniji, <https://pxweb.stat.si/pxweb/>

Trg dela

Rast zaposlenosti je bila v Sloveniji v letu 2018 ugodna in visoka. Po napovedih Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj se bo trg dela v prihodnjih letih ob napovedani nižji rasti gospodarske aktivnosti in vse bolj neugodnih demografskih gibanjih ter staranju prebivalstva precej umiril. V prvi polovici leta 2018 je zaposlenost prvič dosegla pred krizni vrh. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je bilo konec decembra 2018 v Sloveniji 887.170 delovno aktivnih oseb ali za 0,1 % manj kot v predhodnem mesecu in za 3,6 % več kot konec meseca decembra 2017. Glede na regije se je v decembru 2018 glede na december 2017 število delovno aktivnih zvišalo v vseh statističnih regijah v Sloveniji. Najizraziteje se je zvišalo število delovno aktivnih v osrednjeslovenski statistični regiji, in sicer za 4,3 % ali 12.710. Kljub vse večjemu pomanjkanju ustreznih delavcev in kadra se napoveduje tudi v prihodnje zmerna rast števila delovno aktivnih.

Število registriranih brezposelnih se v Sloveniji še naprej zmanjšuje. Stopnja anketne brezposelnosti je bila v zadnjem četrletju leta 2018 4,4 % in najnižja po letu 2008. V primerjavi z zadnjim četrletjem v letu 2017 se je stopnja brezposelnosti znižala za 1,4 %.

V letih 2019 in 2020 se bo v Sloveniji po napovedih število registriranih brezposelnih nadalje zmanjševalo, vendar nekoliko počasneje. K temu bosta prispevali predvsem umiritev zaposlovanja iz brezposelnosti in nekoliko večji priliv zaradi izteka pogodb za zaposlitve za določen čas. Število brezposelnih se bo tudi v prihodnje še zmanjševalo. K nadaljnjemu zmanjševanju bodo poleg rasti agregatnega povpraševanja prispevali tudi demografski dejavniki, in sicer zaradi prehajanja iz brezposelnosti v upokožitev in v zaposlitev zaradi njihovega nadomeščanja.

V Sloveniji je povprečna mesečna bruto plača za leto 2018 znašala 1.681,55 EUR; od plače za 2017 je bila nominalno višja za 3,4 %, realno pa višja za 1,7 %. Povprečna mesečna neto plača za 2018 pa je znašala 1.092,74 EUR in je bila nominalno za 2,9 %, realno pa za 1,2 % višja od povprečne mesečne neto plače za leto 2017.

Rast cen

Letna rast cen v letu 2018 je v Sloveniji znašala 1,4 % v letni primerjavi. Povprečna letna rast cen pa je znašala 1,7%. V letu 2017 je bila inflacija v letni primerjavi 1,7 %. Inflacija pomeni dvig splošne ravni cen. Cene blaga in storitev so se v Sloveniji v enem letu v povprečju zvišale za storitev za 3,0 % in za blago v povprečju za 0,7 %. Blago dnevne porabe se je podražilo za 1,5 %, medtem ko so se cene trajnega in poltrajnega blaga znižale za 1,5 % oz. 0,3 %. V letu 2018 so k letni inflaciji največ prispevale naslednje podražitve: podražitve električne energije, plina, tekočih goriv, trdih goriv in toplotne energije. K inflaciji so za 0,2% točke prispevale dražje telefonske storitve in dražji počitniški paketi. Podražile so se tudi bolnišnične in zunaj bolnišnične storitve ter najemnine stanovanj.

Stroškovna konkurenčnost

Slovenija v gospodarski razvitosti precej zaostaja za povprečjem EU. Trenutne gospodarske razmere in napovedi pa so dobre. Vrzel izhaja predvsem iz nižje produktivnosti, ki se izboljšuje. Gospodarska aktivnost se od leta 2014 krepi ob rastočem povpraševanju in ob izboljšanju konkurenčnosti. Izboljšali sta se tudi stabilnost bančnega in javnofinančnega sistema. Na področju raziskav in razvoja, inovacij in digitalizacije pa so bili premiki v zadnjih letih v Sloveniji skromni.

Švicarski inštitut za razvoj menedžmenta (IMD) vsako leto objavlja lestvico svetovne konkurenčnosti. Slovenija je v letu 2018 napredovala za 6 mest na 37. mesto. V tej raziskavi sodeluje 63. držav. Svojo uvrstitev je Slovenija izboljšala na treh od štirih sklopov konkurenčnosti, najbolj, za kar 18 mest, je izboljšala gospodarsko uspešnost, kar je posledica zelo uspešnih rezultatov v letu 2017. Za tri mesta višje se je Slovenija uvrstila pri infrastrukturi in za eno mesto pri poslovni učinkovitosti. Še posebej se je izkazala na področju mednarodne trgovine in cen, kjer je dosegla mesto med top 10 držav na lestvici, že desetletje pa je vodilna država po kazalniku pismenosti prebivalstva. Gospodarske razmere v Sloveniji se od leta 2014 izboljšujejo, kar ugodno vpliva tudi na delovanje posameznih podjetij in materialni položaj prebivalstva. Gospodarska rast v Sloveniji je od leta 2014 v primerjavi z večino novih članic EU ponovno presegala povprečje evrskega območja.

Vpliv gospodarstva na dejavnost GJS (gospodarske javne službe) in tržne dejavnosti

Ugodna gospodarska gibanja se pozitivno odražajo tudi v posameznih podjetjih pri nas. Gospodarska klima je ugodna. V letu 2018 smo v našem podjetju skupaj ustvarili dobrih 14 milijonov € prihodkov, podobno kot v letu 2017. Gospodarske javne službe izkazujejo negativen izid. V tem segmentu smo v primerjavi z letom 2017 ustvarili nekoliko nižje prihodke. Predvsem zaradi višjih prevzemnih cen odpadkov so se nam drastično povišali tudi stroški, iz česar izhaja glavnina izgube.

Tržne in ostale dejavnosti so skupaj ustvarile višje prihodke kot v letu 2018 in tudi višji dobiček. Poslovali smo stabilno in nekoliko bolje kot v letu 2017.

2.2 VIZIJA, POSLANSTVO IN STRATEGIJA

Podjetje in zaposleni delujemo in poslujemo v skladu z najvišjimi etičnimi normami in vrednotami podjetja, ki nas usmerjajo pri vsakodnevnem delovanju. Sledimo smernicam Kodeksa dobrega ravnanja, ki ga uresničujemo skozi naslednje aktivnosti:

- gradimo organizacijsko kulturo, s katero uresničujemo zastavljene poslovne cilje,
- na razumljiv način na enem mestu pojasnimo vizijo, poslanstvo podjetja in osnovna dobra načela delovanja podjetja, ki jih mora poznati vsak zaposleni,
- omogočimo zaposlenim, da se bolj vključijo v oblikovanje organizacijske kulture in vplivajo na dobro delovanje podjetja,
- krepimo ugled podjetja med zaposlenimi in navzven,
- krepimo pripadnost in zavzetost zaposlenih.

Vrednote

Smo strokovni.

Smo zaupanja vredni.

Smo okolju prijazni.

Usmerjeni smo k rezultatom.

Zavezani smo kakovosti.

Vizija

Postali bomo najučinkovitejši na področju ravnanja z odpadki in v skrbi za urejeno okolje.

Poslanstvo

Skupaj ustvarjamo za bivanje prijetno skupnost. Gradimo in vzdržujemo partnerski odnos, ustvarjamo rezultate, ki so namenjeni boljši kakovosti bivanja, povezujemo skupnost za bolj čisto, udobno, zdravo, veselo in urejeno življenje.

Strategija

Sledimo leta 2015 sprejeti srednjeročni strategiji podjetja, ki usmerja naše delovanje in razvoj do leta 2020. Poseben poudarek dajemo odpadkom, ki postajajo jutrišnje surovine. Z napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov jih sedaj tudi sami proizvajamo več kot kadar koli v preteklosti.

Izhodišča za strategijo na področju ravnanja z odpadki

Dolgoročni cilj podjetja je jasen – celovit prehod v krožno gospodarstvo, ki nam narekuje, da vsakemu odpadku dati priložnost, da postane nov vir, nova surovina. Smernice na področju ravnanja z odpadki se spreminjajo. Evropska unija (EU) tudi v prihodnji perspektivi vloga nepovratna sredstva v projekte krožnega gospodarstva, ki jih snujemo v podjetju. Tudi sami smo kot partner uspešni s prijavi inovativnih projektov na evropske razpise, v letu 2018 smo postali partner projekta WINPOL. Smisel sodelovanja v projektih najdemo v operativnih ciljnih podjetja.

Uspešnost ločenega zbiranja odpadkov bomo tudi v Sloveniji v kratkem pričeli meriti v količini odpadkov, ki jih dejansko recikliramo – iz njih naredimo nove materiale in izdelke. Naša naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov omogoča učinkovitejše in bolj natančno ločevanje odpadkov, kot ga lahko zagotovi še tako precizen uporabnik ročno. Tudi zato si bomo, kljub odklonilnemu mnenju zakonodajalca, skozi razvojne projekte prizadevali dokazati, da se nam tako zaradi okoljskih kot finančnih učinkov bolj splača vlagati v tehnologijo ob hkratnem spreminjanju ločevanja na viru nastajanja odpadkov, torej v gospodinjstvih. Z razvojem tehnik in tehnologij se vloga človeka v sistemu ravnanja z odpadki močno spreminja.

V prihodnje bo vedno bolj pomembna veriga od uporabnika z novo opredeljenim ločenim zbiranjem, preko postopkov predobdelave za sortiranje in čiščenje sortiranih frakcij, do nadaljnjih mehanskih, kemičnih, bioloških in termičnih postopkov predelave, vse z namenom neprestanega recikliranja.

Zato je pomembno, da med strateške usmeritve podjetja umestimo tudi nenehno usposabljanje zaposlenih za uspešno opravljanje dela in obvladovanje delovnih procesov. Nove smernice, nova tehnologija, spremenjeni delovni procesi so tisti, ki bodo vodilo pri planiranju usposabljanj za vse nivoje zaposlenih, vpetih v delovne procese ravnanja z odpadki in tudi širše.

Strateški cilji podjetja

Generalni strateški cilj je korektno izvajanje GJS za potrebe občin, v katerih smo izvajalec GJS, in sicer skladno s standardi v kvaliteti, kot nam to nalagajo občine. Hkrati ne zanemarjamo dejavnosti, ki jih izvajamo na prostem trgu in nam pomenijo dodano vrednost, ki nam viša ugled in prepoznavnost v očeh uporabnika.

a) Področje ravnanja z odpadki:

- zagotavljanje sistema krožnega gospodarstva – zbiranje in obdelava odpadkov s ciljem:
 - nemotečega zbiranja in odvoza vseh vrst komunalnih odpadkov,
 - neprestanega izboljševanja masnega toka odpadkov v smislu odlagati čim manj s čim manjšim nevarnostnim potencialom,
 - ustvarjanje pogojev za visoko stopnjo predaje zbranih odpadkov v ponovno uporabo in predelavo, manj v energetsko izrabo in najmanj v odstranjevanje.

b) Področje čiščenja javnih površin:

- zagotavljanje čistega mesta, pri čemer se upoštevajo specifični cilji:
 - uporaba optimiziranega načina izvajanja storitev čiščenja javnih površin,
 - zagotavljanje kvalitete čiščenja skladno z aktualnimi standardi.

c) Druge dejavnosti podjetja:

- razvoj novih tržnih dejavnosti, ki smiselno dopolnjujejo in nadgrajujejo dejavnosti GJS z namenom koriščenja istih virov, s čimer zagotavljamo optimalnejše poslovanja;
- ustvarjanje tržne konkurenčnosti drugih dejavnosti podjetja;
- razvoj predelave frakcij iz odpadkov v nove potrebne in uporabne surovine.

d) Razvoj kadrov:

- razvoj kompetenc sodelavcev,
- medgeneracijsko sodelovanje sodelavcev in
- skrb za zdravo delovno okolje in zdravje zaposlenih.

Strategije za doseganje strateških ciljev podjetja**Lastniki**

Strategija podjetja je posledica usklajenosti interesov vseh lastnikov. Zakonodaja, ki ureja obvezne javne službe, v prvi vrsti zavezuje lokalne skupnosti k zagotovitvi izvajanja in pogojev za izvajanje javnih služb in se posledično odraža v sprejemanju predpisov na lokalnem nivoju. Lastniki oz. njihove odločitve, s katerimi nam nalagajo obveznosti izvajanja javne službe, so ključni za uspešno poslovanje podjetja, saj določajo zahtevano kvaliteto in standard izvajanja storitev, so pristojni zagotoviti krito stroškovno ceno s potrjevanjem cene ravnanja z odpadki, naše jedrne dejavnosti, ki nam na letnem nivoju pomeni 80 % vseh prihodkov, zato je proaktivno delo z njimi izjemnega pomena. Pri tem je pomembno nenehno ozaveščanje lastnikov s specifikami dejavnosti ravnanja z odpadki.

Zakonodaja

Država ima pri oblikovanju cen obveznih javnih služb varstva okolja s področja ravnanja z odpadki izrazit zakonodajni vpliv, saj s predpisi določa osnovne sestavine cene na območju celotne države, ne glede na posebnosti lokalnih in regionalnih območij.

Podjetje je v 100 % javni lasti, posledično smo zavezani izvajanju naročil po pravilih javnega naročanja. To nam otežuje konkurenčnost. Stabilnost prilivov je zagotovljena skozi razpršenost strank, do katerih podjetje nastopa neposredno (fizične osebe oz. gospodinjstva, gospodarski subjekti, javne ustanove). Že dalj časa pa država pripravlja novo ureditev podeljevanja koncesij, ki obeta pravičnejši konkurenčni boj med podjetji v javni in zasebni lasti.

Na področju ravnanja z odpadki se dogajajo evropski premiki, saj se je politika ravnanja z odpadki že skoraj povsem zamenjala s politiko krožnega gospodarstva. Zaradi večletne izpostavljenosti konkurenčnemu trgu in nezavidljivega stanja na področju naše dejavnosti se že usmerjamo k optimiziranju masnih tokov odpadkov. Dobro poznamo celovito problematiko, kar je temeljni pogoj za smiselno oblikovanje razvoja dejavnosti.

Kot izvajalec obveznih javnih služb že vrsto let sodelujemo pri sooblikovanju zakonskih podlag preko vseslovensko sistemsko urejenega združenja – Zbornice komunalnega gospodarstva. Vsa leta pa smo tudi soustvarjalec lokalnih predpisov za področje javnih služb.

Ustvarjanje pogojev v podjetju

Podjetje prodaja storitve, pri katerih sta ključna dva vira; zaposleni in delovna sredstva. Ključna poudarka pri razvoju vseh dejavnosti sta tako:

- delo s kadri in nadgrajevanje ter osveževanje znanja zaposlenih,
- zagotavljanje varnega delovnega okolja in skrb za zdravje zaposlenih ter
- izbira ustreznih delovnih sredstev.

Večje investicije so v podjetju redkejše in tehtno načrtovane. Zagotovo je največja v zgodovini podjetja investicija v objekt za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Ker se krožno gospodarstvo z odpadki ne konča pri pripravi frakcij, se bomo po zaključku poskusnega obratovanja usmerili v povezovanje z deležniki na področju razvoja procesov za predelavo frakcij iz odpadkov v nove materiale, pol-proizvode in proizvode ter optimalno energetske izkoriščanje gorljivega organskega preostanka.

Mesto odpadkov še zmeraj ne izkorišča z njihovim polnim potencialom, ima odvečno in izgubljeno energijo, prečiščene odpadne vode ne uporabljamo. Z modelom Wcycle, del katerega je tudi naše podjetje prek svoje ustanoviteljske pravice v Inštitutu Wycle, presežemo stare modele delovanja. Iz odvečnih ali presežnih snovi in energije naredimo nove proizvode oziroma materiale in storitve, iz njih pa posledično ustvarjamo nove prihodke, s katerimi zmanjšujemo lastne stroške in nam je omogočen nadaljnji razvoj. Izkoristiti moramo tudi potencial degradiranih območij, ki predstavljajo približno 8 % površine mesta. Temelj krožnih modelov je torej sodelovalna ekonomija, s katero dosežemo zelene sinergijske krožne učinke.

Ustvarjanje pogojev zunaj podjetja

Delujemo na dveh vrstah trgov. Prvi je trg javnih gospodarskih služb, kjer je osnova pridobivanje dolgoročnih koncesij. Zato izvajamo aktivno politiko kvalitetnega odnosa z lokalnimi skupnostmi kot nosilci obveznosti zagotavljanja izvajanja javnih služb. Na tem trgu ne moremo in ne smemo zasledovati cilja dobičkonosnosti, zato je še bolj pomembno nenehno zagotavljati optimalne procese in stroškovno učinkovitost.

Drugi tip trga je klasični konkurenčni trg. Na tem področju nudimo in razvijamo ponudbo, ki se navezuje ali dopolnjuje z dejavnostjo javnih služb. Pri tem, s ciljem optimiziranja stroškov, primarno uporabljamo nepopolno zasedene resurse, ki so sicer oblikovani za izvajanje javnih služb (tako človeške resurse kot delovna sredstva). Široka ponudba, ki jo razvijamo (urejanje okolja, objektni servis, hišniška opravila, selitveni servis ...) v smislu paketne ponudbe, pomeni konkurenčno prednost pred razdrobljenimi ponodbami. Tako tudi krepimo prisotnost v prostoru ter prepoznavnost in ugled blagovne znamke Snaga.

Osnova za razvoj dejavnosti je ustrezen prostor, tako za sedež podjetja kot tudi za podporne tehnološke procese, kot so predhodno skladiščenje frakcij odpadkov, zbirni centri, sortirnica, prostor za razvoj in implementacijo tehnik in tehnologij za predelavo odpadkov. V letu 2018 smo celovito

uredili objekt za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov in njegovo okolico. V letu 2019 načrtujemo še ureditev primernejših prostorov za zaposlene (garderobe in sanitarne prostore), medtem ko je čas za nakup novih poslovnih prostorov, za katerega že imamo soglasje nadzornega sveta, zaradi finančne situacije v podjetju trenutno povsem neprimeren, čeprav bi bil nujen.

Ključni elementi strateških ciljev in strategije v podjetju torej so:

- razvoj osnovne dejavnosti v smeri krožnega gospodarstva,
- razvoj optimiziranega zagotavljanja čistega okolja,
- usmerjenost k strankam z razvojem tako javnih kot tržnih

- dejavnosti, predvsem za zagotavljanje celovite storitve, modernizacija organiziranosti podjetja ter izvajanje poslovnih in delovnih procesov,
- zagotovitev optimalnih prostorskih pogojev in
- digitalizacija poslovnih procesov.

KLJUČNI CILJI ZA LETI 2018 IN 2019

	Poslovna aktivnost:	Čas, trajanje:
1	Izvajanje projekta izgradnje objekta za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov	v teku, 2018
2	Sodelovanje v občinskem projektu preselitve zbirnega centra iz Lahove na novo lokacijo	v teku, 2019
3	Sodelovanje v občinskih projektih vzpostavitve lokacije za pretovarjanje	v teku, 2019
4	Sodelovanje v občinskih projektih vzpostavitve lokacije za predhodno skladiščenje	v teku, 2019
5	Ureditev statusa Snage z občinami lastnicami podjetja	v teku, 2019
6	Zagotovitev srednje- in dolgoročnega izvajanja obvezne javne službe ravnanja z odpadki na območju delovanja podjetja	v teku
7	Opredelitev vira za kritje stroškov upravljanja z zaprtimi odlagališči (Snaga oblikovala rezervacije preko kapitala, ki pa ne bodo zadoščale za celotno 30-letno obdobje po zaprtju, kolikor predpisuje zakonodaja)	v teku
8	Ureditev cenovne politike v primeru podpisa nove koncesijske pogodbe za GJS oskrbe zapuščenih živali	v teku, 2018
9	Mariborske tržnice – ureditev strehe na osrednji tržnici	v teku, 2019
10	Poslovno poročanje: vzpostavitev sistemskega načina poslovnega poročanja	v teku, 2018
11	Aktivno sodelovanje v projektu Kompetenčnega centra KROG in usposabljanje vse zaposlenih v podjetju	v teku, 2018
12	Izboljšanje informacijske podpore vsem procesom v družbi z namenom optimiziranja delovnega procesa	2018 - 2020
13	Poskusni zagon objekta za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov	junij 2018
14	Zagon pilotnega projekta predelave bioloških odpadkov	2019
15	Izvedba pilotnega projekta integriranega zbiranja MKO in OE z namenom dokazati pozitivne okoljske in finančne učinke ter prednosti strojnega sortiranja pred ročnim	v teku, 2018
16	Pridobitev naziva Učeča se organizacija	v teku, 2018
17	Celovit pregled plačnega sistema zaposlenih v podjetju	v teku, 2018
18	Pregled inteligentnih sistemov v ravnanju z odpadki in vzpostavitev osnovnih podlag za izvajanje projekta WINPOL	oktober 2018
19	Celovit pregled plačnega sistema zaposlenih v podjetju	v teku, 2018

2.3 POVZETEK ANALIZE POSLOVANJA

Čisti prihodki od prodaje znašajo 13,951 milijona € in so za 2 % višji kot leta 2017. Po drugi strani pa je na odhodkovni strani prišlo do višjih stroškov, predvsem pri predaji odpadkov prevzemniku, stroških dela, porabi materiala, pričeli pa smo odplačevati obresti najetega kredita za gradnjo naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, ki je pričela poskusno delovati v mesecu juliju. Nekoliko več prihodkov beležimo iz naslova čiščenj zbiralnic v MOM, na kesonskih odvozih, v zimski službi, manj pa na urejanju parkov in ročnih čiščenjih, plinskih elektrarnah itd. Skupni odhodki so v letu 2018 za 10 % višji kot v letu 2017. Tako v primerjalnem obdobju dosegamo veliko slabši rezultat. Večji manko prihodka, ki bi sicer pokrival višje stroške (ki so bili pričakovani, glede na to, da naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov še ni v polnem zagonu), pa je posledica nespremenjenih cen za končne uporabnike storitev GJS ravnanja z odpadki.

Podjetje se je znašlo v finančnih težavah predvsem zaradi dejavnosti GJS, ki jih izvaja po stroškovno nekriti ceni. Na tem področju izpostavljamo jedrno gospodarsko javno službo ravnanja z odpadki - 81,5 % vseh prihodkov ustvarimo s to dejavnostjo - torej dejavnost, ki prinaša največ prihodkov, po drugi strani pa ustvarja tudi pretežni del odhodkov. Z nespremenjeno ceno za končne uporabnike podjetje to dejavnost v največji občini, MOM, izvaja že zadnjih 12 let. Izračun deleža po občinah pove, da kar 79,6 % prihodkov ravnanja z odpadki predstavlja prav mariborska občina. V tem času so močno narasli stroški prevzema odpadkov, pa tudi drugi stroški, ki vplivajo na poslovni rezultat in so povezani

z izvajanjem te gospodarske javne službe (stroški dela, energije ...).

Tudi pri izvajanju po obsegu prihodkov druge največje javne službe, urejanja zelenih površin, je situacija podobna, a manj kritična kot na področju odpadkov.

Glavni razlog nižjih prihodkov v primerjavi s planiranimi so torej neuskrajene cene, ki jih plačujejo končni uporabniki, v primerjavi s stroški, ki nastajajo pri izvajanju javne službe. Cene potrjujejo mestni oziroma občinski sveti, pri čemer velja poudariti, da v letu 2018 nobena občina, kjer izvajamo GJS ravnanja z odpadki, na svojih sejah ni obravnavala našega elaborata.

Poslovodstvo je sprejelo kratkoročne in srednjeročne ukrepe za izboljšanje poslovanja. Zavedati se moramo, da so kratkoročni ukrepi z vidika dolgoročnih učinkov na podjetje izjemno slabi, saj posegajo predvsem na področje razvoja, zato si je poslovodstvo prizadevalo, da bi čim prej poseglo v jedro težave poslovanja, torej da bi z vodstvom MOM dogovorilo stroškovno krite cene ravnanja z odpadki.

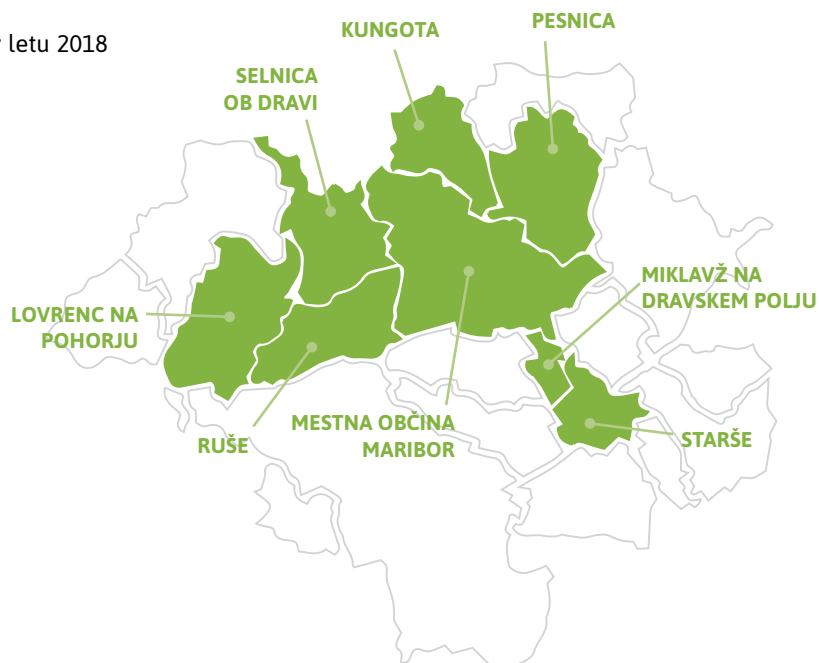
Pristojnim službam smo sredi januarja 2019 poslali Elaborat o oblikovanju cen izvajanja storitev obvezne občinske gospodarske službe ravnanja s komunalnimi odpadki za leto 2019. Elaborat, ki prikazuje stroške in prihodke na javni službi ravnanja z odpadki, smo uskladili s strokovnimi službami MOM in trenutno ni ovir, da se procedura spreminjanja cen umesti na dnevni red mestnega sveta.

2.4 IZVAJANJE GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB

2.4.1 RAVNANJE Z ODPADKI

Gospodarsko javno službo zbiranja odpadkov smo v letu 2018 izvajali v 8. občinah podravske regije:

- Mestna občina Maribor,
- Miklavž na Dravskem polju,
- Starše,
- Ruše,
- Selnica ob Dravi,
- Lovrenc na Pohorju,
- Pesnica,
- Kungota.

Primerjava statističnih podatkov v Mestni občini Maribor in zunaj mestnih občin

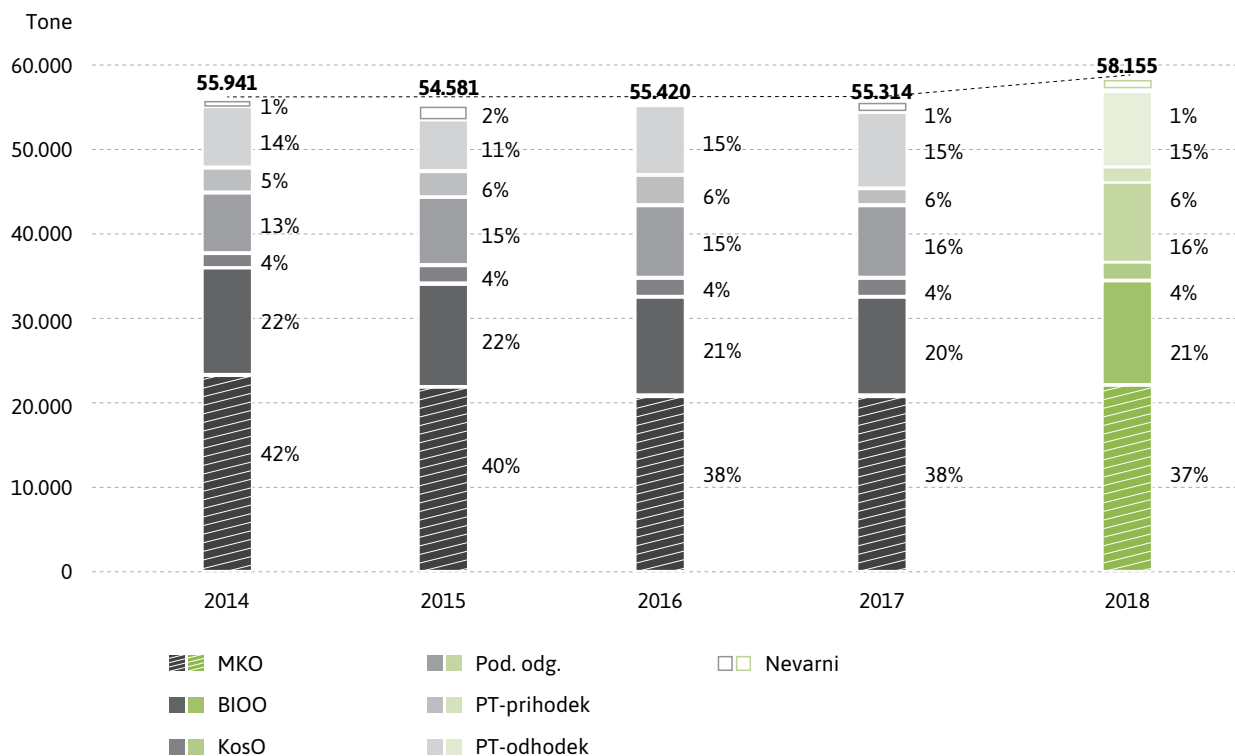
	MOM	Miklavž na Dravskem polju	Starše	Ruše	Selnica ob Dravi	Lovrenc	Pesnica	Kungota
Statistična površina občine v km ²	148	13	34	61	65	84	76	49
Dolžina občinskih cest	585	56	83	85	64	78	263	131
Št. prebivalcev	110.513	6.592	3.975	7.076	4.478	2.998	7.307	4.737
Št. vseh oskrbovanih prebivalcev	107.198	6.460	3.856	6.793	4.075	2.699	6.722	4.500
Število ekoloških otokov	1.009	0	50	118	62	49	60	46
Obračunska prostornina posod in zabojnikov mešanih komunalnih odpadkov (MKO) v m ³ / leto	196.384	3.996	2.323	5.020	2.459	1.659	4.400	2.892
Zbrani vsi komunalni odpadki (KO) v.t.	43.607	2.386	1.370	2.572	1.256	914	1.808	1.347
Povprečno št. prevoženih km na rajonu/letno	216.862	13.564	11.452	15.960	15.449	12.006	29.113	18.108
Povprečno število opravljenih ur smetarskega vozila/leto - del nalog	25.770	1.528	734	1.379	967	726	1.787	1.221
Število zbirnih centrov	3	1	1	0,62*	0,38*	1	1	1

* občini Selnica in Ruše uporabljata skupni zbirni center v zapisanem deležu

2.4.2 ZBIRANJE ODPADKOV

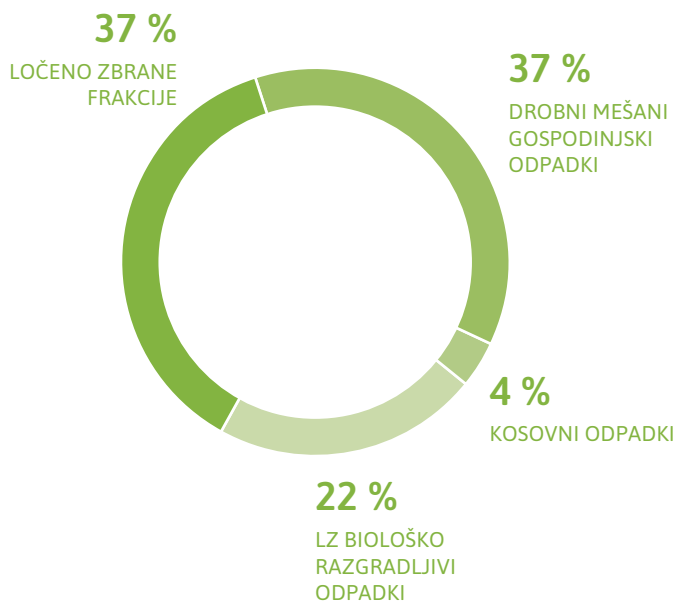
V spodnjem diagramu so prikazani učinki zbiranja po posameznih frakcijah v lanskem letu in preteklih obdobjih.

Skupne količine zbranih odpadkov

Skupna količina zbranih komunalnih odpadkov je za 274 ton večja kot v letu 2017. Lani so se povečale količine zbranih biološko razgradljivih odpadkov (BIOO), in sicer za 1 %. Količine ločeno zbranih frakcij, tudi tistih, ki jih predajamo na prostem trgu (npr. les in gradbeni odpadki) in ki podjetju predstavljajo strošek, se niso bistveno spremenile.

Primerjava gibanja skupno zbranih posameznih ločenih frakcij komunalnih odpadkov

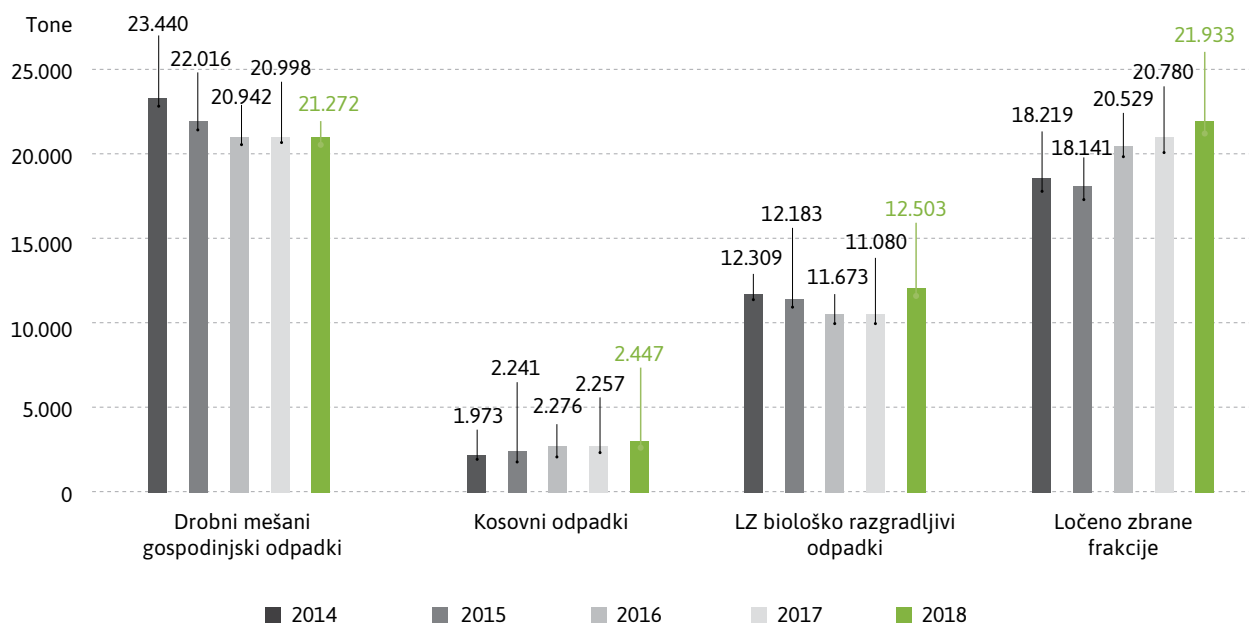

2.4.2.1 ZBIRANJE GOSPODINJSKIH IN NJIM PODOBNIH KOMUNALNIH ODPADKOV

V spodnjem grafu so navedeni deleži količin drobnih mešanih komunalnih odpadkov, ločeno zbranih biološko razgradljivih odpadkov (BIOO), kosovnih odpadkov in ločeno zbranih frakcij v primerjavi s celotno zbrano količino komunalnih odpadkov v letu 2018.

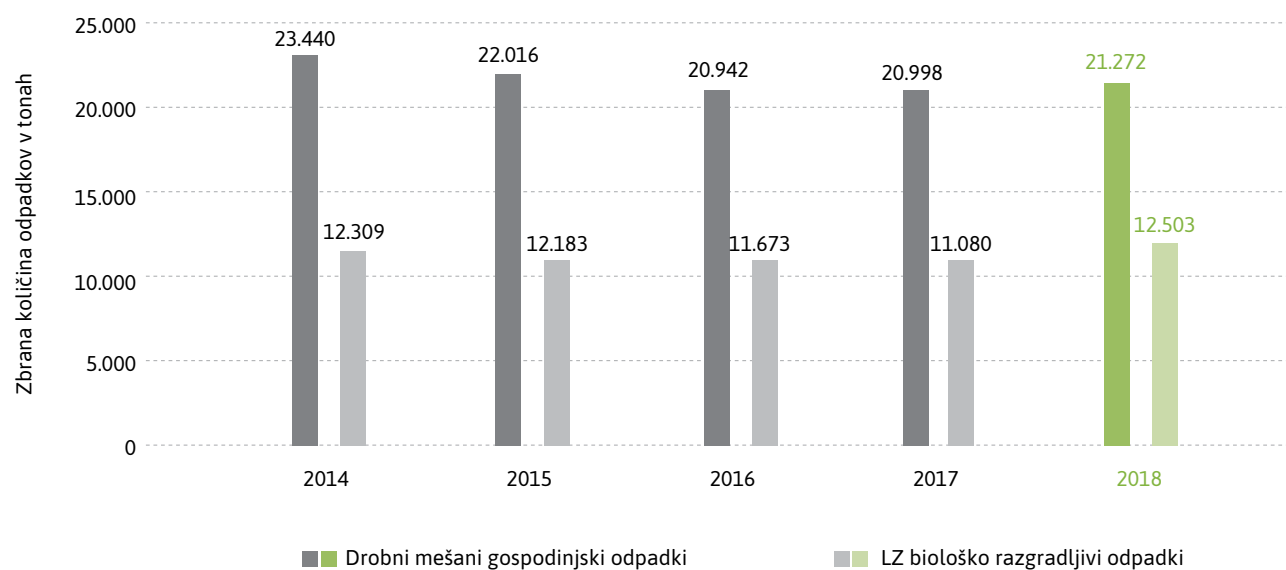
MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI **37 %** : **63 %** LOČENO ZBRANE FRAKCIJE

Ugotavljamo, da so se v zadnjem letu povečale količine vseh frakcij, razen kosovnih odpadkov. Največji upad MKO v primerjavi z letom 2017 beležimo v Občini Lovrenc na Pohorju (29 %). Največje dvig količin te frakcije pa v Občini Pesnica (7 %). V Mariboru so količine MKO rahlo narasle (za 1 %).

2.4.2.2 ZBIRANJE BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH ODPADKOV

Biološko razgradljivi odpadki v MOM in ZMO

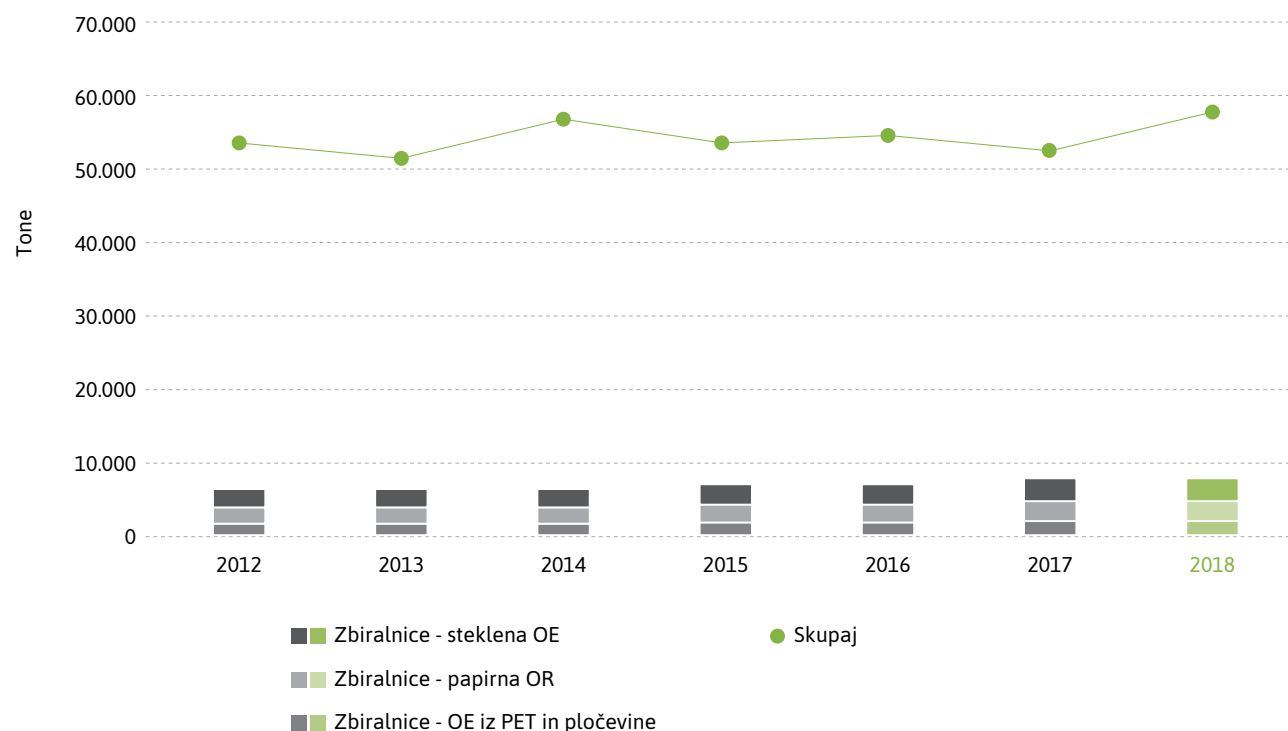

Količine BIOO so se v letu 2018 povečale v primerjavi s preteklim štiriletnim obdobjem. Delno lahko povečanje pripisujemo spremenljivemu vremenu v spomladanskem delu leta in jesensku delu z obilico dežja. Če se bo trend povečevanja količin BIOO povečeval tudi v sušnih obdobjih, lahko to pripišemo vestnemu ločevanju.

2.4.2.3 ZBIRALNICE LOČENIH FRAKCIJ

Na območju MOM še vedno krepko presegamo minimalne zakonske normative števila zbiralnic ločeno zbranih frakcij. Z njihovim obstoječim številom (1.009) dosegamo stanje štiri zbiralnice na 500 prebivalcev in presegamo zakonodajni normativ, ki predpisuje eno zbiralnico na 500 prebivalcev. Zbiralnice so prisotne v vseh občinah, razen v Občini Miklavž na Dravskem polju, kjer je že od leta 2010 uvedeno zbiranje vseh ločenih frakcij komunalnih odpadkov po sistemu »od vrat do vrat«.

Količina ločeno zbranih frakcij na zbiralnicah v primerjavi skupno zbranim količinam

V letu 2018 ponovno beležimo več zbrane odpadne embalaže (za 7 %) kot v letu 2017, pri količinah zbranega stekla pa se nadaljuje naraščajoč trend iz leta 2017, kar je spodbudno. Prav tako je spodbudno povečanje količin papirja iz lanskega leta, zbrali smo ga za 3 % več.

2.4.2.4 ZBIRANJE IN ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

Tudi v letu 2018 smo v občinah, v katerih izvajamo GJS ravnanja z odpadki, nadaljevali zbiranje kosovnih odpadkov po naročniškem sistemu. Vse odpadke smo predali v ustrezno odstranjevanje po minimalnem strošku. V sklopu akcije zbiranja kosovnih odpadkov od vrat do vrat:

- zbiramo dejansko le kosovne odpadke in odpadno električno in elektronsko opremo, kot je to predvideno po zakonodaji, kar pomeni, da so vsi občani v enakovrednem položaju glede koriščenja te storitve,
- stranka pokliče in naroči odvoz kosovnih odpadkov takrat, ko to storitev potrebuje,

- že ob prevzemu kosovnih odpadkov izvajamo ločeno zbiranje in predajo še koristnih frakcij ločeno v reciklažo, brez potrebe po naknadnem sortiranju.

Obvladovanje masnih tokov kosovnih odpadkov je na podlagi naročniškega sistema bolj transparentno in usmerjeno k potrebam uporabnikov.

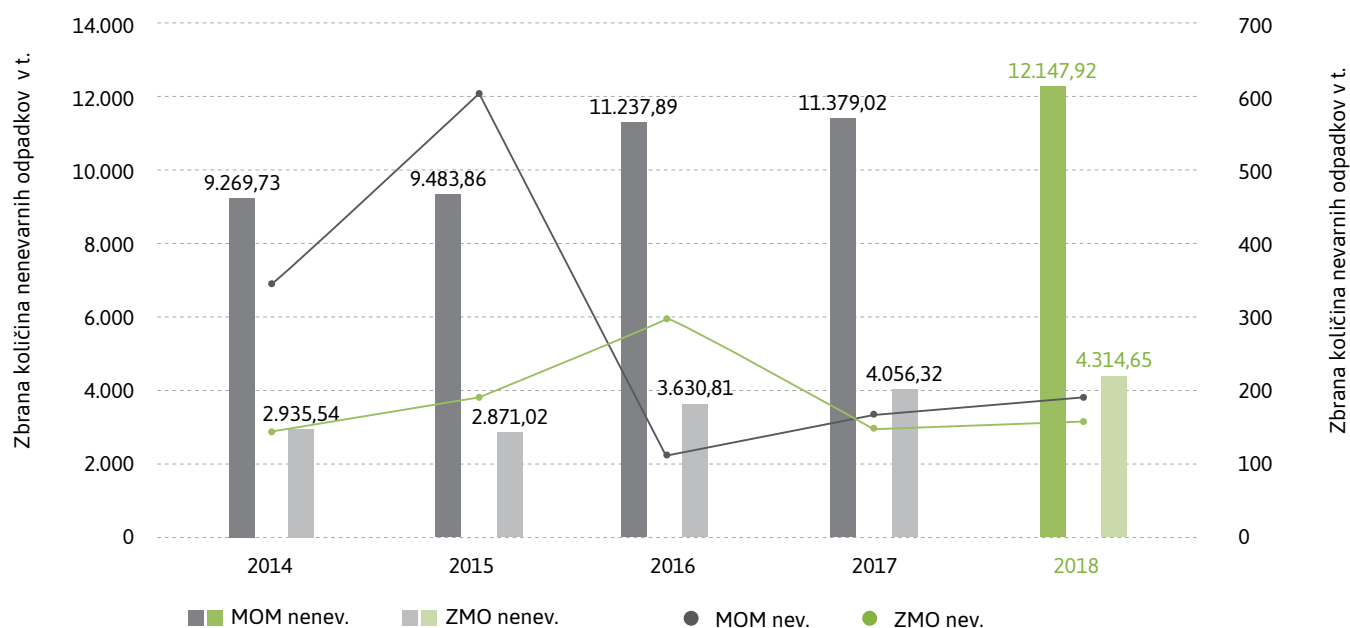
2.4.3 ZBIRNI CENTRI

Zbirni centri so javna infrastruktura v lasti lokalnih skupnosti, ki jih Snaga najame za izvajanje GJS. Zbirni center je primarno namenjen občanom za predajo presežnih količin odpadkov, ki jih bodisi zaradi količin bodisi zaradi frakcije ne morejo predati ob rednem zbiranju odpadkov iz gospodinjstev. Občani so podučeni, katerim odpadkov so zbirni centri namenjeni. Večino frakcij predajajo brezplačno, saj je strošek ravnanja z odpadki, predanimi v zbirni center, že zajet v mesečni položnici. Kljub

temu so določene vrste odpadkov plačljive, saj jih predajamo v nadaljnje odstranjevanje.

Za ravnanje z nevarnimi odpadki na zbirnem centru moramo slediti predpisani zakonodaji. Nevarni odpadki, ki so nepravilno obravnavani, lahko v naravi povzročijo okoljsko škodo. Pomembno je odgovorno ravnanje.

Zbrana količina nenevarnih in nevarnih odpadkov v zbirnih centrih v letu 2018

Količina zbranih nenevarnih odpadkov v zbirnih centrih vztrajno, a počasi narašča, kar pomeni, da zbirni centri upravičujejo svoj obstoj. Količina zbranih nenevarnih odpadkov v MOM in

zunaj mestnih občin (ZMO) je v zadnjem letu narasla za 6%. Količina nevarnih odpadkov v MOM je narasla za 11%, v ZMO je v letu 2018 količina padla za 3%.

2.4.4 PRIPRAVA ODPADKOV ZA PREDOBDELAVO

Območje Tržaške oz. tako imenovano območje Smreka nam je v prvi polovici leta 2018 služilo za prehodno območje prevzema odpadkov in distribucijo za nadaljnji transport do prevzemnikov odpadkov. 26. 6. 2018 smo MKO in kosovne odpadke pričeli odvažati v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, saj nam je s tem dnem izvajalec investicijo predal v uporabo. Na podlagi gradbene pogodbe 322/14 in točke 3.23 iz te pogodbe se je poskusno obratovanje naprave začelo 1. 7. 2018. Vse ostale odpadke smo še naprej dovažali na območje Tržaška 47, kjer smo jih pripravili za nadaljnjo distribucijo do prevzemnikov.

Predaja odpadne embalaže

Odpadna embalaža (OE) je v letu 2018 predstavljala velik problem, saj so družbe za ravnanje z odpadko embalažo (DROE) v poletnih mesecih praktično prenehale prevzemati ta odpadki. Ne prevzeta embalaža je vodila v kopičenje OE na območju Tržaške ceste 47. V decembru 2018 smo skladiščili že približno 750 ton OE. Na podlagi interventne uredbe in interventnega zakona, ki je bil sprejet v zadnjih dneh leta 2018, se bo del OE začel odstranjevati v letu 2019.

Mešani komunalni odpadki

Območje Tržaške ceste 47 nam je v prvi polovici leta 2018 služilo za prekladalno območje tega odpadka. Po predaji naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov v poskusno obratovanje, smo pričeli vse MKO odvažati v našo napravo. V prvi polovici julija 2018 smo določeno količino odpadkov vseeno neposredno predali prevzemnikom, ker sama naprava še ni bila optimirana do te mere, da bi lahko obdelala celotne količine MKO, ki jih zberemo.

Kosovni odpadki

Zbrane kosovne odpadke najprej preberemo ročno. Preostanek kosovnih odpadkov smo v prvi polovici leta 2018 predajali prevzemniku, ob začetku poskusnega obratovanja naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov pa smo preostanek kosovnih odpadkov predelali na napravi. Zaradi začetnih težav, ki so se pojavile ob obdelavi kosovnih odpadkov, smo tudi v drugi polovici leta 2018 večino kosovnih odpadkov predali prevzemniku. Kosovni odpadki predstavljajo minimalni delež v frakcijah, ki jih lahko prodamo; ta odpadki smo mesečno prodali neugodnejšem ponudniku.

Ločeno zbrani biološko razgradljivi odpadki

Ločeno zbrani biološki odpadki (BIOO), ki jih zbiramo v gospodinjstvih, se na območju naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov prelagajo v večje transportne enote, nato pa jih prevzemnik odpelje na obdelavo v kompostarno. V sami zgradbi naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov smo določili prostor, kjer se biološki odpadki prelagajo iz tal v kontejnerje. Izvajalec del v napravi za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov bi po našem mnenju moral v prostor vgraditi tudi tako imenovano nakladalno roko, ki pa je ni, zato smo jo kot naročnik naročili

v lastni režiji. Nakladalna roka bo v funkciji v prvi polovici leta 2019. Nakladanje bioloških odpadkov izvajamo tako, da dnevno pripeljane količine še isti dan tudi odpeljemo, prostor operemo in dezinficiramo, da preprečimo širjenje neugodnih vonjav.

Nevarni odpadki

Količine nevarnih odpadkov skozi obdobje precej niha. Podobno je tudi s ceno njihovega prevzema. V letu 2018 smo se soočili z zelo visokimi cenami prevzema nevarnih odpadkov, ki so posledica požara v podjetju Kemis. Posamezne frakcije nevarnih odpadkov smo odpeljali neposredno iz terena prevzemnikom, določene frakcije smo pripravili za transport in jih predali ustreznim prevzemnikom. Zavedamo se problematike nevarnih odpadkov, zato z njimi ravnamo v skladu z zahtevano zakonodajo.

Urejanje širšega področja ravnanja z odpadki

Območje Tržaške ceste 47 ostaja prostor, na katerem izvajamo predhodno skladišče. Prostor je bil tudi v letu 2018 ključen za pretovarjanje in skladiščenje odpadkov, ki smo ga urejali in vzdrževali. Izvedli smo sanacijo naslednjih enot:

- ureditev manjkajočih pregradnih sten,
- čiščenje objektov,
- vzdrževanje logističnih poti,
- postavitev montažnih betonskih pregrad za odpadke.

Območje Smreke na Tržaški cesti 47 je v MOM, skladno s prostorskimi načrti, predvideno za območje za ravnanje z odpadki.

Naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov

21. 8. 2017 smo predali območje gradbišča podjetju Kostak, ki je začelo z gradnjo naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Podjetje Kostak nam je 26. 6. 2018 predalo napravo v uporabo, z enoletnim poskusnim obratovanjem. Poskusno obratovanje se bo predvidoma zaključilo 30. 6. 2019.

Z zaposlenimi smo vložili velike napore, da smo osvojili potrebno znanje za obvladovanje naprave. Težave, ki so spremljale začetno vpeljevanje naprave v naše procese dela, so s časom izzvenele. Poudariti moramo, da je v času gradnje prišlo do različnega tolmačenja pogodbenih obveznosti izvajalca, zato so nastala nerešena vprašanja, ki se bodo morala doreči pred predajo same naprave v polno uporabo.

Izvajalec je se ni strinjal s plačilom električnega prispevka, pa tudi ne s plačilom nakladalne roke za nakladanje bioloških odpadkov iz tal v kontejnerje. V podjetju menimo, da bi moral izvajalec omenjene zadeve izvesti v sklopu gradbene pogodbe, saj se pogodba glasi »ključ v roke«.

Naslednja odprta zadeva, ki se je v letu 2018 preselila na sodišče, je začetek same gradnje naprave. Naročnik, torej Snaga, meni, da je izvajalec začel graditi prepozno, nasprotno mnenje pa ima izvajalec. Podjetje Kostak, izvajalec naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, je v letu 2018 vložilo več tožb, ker meni, da je za zamudo kriv naročnik.

Zadeva se obravnava na ljubljanskem okrajnem sodišču.

Tehnično delovanje naprave je z malimi popravki ustrezno, toda zavedati se moramo, da se je sestava MKO skozi obdobje dokaj spremenila. Zaradi tega naročnik ne mora od izvajalca terjati izplenov, ki jih je izvajalec opredelil v pogodbi.

Obdelava MKO, ki smo jo izvajali v drugi polovici leta 2018, še ni pokazala končnega rezultata obdelave, saj material, ki ga naprava obdela skozi letno obdobje, niha.

UČINEK SORTIRNE NAPRAVE

Iz sortirane frakcije	Izsortiranost v %	Učinek frakcij v €
Težka fina frakcija	21,76%	negativen
Težka groba frakcija	20,06%	negativen
Lahka frakcija	33,09%	negativen
PVC	0,10%	negativen
Fe-konzerve	2,42%	pozitiven
Fe-po mletju MKos	0,63%	pozitiven
Alu+Fe iz sortirne kabine	0,21%	pozitiven
Aluminij	0,83%	pozitiven
Tetrapak	0,11%	negativen
Mešana folija	1,37%	negativen
Mešan papir	8,89%	negativen
HDPE	0,23%	pozitiven
PET-natur	0,59%	pozitiven
PET-barvni	0,33%	pozitiven
Ostali PET material	0,21%	negativen
MIX-plastika	6,02%	negativen
PP+PS	0,62%	pozitiven

2.4.5 ZAPRTA ODLAGALIŠČA ODPADKOV

V tekočem letu 2018 smo izvajali predvidene ukrepe varstva okolja ter obratovanje zaprtih odlagališč, ki so se nahajala na področju MOM. To sta zaprti odlagališči nenevarnih odpadkov Dogoše in Pobrežje ter zaprto odlagališče posebnih oz. nevarnih odpadkov Metava.

Odlagališča so javna infrastruktura v okviru GJS in so bila v preteklem obdobju namenjena odlaganju komunalnih in ostalih odpadkov s področja mesta Maribor ter okolice.

Ukrepe varstva okolja v tekočem letu smo izvajali na podlagi odločb, predpisov oz. drugih zahtev. Tako smo izvajali varovanje in vzdrževanje zaprtih odlagališč, preglede delov in naprav in izvajali meritve ter obratovalne monitoringe.

Vzdrževanje smo vršili na odlagališčih ter napravah in napeljavah za deponijski plin, za odvajanje odpadnih izcednih vod ter meteoritnih vod, na opremi za monitoringe, na površinah in delih odlagališč, na slednjem predvsem z vzdrževanjem zelenih površin.

V monitoringu odlagališč so bile zajete meritve okoljskih parametrov po programih s poročili o stanju okolja. Izvedeni so bili monitoringi za izcedne in površinske vode, obratovalni monitoring podzemnih vod, obratovalni monitoring emisij snovi v zrak ter meteorološki parametri.

Varovanje odlagališč je zajemalo tehnično in delno fizično varovanje, ki ga opravlja specializiran zunanji izvajalec, v določenem delu pa tudi zaposleni v podjetju.

2.4.5.1 ODLAGALIŠČE METAVA

Na odlagališču Metava smo izvajali ukrepe varstva okolja v skladu z odločbo o zaprtju in programom.

Odpadno izcedno vodo, ki nastaja na odlagališču, smo v letu 2018 odvažali in predajali na Centralno čistilno napravo Maribor. V tekočem letu je bilo zbrane in oddane 495,9 m³ odpadne vode, prevoze v oddajo pa smo opravili z lastnimi sredstvi. Pred oddajo je bila odpadna voda obdelana na napravi za pred čiščenje, stanje vode pa je glede na monitoring primerljivo s predhodnim letom.

Opravljen je bil pregled biološke naprave za pred čiščenje odpadnih izcednih vod ter popravilo na električnih instalacijah na lokaciji hale 2. Na odlagališču je bil opravljen večji obrez priraslih dreves in grmičevja. Izvedeno je bilo čiščenje kanelet za meteorne vode ter za odpadno vodo. Izvedli smo mulčenje in košnjo zatravljenih površin odlagališča.

2.4.5.2 ODLAGALIŠČE DOGOŠE

V marcu 2018 je podjetje na podlagi vloge in predložene dokumentacije prejelo okoljevarstveno dovoljenje (OVD) za obratovanje zaprtega odlagališča nenevarnih odpadkov Dogoše za obdobje njegovega zaprtja, ki ga je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) oz. ARSO.

V skladu z OVD je upravljavec zaprtega odlagališča Snaga, v dovoljenju pa so podrobneje opredeljeni lokacija odlagališča, sistem za zbiranje in čiščenje izcednih vod, sistem za zajem in čiščenje odlagališčnega plina, zahteve za preglede odlagališča in tehničnih objektov, zahteve za izvajanje obratovalnih monitoringov, obveznosti za poročanje ter drugo. Predvideno obdobje obratovanja zaprtega odlagališča je 30 let.

Na odlagališču smo v letu 2018 izvajali aktivnosti in ukrepe, ki so določeni s predhodnim in novim OVD za obratovanje zaprtega odlagališča s predpisi ter programom. Zahteve se nanašajo na dele odlagališča ter tehnične naprave: plinska črpalna postaja z baklo, plinske napeljave in oprema za odplinjanje, malo plinsko elektrarno in transformatorsko postajo, instalacije in oprema za izcedno vodo, čistilna naprava, piezometri in ostala oprema.

Na biološki napravi za pred čiščenje odpadne vode in črpališču je bilo v avgustu izvedeno popravilo na delu za odvajanje vode v kanalizacijo. Očiščeni so bili vsi usedalniki, jaški ter bazeni za izcedne vode. V oktobru in novembru je bil opravljen pregled in vzdrževanje plinske črpalne postaje z baklo ter napeljav za zbiranje odlagališčnega plina. Na odlagališču je bilo opravljenih več manjših vzdrževalnih del. Dvakrat v letu je bila izvedena košnja oz. mulčenje zatravljenih površin odlagališča.

2.4.5.3 ZAPRTO ODLAGALIŠČE POBREŽJE

Obratovanje odlagališča je potekalo glede na odločbo o zaprtju, zahteve ter program za dele odlagališča ter tehnične naprave: plinsko črpalna postaja z baklo, plinske instalacije, malo plinsko elektrarno, piezometre podzemnih vod in objekte. Z izjemo večjih vzdrževalnih del so bile izvedene predvidene aktivnosti varstva okolja.

V januarju je bilo na plinski črpalni postaji z baklo opravljeno vzdrževanje na napravi za detekcijo plina ter popravilo na regulaciji za pretok odlagališčnega plina. V maju je bilo opravljeno popravilo na zgorevalni komori in zgorevanje na plinski bakli. Zaradi okvare je bilo potrebno zamenjati pogon za regulacijo temperature. Zaradi okvare na plinski postaji je bila v septembru narejena tudi menjava hitrozapornih ventilov. Opravljena je bila košnja zatravljenih površin odlagališča. V mesecu avgustu je bilo izvedeno mulčenje obodnega ponikovalnega jarka ter robov odlagališča.

Za vsa odlagališča smo oblikovali rezervacije za pokrivanje stroškov teh odlagališč, vendar podjetje ne more zagotoviti pokrivanja stroškov za celotno obdobje 30 let, takšno obdobje zahteva zakonodaja, zato bo del morala zagotoviti lokalna skupnost.

Mala plinska elektrarna odlagališče Dogoše

Na odlagališču Dogoše obratuje mala plinska elektrarna Dogoše (MPE2) na odlagališčni plin, ki sodi med naprave na obnovljiv vir energije. Elektrarna je navezana na naprave za odplinjanje odlagališča, kot osnove za obratovanje tovrstne naprave. Tudi v letu 2018 se je nadaljeval trend upadanja količin plina iz telesa odlagališča.

Obratovanje Male plinske elektrarne odlagališče Pobrežje

Mala plinska elektrarna Pobrežje (MPE) je v tekočem letu obratovala z več prekinitvami, delno zaradi običajnih periodičnih nihanj vira. Prekinitve pri obratovanju so nastopile tudi zaradi zastojev obratovanja na plinsko-črpalni postaji. V okviru elektrarne ter odlagališča je bilo v zadnjem četrtletju izvedeno vzdrževanje transformatorske postaje. Posledično je bila nižja tudi proizvodnja električne energije. V letu 2018 je elektrarna proizvedla 882.673 kWh, v omrežje pa je bilo oddano 868.550 kWh električne energije.

2.4.6 UREJANJE UTRJENIH IN ZELENIH JAVNIH POVRŠIN

Na področju urejanja utrjenih in zelenih javnih površin večjih sprememb glede na preteklo leto ni bilo.

Na vseh delovnih področjih skrbimo za najvišjo učinkovitost dela. Za vedno boljšo odzivnost in izvedbo del skrbimo z internim usposabljanjem tako delavcev kot delovodij in vodilnega kadra.

Vsa dela, ki jih izvajamo v okviru koncesijske pogodbe za urejanje utrjenih javnih in zelenih javnih površin v MOM, so vezana na proračunska sredstva, ki jih vsako leto zagotovi občina.

Primerjava plana dela za leto 2018 s prihodki iz proračuna MOM

Urejanje zelenih in urejenih javnih površin	Opis	Plan v letu 2018	Prihodki v letu 2018
		€	€
1	Redno vzdrževanje čistoče na javnih površinah	580.000,00	645.116,99
2	Vzdrževanje javnih zelenih površin in opreme	340.028,51	420.879,90
3	Redno zimsko vzdrževanje zelenih površin	7.500,00	6.876,33
4	Krasitev mesta ob praznikih	10.300,00	8.050,00
5	Skrb za prostoživeče živali na javnih površinah	250,00	0
6	Akvarij terarij, sofinanciranje dejavnosti	160.000,00	163.934,43
Skupaj		1.098.078,51	1.244.285,65

Ročno čiščenje

Vsakodnevno ročno čiščenje utrjenih javnih površin izvajamo na strnjenem območju MOM. Območje je razdeljeno na 13 rajonov. Skupna dolžina levega in desnega dela Maribora znaša 87,33 km oziroma 766.967 m², kar ročni čistilci dnevno ohranjajo snažno.

Spoltovornimi vozili skrbimo za javno higieno na obrobju mesta, ki je razdeljeno na 4 rajone. Redno vzdržujemo in skrbimo za čistočo na vseh rajonih s skupno dolžino 270,7 km. Ob rednem odstranjevanju odpadkov, praznjenju košev in čiščenju

avtobusnih postajališč skrbimo tudi za čiščenje spomenikov in odstranjevanje odpadkov po nalogu inšpekcijskih služb.

Javna higiena v javnih sanitarijah

Izvajanje službe javne higiene obsega tudi upravljanje z osmimi mestnimi javnimi sanitarijami, ki so brezplačna za vse uporabnike. Javne sanitarije se nahajajo na Partizanski cesti, Vodnikovem trgu, v Magdalenskem in Mestnem parku, v Akvariju, na Lentu pod mostom in pri Pekrskem potoku.

Toaletni prostor na Trgu revolucije že dalj časa ne obratuje zaradi slabega stanja infrastrukture. Se pa na tej lokaciji izvaja redni nadzor prostora.

Vzdrževanje komunalne opreme

Komunalna oprema se nahaja prav na vseh površinah, ki jih imamo v upravljanju in vzdrževanju. Po naročilu MOM skrbimo za nabavo in vzdrževanje igral, košev za smeti, košev za pasje iztrebke, klopi, ograj mostičkov in druge komunalne opreme. V MOM skrbimo za 1.277 uličnih košev, 142 košev za pasje iztrebke, 266 klopi ter 18 otroških igrišč, kjer vršimo redne preglede igral. Četrletno izvedemo natančen pregled igral skupaj s predstavnikom MOM in komunalnim inšpektorjem. Enkrat letno pregled igral opravi zunanji presojevalec iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, iz Laboratorija za preizkušanje pohištva.

Grafiti

Storitev odstranjevanja grafitov izvajamo neposredno po naročilu MOM. V letu 2018 ni bilo večjega naročila po odstranjevanju grafitov.

Vzdrževanje fontan

V MOM skrbimo za 11 fontan, ki se nahajajo v Mestnem parku in na Treh ribnikih, Trgu generala Maistra, Slomškovem trgu in Trgu 10. oktobra, Lentu, Mladinski ulici, Bevkovi ulici, Titovi cesti in v Limbušu. Zaradi omejenih sredstev večjih posegov nismo izvedli na tej postavki.

Urejanje in čiščenje javnih zelenih površin

Redna vzdrževalna dela na javnih zelenih površinah v mestu smo izvajali po načelu dobrega gospodarja, kar nam je omogočala podpisana koncesijska pogodba, zato je delo na parkovnih površinah potekalo nemoteno. Redno smo vzdrževali mestne parke in zelene trge: Mestni park s tremi ribniki, Slomškov trg, Trg generala Maistra, Rakušev trg, Kidričev trg, Magdalenski park, Schreinerjev trg, Ertlov gozd, zeleno površino med Celjsko in Frankolovsko ulico in Pekrski

potok. Z redno košnjo trate in sprotim vzdrževanjem nasadov smo vzdrževali urejen izgled mestnih parkov in zelenih trgov. Pri negi dreves smo bili pozorni predvsem na varnost občanov. V enoti nenehno skrbimo za izobraževanje delavcev glede tehnik in nege okrasnih rastlin. Tako smo v letu 2018 nego dreves izvajali brez pomoči zunanjih izvajalcev.

Redno zimsko vzdrževanje zelenih površin

Izvajanje zimske službe na parkovnih površinah je proračunska postavka, ki je izvzeta iz ostale zimske službe. Aktiviranje izvajanja čiščenja snega je usklajeno z dejavnostjo na ostalih površinah, posebna postavka pa se je pokazala kot smiselna, glede na urejenost in pluzenje parkovnih površin.

Krasitve mesta

Krasitev mesta z izobešanjem zastav izvajamo v skladu s protokolom MOM ob praznikih, v času obiskov tujih državljanov, ob prireditvah in proslavah. Ob enkratni krasitvi lahko na 41 obstoječih drogovich namestimo 129 zastav. Sredstev za krasitve je vedno manj in aktivnosti so strogo vezane na aktivnosti mestnega protokola.

Hranjenje prostoživečih živali

V zimskem času v sklopu javne higiene skrbimo za hranjenje prostoživečih živali na javnih površinah MOM. Po pisnih navodilih pristojnih služb hranjenje ptic tudi ustavimo zaradi njim znanih razlogov.

Zimska služba – kot podizvajalec podjetja Nigrad

Za izvajanje zimske službe s podjetjem Nigrad letno sklepamo pogodbo, pri čemer skrbimo za očiščenost pločnikov in peš cone na levem bregu Drave, Studencih, trgih in pločnikih, stopnic in prehodov na pešce v mestu Maribor.

Akvarij-terarij

Tudi v letu 2018 smo izvajanje dejavnosti Akvarij-terarij zaupali podjetju Nipa.

2.4.7 ZAVETIŠČE ZA ŽIVALI

Na podlagi leta 2014 podpisane in pet let veljavne koncesijske pogodbe izvajamo javno službo oskrbe zapuščenih živali. Decembra 2018 smo podpisali novo koncesijsko pogodbo in s tem podaljšali izvajanje javne službe oskrbe živali za obdobje prihodnjih petih let. Zraven MOM imamo pogodbo za izvajanje službe sklenjeno še s 24 občinami, z 11 občinami pa poslujemo preko naročilnic.

Sam objekt zavetišča je v lasti MOM, mi pa v skladu s koncesijsko pogodbo z njim upravljamo in plačujemo mesečno najemnino. V letu 2018 beležimo slabši poslovni izid kot v

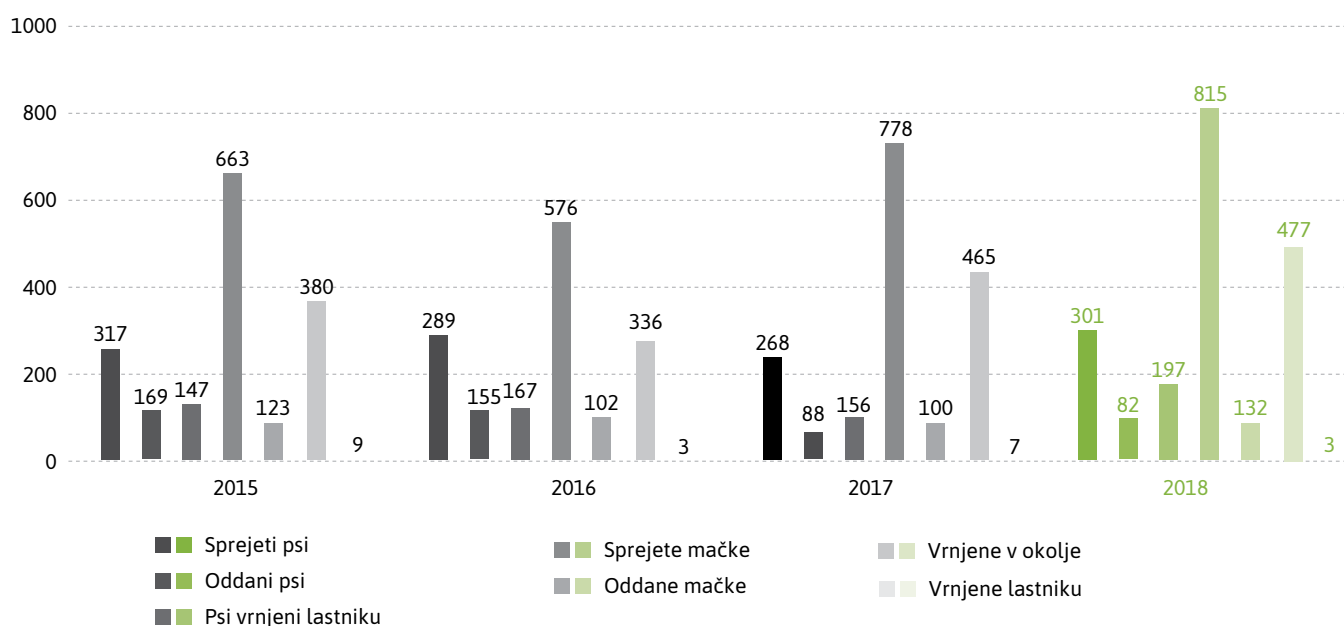
preteklih letih. Vzrok so predvsem nižji prihodki kot prejšnja leta, kar je posledica sicer številčno več sprejetih psov, ki pa so bili večinoma lastniški in tako ostali pri nas le dan ali dva. Strošek predstavljajo dolgotrajna zdravljenja živali, pa tudi kadrovske menjave na delovnem mestu veterinarja. V letu 2018 smo bili brez veterinarja do meseca aprila, kar je vplivalo na višje stroške veterinarske oskrbe, saj smo živali tri meseca vozili v pogodbeno veterinarsko ambulanto, kjer nas posegi stanejo občutno več kot v lastni.

S strani MOM smo prejeli manj finančnih sredstev – pravzaprav

najmanj od prevzema upravljanja zavetišča. Medtem pa prihodki s strani ostalih občin ostajajo na ravni preteklih let.

Prihodki od donacij (2x prireditev dneva odprtih vrat - srečelov, večkrat licitacije) in sponzorstev so bili višji in predvsem v tem segmentu prihodkov bomo morali v prihodnje delati še boljše, saj bodo to prihodki, ki bodo za delovanje zavetišča vse pomembnejši, kljub temu da gre za izvajanje obvezne GJS.

Sprejem in oddaja živali v letih 2015, 2016, 2017 in 2018

2.4.8 VZDRŽEVANJE IN UREJANJE MARIBORSKIH TRŽNIC

V letu 2018 smo ustvarili 11 tisoč € dobička, kar je manj, kot smo načrtovali. Takšno poslovanje je glede na okoliščine, povezane z izgradnjo nadstrešnice, ki ni bila realizirana, realna posledica.

Poslovanje mariborskih tržnic je bilo v letu 2018 slabše zaradi manjših prihodkov iz naslova dnevni najemnin tržnih miz in zmanjšanja letnih rezervacij. Te so se zmanjšale na Vodnikovem trgu in na pokopališču. Prodaja lokacije na pokopališču in selitev iz Ceste XIV. divizije na zahodno parkirišče se je izkazala za slabo, tako da se vrtnarji odločajo za prodajo na tem območju le občasno. Manjši so tudi prihodki prvega trimesečja, kar je posledica zmanjšanja števila letnih rezervacij miz zaradi negotove nadstrešitve Vodnikovega trga, kjer opažamo manjšo dnevno prisotnost prodajalcev na zelenem delu, kot tudi v mlečno-mesnem paviljonu, ko na Glavnem trgu in Trgu svobode obratujeta dve ločeni tržnici.

Stroški so se v letu 2018 povečali zaradi obnove starih stojnic,

saj nam je ujma uničila veliko število dežnikov. Z obnovljenimi stojnicami smo nadomestili skoraj vse izgubljene pokrite prodajne prostore, za katere so imeli branjevci plačane letne rezervacije.

V letu 2018 smo skupaj z lokalno iniciativo uspešno začeli projekt revitalizacije tržnice Kidričev trg, ki se je izkazal za zelo uspešnega. Tržnico smo očistili, prebarvali, izvedli nujna popravila žlebov, odstranili grafite na fasadi, zasadili cvetlična korita ter tržnici dali vsebino, na kateri aktivno delamo še naprej. V sodelovanju z lokalno skupnostjo smo dosegli pozitiven premik in zavedanje, kako pomembne so tržnice v lokalnem okolju in kako pomembno in uspešno je lahko sodelovanje med lokalnimi skupnostmi in javnimi podjetji.

Vključili smo se tudi v projekt Urbana zemljina za hrano, v katerem sodelujemo v razvoju, in sicer pri izvedbi inovativne platforme za ponudbo in povpraševanje po lokalni hrani, ki je povezana z mariborskimi tržnicami.

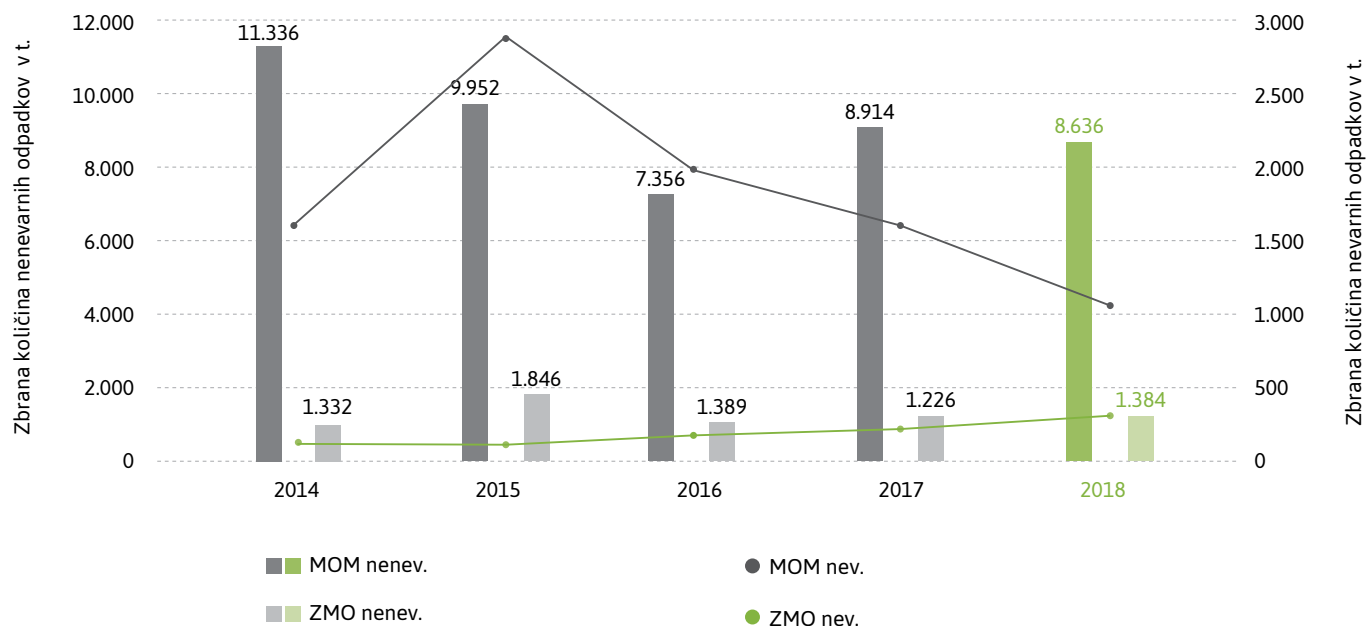
2.5 TRŽNE DEJAVNOSTI

Tržne dejavnosti v podjetju delimo na izvajanje posebnih storitev, ki znižujejo stroške izvajanja gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki in čiste tržne dejavnosti. Tržnim dejavnostim cene oblikujemo sami, v podjetju ustvarjajo pozitivne rezultate, njihovo poslovanje pa je stabilno. Še posebej izstopajo pogodbeni odvozi odpadkov, kjer cene niso zakonsko regulirane. Med tržne storitve prištevamo tudi storitev odvoza odpadnega blata iz centralne čistilne naprave, kar je sicer storitev, ki je od aprila 2016 ne izvajamo več, vendar iz tega naslova prihaja še nekaj prihodkov kot posledica izterjave zapadlih terjatev do uporabnikov.

2.5.1 POGODBENI ODVOZI

Pogodbeni odvozi, ki spadajo med tako imenovane posebne storitve, so v letu 2018 doprinesli pozitiven učinek k znižanju cen javnih služb. V letu 2018 smo kljub upadanju zbranih količin uspeli doseči višji finančni prihodek in posledično dobiček. Kompleksnost in celovitost pogodbenih odvozov je načrtovanje logističnih procesov, ki se odražajo v vsakodnevem delu.

Pogodbene odvoze opravljamo za fizične in pravne osebe, njihov mali porast pa zaznavamo v ZMO.

2.5.2 ZIMSKA SLUŽBA

V letu 2018 smo bili z izvajanjem zimske službe zelo zadovoljni. Že nekaj let opravljamo zimsko službo tudi kot tržno storitev in jo ponujamo obstoječim in novim strankam na področju MOM. V letu 2018 je bilo veliko snega, zato smo storitve izvajali za javni in zasebni sektor. Zapolnili smo vse razpoložljive kapacitete in dosegli občutno višje prihodke glede na leto 2017. V javni zimski službi smo kot podizvajalec Nigrada realizirali dobrih 100.000 € prihodkov, v izvajanju tržnih storitev dobrih 77.000 €.

2.5.3 ČISTILNI SERVIS

Na tem področju imamo dolgoletne izkušnje. Našim strankam nudimo redna dnevna in periodična čiščenja poslovnih prostorov, odvisno od potreb in želja. Proizvodne prostore čistimo s specializiranimi stroji, strokovnim kadrom in zagotavljamo kakovostne storitve v optimalnem času. Na trgu smo konkurenčni in prepoznavni. Naša prednost je, da strankam nudimo vse storitve iz ene roke. Med najpomembnejše storitve znotraj dejavnosti čistilnega servisa sodijo:

- dnevna, periodična in specialna čiščenja poslovnih, industrijskih, trgovskih in drugih prostorov,
- strojna in ročna pometanja manjših in večjih površin, garaž, parkirišč in okolice,
- strojna čiščenja talnih oblog, odstranjevanje premazov in nanos novih,
- odstranjevanje grafitov in druga specialna čiščenja,
- pranje tlakovcev in drugih površin s specializiranimi stroji.

2.5.4 PLINSKA ELEKTRARNA POBREŽJE

MPE je v tekočem letu obratovala z več prekinitvami, delno zaradi zastojev ali okvar na plinski postaji ter na enoti motor generatorja. V letu 2018 je MPE proizvedla 422.665 kWh, v omrežje pa je bilo oddano 415.905 kWh električne energije. Elektrarna je v času obratovanja prejela prihodek iz prodaje električne energije.

V preglednici so podani osnovni podatki o obratovanju in proizvodnji električne energije:

Obratovanje Pobrežje	enota	2017	2018
Poraba plina na MPE	Sm ³	761.867	415.902
Električna energija, oddana v omrežje	kWh	868.550	364.817
Prihodek iz prodaje električne energije	€	34.019	20.222
Prihodek iz subvencije	€	0	0
Prihodek skupaj	€	34.019	20.222

V letu 2018 je bila načrtovana obnova MPE zaradi zahtev inšpektorata za okolje in emisij snovi v zrak ter zaradi zastarelosti naprave ter opreme, vendar zaradi manka finančnih sredstev ni bila izvedena.

2.5.5 PLINSKA ELEKTRARNA DOGOŠE

Elektrarna je obratovala prilagojeno razpoložljivi količini odlagališčnega plina. Zaradi manjše količine plina predvidevamo premestitev obstoječe enote motor generatorja na lokacijo odlagališča Pobrežje. V tekočem letu je bilo opravljeno redno vzdrževanje opreme. Izvedeno je bilo popravilo izpušnega bloka ter nekaj manjših popravil.

V preglednici so podani glavni podatki o obratovanju elektrarne:

Obratovanje Dogoše	enota	2017	2018
Poraba plina na MPE	Sm ³	197.264	145.518
Električna energija, oddana v omrežje	kWh	295.164	217.736
Prihodek iz prodaje električne energije	€	13.126	9.108
Prihodek iz subvencije	€	9.897	6.290
Prihodek skupaj	€	23.023	15.398

2.5.6 TRŽNE STORITVE ČIŠČENJA IN UREJANJA OKOLJA

Glede na plan za leto 2018 in glede na realizacijo v letu 2017 smo obseg tržnih storitev v letu 2018 občutno presegle. Urejeno domače in poslovno okolje je za naše stranke vse pomembnejše, zato jim nudimo celovite storitve. Za njih strojno pometamo, urejamo okolico, zelenice, cvetlična korita, parkirišča, podiramo in obrezujemo drevesa. Za naše stranke čistimo kleti, podstrešja, garaže in druge prostore v skladu z njihovimi željami in potrebami. V tem segmentu ocenjujemo možnosti za rast in razvoj tudi v prihodnje. Usmerjamo se na nudenje storitev ozaveščanja o pravilnem ravnanju z odpadki in strokovno svetovanje. Strokoven pristop, hitro ter kakovostno opravljene storitve s prijaznimi zaposlenimi so naše konkurenčne prednosti. Vse več strankam nudimo tudi svetovanje in konkretne rešitve za njihovo čistejšo poslovno okolje. Naše storitve redno oglašujemo in pripravljamo tržne pomladne in jesenske akcije z željo pridobivanja novih poslov in z željo po ohranjanju že obstoječih, zadovoljnih strank.

2.5.7 ČRPANJE FEKALIJ IN PREDIRANJE HIŠNE KANALIZACIJE

Črpanje fekalij in prediranje hišne kanalizacije izvajamo v podjetju kot dopolnilno tržno dejavnost. Plan teh aktivnosti in realizacijo v letu 2018 smo presegle glede na leto 2017. V prihodnje področje ocenjujemo kot poslovno stabilno in ocenjujemo zmerno rast.

2.5.8 PLAKATIRANJE

Na področju plakatiranja našim strankam nudimo svetovanje in jim na podlagi izkušenj pripravimo optimalen načrt oglaševanja. Plakatiranje nudimo na 546 plakatnih mestih velikosti B1 na 37 različnih lokacijah v Mariboru. Zasedenost plakatnih mest raste. V letu 2018 smo povečali prihodke glede na lani in presegli plan. Aktivno pripravljamo aktivnosti pospeševanja prodaje in si prizadevamo za polno zasedenost razpoložljivih plakatnih mest.

2.5.9 UPRAVLJANJE STAVB

Upravljanje poslovnih stavb zahteva specifično znanje in izkušnje. Smo upravnik več lastniške stavbe na avtobusni postaji v Mariboru, ki je v večinski lasti MOM in poslovnega kompleksa na Pobrežju. Na tem področju želimo tudi v prihodnje delovati in upravljati oba objekta ter uspešno delovati kot doslej.

2.5.10 ZBIRANJE ODPADNIH JEDILNIH OLJ IN BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH KUHINJSKIH ODPADKOV

V letu 2018 bistvenih sprememb nismo zaznali, ohranili smo približno enako število rednih odjemalcev naših storitev, še zmeraj pa aktivno optimiziramo stroške, saj smo s ceno na trgu nekonkurenčni. Z vidika ponujanja vseh storitev z ene roke se nam zdi strateško smiselno, da dejavnost izvajamo tudi v prihodnje.

2.6 UPRAVLJANJE S KADRI

Poročilo s področja kadrovskih zadev obsega statistični prikaz strukture zaposlenih, odsotnosti z dela, področje usposabljanja zaposlenih, nagrajevanja in ugodnosti za zaposlene ter organizacijsko klimo.

Področje urejanja kadrovskih zadev izvajamo v skladu z delovno-pravnimi predpisi, in sicer z Zakonom o delovnih razmerjih, Zakonom o evidencah na področju dela in socialne varnosti, Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov, Zakonom o varnosti in zdravju pri delu, Kolektivno pogodbo komunalnih dejavnosti, Podjetniško kolektivno pogodbo ter na podlagi drugih predpisov in internih aktov družbe, ki urejajo to področje.

V letu 2018 smo sodelovali z Upravo za probacijo (prej s Centri za socialno delo), ki sodeluje pri izvrševanju dela kandidatov v splošno korist. Število napotenih na delo v splošno korist se zmanjšuje. V letu 2011, ko je delo v splošno korist v podjetju potekalo prvič, ga je opravilo kar 34 napotenih kandidatov, ki so skupaj opravili 3580 delovnih ur, v letu 2018 pa so delo v splošno korist opravljali le 3 napoteni kandidati.

V okviru dela z mladimi omogočamo opravljanje t. i. instituta praktičnega usposabljanja pri delu (PUD) kot oblike obvezne prakse dijakov in študentov po programih višjega strokovnega izobraževanja in srednješolskega izobraževanja, ki se opravlja v dogovoru s šolami. V letu 2018 je PUD opravilo skupaj 7 dijakov in študentov. Prav tako v okviru sodelovanja z Zavodom za Novodobno izobraževanje omogočamo mladim iz tujine opravljanje in pridobivanje delovne prakse; v letu 2018 so prakso opravljali 3 kandidati iz Švedske.

V poslovnem letu 2018 smo otrokom zaposlenih (dijakom in študentom) omogočili opravljanje počitniškega dela.

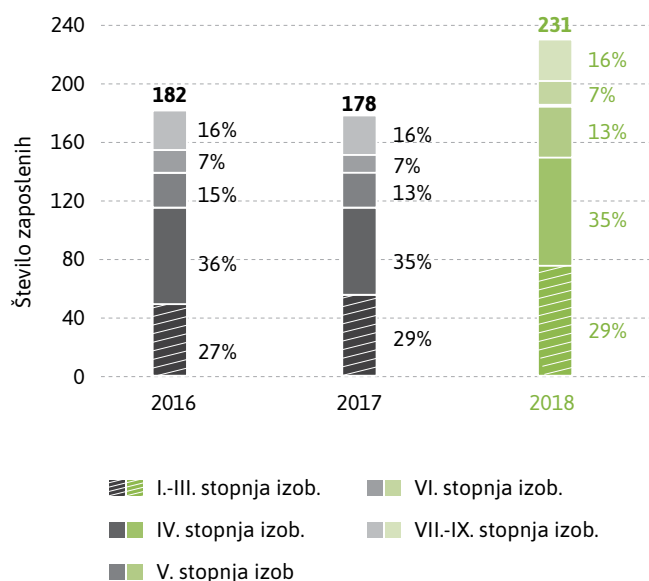
Število in struktura zaposlenih

Skupno povprečno število zaposlenih v letu 2018 se je v primerjavi z letom 2017 povečalo. Povečalo se je število zaposlenih v podjetju, število zaposlenih preko agencije za posredovanje delovne sile pa se je zmanjšalo. V letu 2017 je delo v podjetju opravljalo skupaj 249 oseb, v letu 2018 pa 276 oseb (podatki na dan 31.12. posameznega leta).

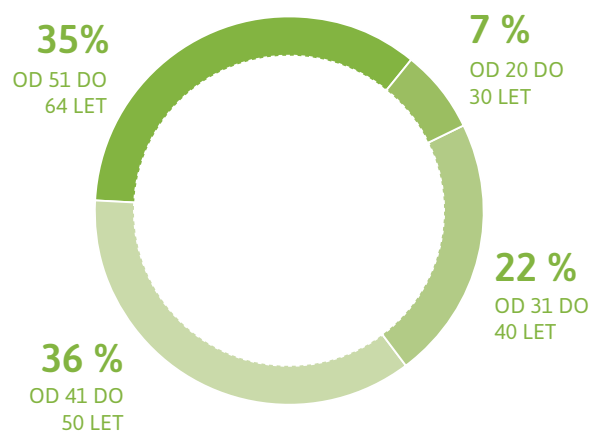
Izobrazbena struktura zaposlenih

Število zaposlenih po stopnji izobrazbe izkazuje število zaposlenih po dejansko pridobljeni izobrazbi (in ne stopnje zahtevane za zasedbo posameznega delovnega mesta), in sicer upošteva raven izobrazbe po dosedanjih programih in po novih bolonjskih programih. V tabeli niso zajeti agencijski delavci, ki v dobrih 90 % opravljajo operativna dela, za katera je zahtevana izobrazba do vključno IV. stopnje.

Podatki o številu zaposlenih po stopnji izobrazbe so odraz potreb po delavcih brez poklicnih znanj (smetar, čistilec) po standardni klasifikaciji poklicev, in sicer za izvajanje osnovnih, temeljnih dejavnosti družbe kot so ravnanje z odpadki, čiščenje javnih površin ipd.

Starostna struktura zaposlenih

V podjetju zaposleni invalidi

Na dan 31.12.2018 smo zaposlovali 8 oseb s statusom invalida II. in III. kategorije, kar predstavlja 3,46 % zaposlenih, s čimer ne dosegamo zahtevane kvote zaposlenih invalidov v skladu s predpisi, ki urejajo področje zaposlovanja invalidov.

Odsotnost z dela

Delež upravičenih odsotnosti z dela iz ur se je v letu 2018 v celoti povečal, in sicer kar za 20 %, pri čemer so se bistveno povečale odsotnosti nad 30 dni zaradi poškodb na delu, kakor tudi zaradi boleznin in poškodb izven dela do 30 dni. Najvišji indeks ponovno dosega odsotnost z dela zaradi poškodb na delu; vendar v lanskem letu zaradi daljše odsotnosti (odsotnost nad 30 dni).

Kategorija boleznine / Leto	2016	2017	2018	Indeks 18/17
Boleznine in poškodbe izven dela / do 30 dni	9.515	9.834	13.057	133
Poškodbe na delu / do 30 dni	646	1.517	1.404	93
Boleznine in poškodbe izven dela / nad 30 dni	9.388	8.695	9.350	108
Poškodbe na delu / nad 30 dni	2.112	1.420	2.038	144
Nega družinskega člana	743	648	698	108
Krvodajalstvo	96	118	130	110
SKUPAJ boleznine / št. ur	22.500	22.232	26.677	120

Izobraževanje in usposabljanje

Usposabljanja so se v letu 2018 vršila znotraj plana usposabljanj za leto 2018, v okviru katerega so se izvajala:

- notranja in zunanja usposabljanja;
- 10-minutna usposabljanja prenosa znanj iz zunanjih usposabljanj – na štirih delavnicah prenosa znanj s skupaj 23 različnimi vsebinami usposabljanj;
- zaposleni so se udeležili okoli 100 različnih tematik zunanjih usposabljanj; v njih je bilo vključenih okoli 90 zaposlenih na ravni podjetja.

V letu 2018 smo uspešno zaključili projekta KOC KROG (krožno gospodarjenje), v katerega smo bili vključeni kot partner. Projekt je potekal od leta 2017, partnerstvo je pridobilo 398.848,20 EUR javnih in EU sredstev za usposabljanje vseh profilov zaposlenih. Naša vloga ni bila le sodelovati pri usposabljanjih pač pa delovati tudi kot partner v projektni pisarni za kadrovsko-vsebinski del delovanja projekta. V času trajanja projekta se je izvedlo 72 usposabljanj, od tega 63 zunanjih in 9 notranjih, kamor je bilo vključenih okoli 160 zaposlenih na ravni podjetja, kar predstavlja nekje 60% povprečja vseh zaposlenih. Plan, doseči 250 vključitev v usposabljanja, smo presegli in realizirali skupaj 557 vključitev.

Kot aktivni udeleženeec smo bili povabljeni na več strokovnih srečanj.

V zavedanju, da sta učenje in znanje sestavini, brez katerih organizacije v prihodnosti ne bodo mogle uspešno delovati

in obstati, smo se v letu 2018 priključili Učecim organizacijam in pridobili certifikat Učecha se organizacija, Learning brand. V prvem letu smo pregledali stanje in napredek v podjetju na področju usposabljanj, določili generacij ter zastavili cilje za prihodnja obdobja. Učecha se organizacija Learning Brand je tista organizacija, ki omogoča najboljši izkoristek potencialov zaposlenih in jim ponuja delovno okolje, ki omogoča njihovo osebno in profesionalno nadgradnjo.

Ugodnosti za zaposlene

Zaposlenim zagotavljamo pravočasno in ustrezno plačilo za delo, skupaj z vsemi dodatki. Zaposleni so na podlagi podjetniške kolektivne pogodbe prav tako upravičeni do dodatnih odsotnosti z dela z nadomestilom plače, solidarnostnih pomoči, plačila kolektivnega nezgodnega zavarovanja in dodatnega zdravstvenega zavarovanja ter do delnega plačila dodatnega pokojninskega zavarovanja (II. steber).

V okviru delovanja Športnega društva Snaga, katerega delovanje podjetje podpira, je bil zaposlenim v letu 2018 ponujen pester in širok nabor aktivnosti, podjetje zaposlenim zagotavlja tudi vstopnice za koncerte in prireditve, v sodelovanju s sindikatom pa organiziramo druženje izven delovnega časa (pikniki, dan odprtih vrat, novoletna zabava).

Zaposlenim nudimo koriščenje lastnih počitniških kapacitet po netržnih cenah. To pomeni, da je bivanje v njih v glavni sezoni tudi do 40 % ugodneje kot bivanje v primerljivih namestitvah, ki jih ponujajo turistične agencije. Zaposlenim so bili na voljo:

apartma v Moravskih Toplicah s kopalnimi kartami in v kampu Kozarica v Pakoštanah.

Organizacijska klima

V letu 2018 smo se ponovno vključili v Nacionalno merjenje organizacijske energije, saj se zavedamo, da tako organizacijska klima kot energija vplivata na zadovoljstvo in zavzetost vseh zaposlenih ter uspešnost poslovanja in doseganje ciljev podjetja. Organizacijsko energijo smo merili s pomočjo znanstvenega vprašalnika OEQ16, ki ga je v letu 2018 izpolnilo 6 % zaposlenih več kot leto poprej, in sicer 60 % zaposlenih v podjetju iz različnih organizacijskih enot. Vprašalnik, ki ga sestavlja 16 trditev, upošteva vse poglavitne elemente motivacije, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih ter prinaša nove dimenzije merjenja intelektualnega, čustvenega in vedenjskega potenciala ljudi.

Glede na leto 2017 beležimo napredek pri enotnem indeksu organizacijske energije, ki je v letu 2018 znašal 1,63 (v letu 2017 pa 1,55).

Varstvo pri delu

Na področju varnosti in zdravja pri delu smo v letu 2018 izvajali naslednje aktivnosti:

- redna usposabljanja iz varstva pri delu in požarnega varstva,
- usposabljanje za varnost in zdravje pri delu za upravljavce viličarjev,
- usposabljanje za varno opravljanje dela z dviznimi košarami oz. dvizno ploščadjo
- usposabljanje za varnost in zdravje pri delu za upravljavce hidravličnih dvigal na tovornih vozilih,
- usposabljanje za varnost in zdravje pri delu z motorno žago,
- usposabljanje za varnost in zdravje pri delu z nevarnimi kemikalijami,
- usposabljanje za odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije,
- obnovitveni tečaj prve pomoči in CPP za kolesarje,
- usposabljanje za varno delo v eksplozijsko ogroženih prostorih,
- usposabljanje iz prve pomoči za zaposlene,
- usposabljanje za voznike nevarnega blaga - ADR
- preventivni zdravniški pregledi, ki se izvajajo v skladu z zdravstveno oceno tveganja v pooblaščenih ambulanti medicine dela, prometa in športa,
- preventivno cepljenje proti sezonski gripi, hepatitisu A in B in klopnemu meningitisu,
- aktivnosti, vezane na izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu.

Poškodbe pri delu

Na delu je bilo v letu 2018 poškodovanih 11 zaposlenih (od tega 10 moških in 1 ženska), kar je skoraj polovica poškodb manj, kot v letu 2017. Prednjačijo poškodbe, nastale iz razloga sestopa iz vozil ali opreme, kar je posledično največkrat vzrok poškodb gibal, ki so sicer številčno najbolj zastopane med vzroki poškodb na delu.

Aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu

Načrt promocije zdravja na delovnem mestu za leto 2018 smo naredili na podlagi poročil o opravljenih preventivnih zdravstvenih pregledih zaposlenih v podjetju s strani pooblaščenih zdravnic in rezultatov med zaposlenimi izvedene ankete o zadovoljstvu s promocijo zdravja v podjetju.

Aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu smo v letu 2018 izvajali znotraj načrta promocije zdravja na delovnem mestu; izvedli smo vseh 5 planiranih aktivnosti ter še dodatne aktivnosti.

2.7 KAKOVOST POSLOVANJA IN VARSTVO OKOLJA

SISTEM VODENJA KAKOVOSTI ter standard SIST ISO 9001

V podjetju je bil leta 2018 vzpostavljen enotni sistem vodenja. V sistem sta bila vključena nova standarda SIST EN ISO 9001:2015 za sistem vodenja kakovosti ter standard SIST EN ISO 14001:2015 za sistem ravnanja z okoljem. V okviru prenove sistema vodenja smo procese in postopke v družbi prilagodili novim standardom z obvladovanjem tveganj v vodstvenem, glavnih in podpornih procesih. V sistem in procese so z novima standardoma vključena načela usmerjenosti k odjemalcu, načelo vodenja, vključenost zaposlenih, procesni pristop v organizaciji, nenehno izboljševanje, odločanje na podlagi dejstev ter razvijanje vzajemno koristnih odnosov s partnerji.

Sprejeta je bila prenovljena politika kakovosti in ravnanja z okoljem, ki daje v ospredje prepoznavnost podjetja, kakovost storitev, stalno preverjanje, strokovnost zaposlenih, upoštevanje predpisov, ustrezno opremljenost za delo ter spremljanje okoljskih vidikov in uporabo okolju prijaznih sredstev ter postopkov.

V skladu s planom smo v letu 2018:

- sprejeli nov poslovnik sistema vodenja,
- dopolnili glavne, vodstvene ter podporne procese v družbi in postopke
- pregledali in izdelali delna poročila ter enovito poročilo za predhodno leto,
- pregledali plan poslovanja in drugo.

V mesecu maju 2018 smo opravili 12 notranjih presoj procesov in postopkov v podjetju za vodenje podjetja, vzdrževanje sistema, zbiranje in odvoz nenevarnih odpadkov, urejanje javnih površin, zimsko službo, komercialo, razvoj storitev, logistiko, nabavo, kadre in izobraževanja, odvoz odpadkov s kesoni in zbirne centre. Na presojah je bilo s strani presojevalcev danih 15 priporočil oz. predlogov za izboljšave.

V mesecu juniju 2018 je bila opravljena zunanja certifikacijska presoja sistema. Presojo je opravila družba za certifikacijo TUV Austria. Presoja je zajemala vodstveni, glavne in podporne procese ter postopke v podjetje.

Med presojo in v poročilu so presojevalci prepoznali več pozitivnih ugotovitev, kot so npr. obseg promocijskega materiala, dobro razdelan plan usposabljanja, plačevanje dodatnega zavarovanja za zaposlene in dobro delovanje informacijske pisarne ob reklamacijah. Pohvalili so tudi priročnik nasvetov za naročanje storitev GJS, opremljenost in uporabo električnih koles pri čiščenju javnih površin, dobro opredeljene zahteve za zaščitna sredstva. S pohvalo so ocenili način nagrajevanja voznikov in uporabo vozil na zemeljski plin. Presojevalna ekipa je podala tudi več priporočil in predlogov za izboljšave, ki se realizirajo v naslednjem letnem obdobju. Priporočila se nanašajo na dopolnitev postopka za

informacijsko pisarno, dopolnitev sistematizacije delovnih mest, dopolnitev postopka za izredne razmere, vključitev procesa naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, dopolnitev zapisov glede ravnanja z okoljem, dopolnitev analiz informacijske pisarne, posamezne dopolnitve v procesih družbe in druga priporočila.

SISTEM RAVNANJA Z OKOLJEM in SIST ISO 14001 ter BS OHSAS 18001

V letu 2018 smo zastavili štiri izvedbene okoljske cilje, po katerih smo izvajali naslednje programe ravnanja z okoljem:

- izgradnja in obratovanje naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov,
- izvajanje sledenja z identifikacijo zbirnih posod,
- nabava in uvedba sodobnih smetarskih vozil z nakupom dveh smetarskih vozil za zbiranje stekla,
- obnova MPE na odlagališču Pobrežje.

V letu 2018 je bil izveden projekt naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Identifikacija zbirnih posod je bila izvedena deloma in v manjšem obsegu kot načrtovano. Nabava smetarskih vozil in obnova plinske elektrarne nista bili realizirani zaradi manka finančnih sredstev. V okviru ravnanja z okoljem smo za tekoče leto opravili monitoring energetskih medijev in odpadkov.

2.8 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbeno odgovorna naravnost je prisotna na vseh ravneh našega delovanja in je neločljivo povezana z našim poslanstvom – ustvarjati za bivanje prijetno skupnost. Zavedamo se, da smo neločljivo povezani z družbo in z okoljem, v katerem delujemo. Zato je zelo pomembno, da se obnašamo družbeno odgovorno, saj sta od tega odvisna ekonomska uspešnost in ugled podjetja. Svoj odnos do uresničevanja odgovornosti imamo opredeljen tudi v viziji, vrednotah in kodeksu dobrega ravnanja, ki nam narekuje etično in moralno ravnanje do sodelavcev, strank in vseh drugih deležnikov. Zavedamo se, da brez upoštevanja vseh interesnih skupin ne moremo zagotavljati dolgoročne sprejemljivosti.

ODNOS DO
ZAPOSLENIH

ODNOS DO
DELEŽNIKOV

ODNOS DO
SKUPNOSTI

ODNOS DO
OKOLJA

2.8.1 ODNOS DO ZAPOSLENIH

Svoje zaposlene obravnavamo kot ključen element delovanja. Zato si prizadevamo za vlaganja vanje in odnos do njih. Spodbujamo različna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, prizadevamo si za stalno izboljšanje pogojev dela ter korektno izvajanje ukrepov družini prijazni prakse. Dosledno in redno izvajamo izplačila plač in prispevkov za zaposlene. Prav tako se držimo načel zdravja in varnosti zaposlenih na delovnem mestu ter etičnih načel poslovanja.

ČLOVEŠKI VIRI

PRAKSA družbene odgovornosti	CILJI	KLJUČNI DELEŽNIKI	OPIS
Zdravje in varnost pri delu	Izboljšanje upravljanja tveganj varnosti in zdravja zaposlenih.	Zaposleni	Sledimo smernicam sistema OHSAS 18001 – management zdravja in varnosti pri delu.
Kodeks dobrega ravnanja	Vzpostavitev pravil etičnega vedenja; izboljšanje podobe podjetja.	Zaposleni, dobavitelji, kupci, lastniki, družba	Spodbujamo uresničevanje kodeksa poslovne etike.
Bomo zmogli	Medsebojno povezovanje delavcev; dvig uspešnosti in učinkovitosti.	Zaposleni	Na podlagi prepoznanih vrednot zaposlenih (spoštovanje, odgovornost, poštenost, strokovnost) vodimo interno kampanjo pod sloganom Bomo zmogli - pripravljenost zaposlenih, da rešimo vsak izziv, poprimemo za vsako delo z zavestjo, da storimo s tem nekaj dobrega za skupnost in okolje.
Dodatno zdravstveno zavarovanje	Povečanje zavezanosti zaposlenih podjetju.	Zaposleni	Izvajamo socialno ugodnost, ki zagotavlja izboljšanje socialne blaginje zaposlenih.
Počitniške kapacitete	Zdravje in počitek zaposlenih in njihovih družinskih članov	Zaposleni	Omogočamo koriščenje počitniških kapacitet (nastanitev v termah in ob morju) pod ugodnimi finančnimi pogoji.
Izobraževanje in razvoj zaposlenih	Doseganje dobrih poslovnih rezultatov.	Zaposleni	Omogočamo izobraževanja in usposabljanja za dvig znanja in kompetenc zaposlenih, razvijamo interna usposabljanja in prenose znanj.
Kakovost življenja	Zdravje zaposlenih in dobri medsebojni odnosi.	Zaposleni	Spodbujamo in omogočamo udeležbo zaposlenih na različnih športnih in kulturnih dogodkih in programih.
Komuniciranje z zaposlenimi	Ustvarjanje produktivnega delovnega ozračja; graditev medsebojnega zaupanja.	Zaposleni	Spodbujamo odprto in dvosmerno komunikacijo preko različnih komunikacijskih orodij (oglasne deske, e-novice, interno glasilo Utrinki, zbor delavcev, svet delavcev ...).
Novoletno obdarovanje otrok	Zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih.	Zaposleni in njihovi otroci	Vsako leto izkažemo pozornost do zaposlenih, ki so starši otrok, starih do 8 let, z božično prireditvijo v mesecu decembru in obdarovanjem.
Otroški časovni bonus	Večje zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih zaradi olajšanega urejanja družinskih zadev; večja zbranost pri delu v času uvajanja otroka v šolo oz. uvajanja v organizirano varstvo.	Zaposleni	Zaposlenim nudimo ugodnost koriščenja dodatnega dneva dopusta za otrokov prvi šolski dan v prvem in drugem razredu osnovne šole. V prvem tednu uvajanja otroka v vrtec zaposlenim omogočimo fleksibilni delavnik z zmanjšano časovno prisotnostjo – skupno do 8 ur plačane odsotnosti v prvem tednu uvajanja otroka.
Dialog s svetom delavcev, sindikatom	Zadovoljitev potreb in pričakovanj zaposlenih.	Zaposleni	Zaposleni sodelujejo pri upravljanju preko sveta delavcev, zbora delavcev in si prizadevajo za uresničevanje svojih interesov preko sindikata.
Dan odprtih vrat	Krepitev organizacijske klime, zadovoljstvo zaposlenih.	Zaposleni in njihovi družinski člani	Enkrat letno organiziramo Dan odprtih vrat za zaposlene, njihove ožje družinske člane in upokoјence našega podjetja. Otroke zaposlenih seznanjamo z delovnimi mesti njihovih staršev, načinom njihovega dela itd. Upokoјence seznanjamo s spremembami v podjetju.
Promocija zdravja na delovnem mestu	Zdrave življenjske navade pri zaposlenih.	Zaposleni	Vodimo aktivnosti ozaveščanja zaposlenih o osnovnih načelih zdravega prehranjevanja in spodbujanja telesne aktivnosti.
Zdrav življenjski slog	Zdravje zaposlenih, motivacija zaposlenih.	Zaposleni	V okviru projekta Zdrav življenjski slog v podjetju vsak ponedeljek nastavimo sveža jabolka in tako poskrbimo za zdrav zajtrk oziroma malico zaposlenih.
Mobilna pekarna	Zadovoljstvo zaposlenih.	Zaposleni	Zaposlenim omogočamo dnevni nakup sveže malice - vsak dan uro in pol pred podjetjem stoji mobilna pekarna.
Snagina izmenjevalnica	Spodbujanje ponovne uporabe, zadovoljstvo zaposlenih.	Zaposleni	Občasno organiziramo izmenjavo rabljenih oblačil, igrač, nakita med zaposlenimi.
Izposoja vozil	Reševanje potreb zaposlenih in izkazovanje pomoči	Zaposleni	Zaposlenim omogočamo najem vozil iz voznega parka podjetja za njihove potrebe po simbolični ceni.

PRAKSA družbene odgovornosti	CILJI	KLJUČNI DELEŽNIKI	OPIS
Ocenjevanje vodij	Promocija in širitev pozitivnih praks vodenja ter odprava nepravilnosti pri vodenju	Zaposleni	S stalno možnostjo ocenjevanja vodij se trudimo poudarjati zaznane pozitivne prakse vodenja in rešujemo ugotovljene nepravilnosti vodenja.
Razvoj socialnih veščin za vodje	Rast ugleda vodij in medsebojnega spoštovanja	Zaposleni	Z različnimi oblikami usposabljanj za vodje skrbimo za razvoj socialnih veščin pri vodjih in posledično poglobljeno razumevanje potreb usklajevanja dela in zasebnega življenja zaposlenih.

2.8.2 ODNOS DO DELEŽNIKOV

Svojo odgovornost do kupcev uresničujemo s tem, da jim pomagamo dvigovati kakovost življenja in okolja, v katerem bivajo. Za kupce storitev ves čas iščemo rešitve, s katerimi lahko zadovoljimo njihove potrebe, želje in pričakovanja. Z različnimi oblikami usposabljanj zaposlenih skrbimo, da so kos najzahtevnejšim strankam.

Dobavitelje obravnavamo kot partnerje in se trudimo, da razumejo naša pričakovanja. Zagotavljamo jim plačevanje naročenega blaga in storitev v dogovorjenih rokih.

V razmerju do lastnikov si prizadevamo za odprt odnos, ažurnost in konsistentnost informacij.

KUPCI – DOBAVITELJI - LASTNIKI

PRAKSA družbene odgovornosti	CILJI	KLJUČNI DELEŽNIKI	OPIS
Kontrola kakovosti	Vzpostavitev kontrolnih ukrepov za zagotavljanje kakovosti poslovanja.	Dobavitelji, kupci, lastniki, družba	Zavezani smo najvišjim mednarodnim standardom kakovosti ISO 9001; pritožbe kupcev nam služijo kot orodje za izboljšave.
Kodeks dobrega ravnanja	Vzpostavitev pravil etičnega vedenja; izboljšanje podobe podjetja.	Dobavitelji, kupci, lastniki	Spodbujamo uresničevanje kodeksa poslovne etike.
Poslanstvo, vizija, vrednote	Zagotavljanje smernic za strategijo podjetja; uskladitev ciljev zaposlenih s poslovnimi cilji.	Zaposleni, dobavitelji, kupci, lastniki, družba	Poslanstvo, vizijo in vrednote podjetja si delimo vsi zaposleni, saj predstavljajo izhodišča za strategijo podjetja.
E-računi	Olajšanje poslovanja, dvig ugleda.	Kupci	Strankam omogočamo nekatere stvari urediti kar »od doma«, s prijavo v portal Komunala.info lahko spremljajo pregled izdanih računov, arhiv računov, njihova plačila in saldo ter izkoristijo možnost prijave na prejetje e-računov.
Obveščanje in informiranje	Obveščenost in informiranost javnosti	Kupci, dobavitelji, družba	Obveščamo o novostih, koristnih informacijah in ugodnostih preko različnih komunikacijskih orodij (e-novice za stranke, različna informativna gradiva, informacije na hrbtni strani računov, objave v medijih, spletna stran, FB); vodimo profesionalni in korektni odnos do strank – zaposlene ves čas izobražujemo in tako skrbimo, da so kos še tako zahtevnim strankam.
Dan Snage	Povečanje prepoznavnosti podjetja.	Kupci, družba	Enkrat letno organiziramo dogodek Dan Snage v središču mesta - predstavitev dejavnosti, voznega parka in ozaveščanje javnost o gospodarnem ravnanju z odpadki, različne zanimive aktivnosti (slikanje po zabojnikih, poskusne vožnje z vozili, izmenjava rabljenih oblačil, otroške delavnice).
V Snagi padajo cene	Povečanje prepoznavnosti storitev podjetja	Kupci	Z večkratnimi akcijami nižanja cen tržnih storitev omogočamo, da so te kupcem cenovno bolj dostopne.
Snaga smo več, ko le ravnanje z odpadki	Povečanje prepoznavnosti storitev podjetja	Kupci, lastniki	Kupce preko različnih kanalov (letaki, FB, splet, oglasi) informiramo o različnih storitvah, ki jih nudimo za reševanje njihovih izzivov in potreb. Prav tako lastnikom z uvajanjem različnih storitev sporočamo, da se trudimo slediti viziji podjetja.

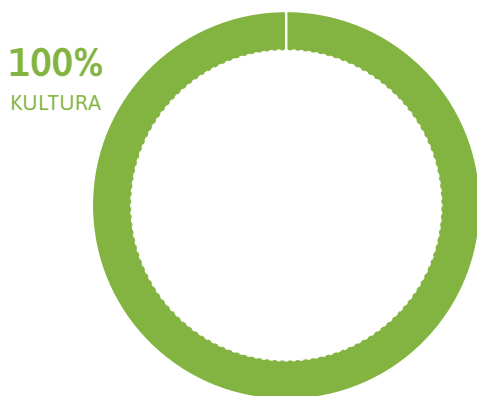
2.8.3 ODNOS DO SKUPNOSTI

Sodelovanje z družbeno skupnostjo je pomemben del naše tradicije. Podpora družbenega okolja, v katerem delujemo, pomembno vpliva na naše poslovanje in razvoj, zato različne oblike partnerskega sodelovanja vključujemo v naš vsakdan.

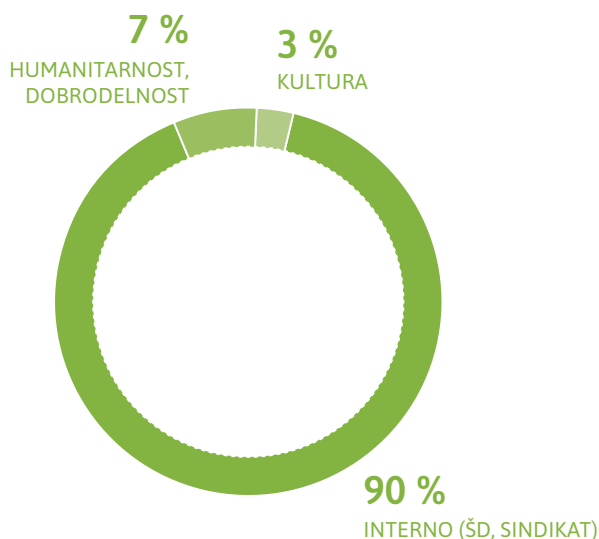
V skupnost vlagamo na najbolj prepoznaven in klasičen način, v obliki denarne podpore, kot so donacije, sponzorstva, omogočanje brezplačno opravljenih storitev in podobno. Tako smo podprli izvedbo različnih kulturnih, športnih, izobraževalnih in humanitarnih programov ali dogodkov v mestu in tako omogočali kratkoročne in dolgoročne pozitivne učinke za skupnost in okolje. Prav tako svojo pomoč nudimo skupnosti v obliki svetovanj in strokovne podpore.

V letu 2018 smo za sponzorstva in donacije namenili skupaj 16.450 €, sicer nekoliko manj kot predhodna leta, v sled splošnega varčevanja na vseh področjih poslovanja zaradi investicije v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

Deleži namenjenih sponzorstev po vsebini v letu 2018

Deleži namenjenih donacij po vsebini v letu 2018

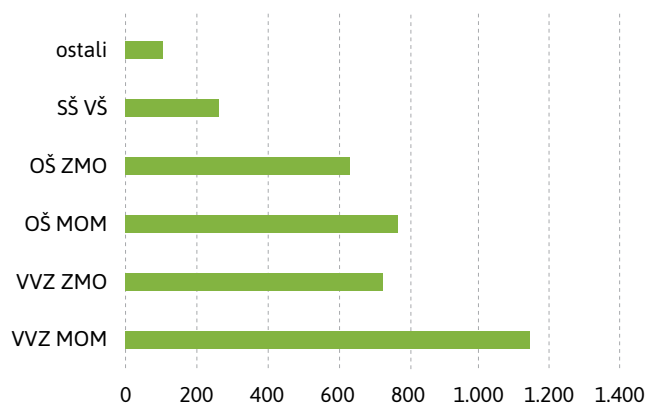

Družbeno in okoljsko odgovornost izkazujemo tudi z različnimi oblikami ozaveščanja na področju odgovornega ravnanja z odpadki, pri katerem se osredotočamo predvsem na mlade. Na ta način jim omogočamo, da bolje spoznajo vsebine na tem področju, ki so jim v pomoč pri njihovem odnosu oziroma vedenju do okolja.

Vsebine ozaveščanja prilagajamo vrsti javnosti (otroci, mladina, starostniki) in jih izvajamo v različnih oblikah (predavanja, pogovorna srečanja, delavnice, ogledi zbirnih centrov, naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov in voznega parka, obiski smetarske ekipe, druženje z našo maskoto – dihurjem Duškom). V letu 2018 smo izdali programsko zgibanko za šolsko leto 2018/19 »Okoljsko ozaveščanje mladih« in jo distribuirali vsem zavodom (vrtcem, osnovnim in srednjim šolam), ki se nahajajo v občinah, v katerih izvajamo GJS ravnanja z odpadki. Knjižica zajema program, ki ga ponujamo v namen dviga okoljske ozaveščenosti mladih.

V letu 2018 smo izvedli skupaj 119 ozaveščevalnih srečanj, v katera je bilo vključenih 3.712 udeležencev.

Število udeležencev na ozaveščevalnih srečanjih v letu 2018

Legenda:

- VVZ – vzgojno varstveni zavod (vrtec)
- OŠ – osnovna šola
- SŠ VŠ – srednja šola, višja šola
- OSTALI – društva, zavodi, stanovalci ...
- MOM – Mestna občina Maribor
- ZMO – zunaj mestne občine (Kungota, Pesnica, Miklavž na Dravskem polju, Starše, Ruše, Selnica ob Dravi, Lovrenc na Pohorju)

DRUŽBENO DELOVANJE

PRAKSA družbene odgovornosti	CILJI	KLJUČNI DELEŽNIKI	OPIS
Kodeks dobrega ravnanja	Vzpostavitev pravil etičnega vedenja; izboljšanje podobe podjetja.	Družba	Spodbujamo uresničevanje kodeksa poslovne etike.
Nagradni natečaji	Spodbujanje družbene odgovornosti v poslovnem okolju; izboljšanje družbe.	Družba	Izvajamo različne natečaje za dvig okoljske ozaveščenosti. V 2018 iskali ekološko obarvane natečajne izdelke v obliki izdelave različnih družabnih iger. Otroci so ustvarjene družabne igre zaigrali skupaj s starostniki, ki bivajo v domovih za starejše. Na ta način smo ekološke vsebine nadgradili še z medgeneracijskim druženjem.
Donacije	Prispevanje k izboljšanju skupnosti, v kateri delujemo; pomoč pri reševanju socialnih vprašanj.	Družba	Finančne donacije ali brezplačno opravljene storitve.
Sponsorstvo	Omogočanje delovanja skupin in posameznikov, ki so s svojimi projekti ali dejavnostmi usmerjeni v razvoj in napredek družbe.	Družba	Zavedamo se vpetosti v lokalno družbeno in naravno okolje, zato prispevamo h kakovosti bivanja in skupaj ustvarjamo prijetno skupnost - podpiramo različne humanitarne, kulturne, športne in izobraževalne programe.
Ozaveščanje	Pravilno razumevanje področja odpadkov.	Družba	Sodelujemo s šolami in vrtci v lokalnem okolju, predvsem na področju izobraževanja in ozaveščanja mladih o varovanju okolja v obliki predavanj, delavnic, ekskurzij in tako vplivamo na stopnjo okoljske ozaveščenosti in s tem povezane vzorce obnašanja otrok, mladine in ostale javnosti.
Skupaj za boljšo družbo	Okoljsko ozaveščanje	Družba	Vključeni smo v vseslovenski projekt komunalnih podjetij, s pomočjo katerega smo ob okoljskih dnevih (Dan Zemlje, Svetovni dan okolja, Evropski teden zmanjševanja odpadkov) skozi različne kanale (splet, FB) intenzivno ozaveščali javnost o različnih vsebinah na področju odgovornega ravnanja z odpadki.
Poletni Art kamp	Okoljsko ozaveščanje	Družba	V mesecu juniju in juliju smo bili aktivni v sklopu poletnega Art kampa z delavnicami, s katerimi spodbujamo ponovno uporabo odpadkov.
Dan odprtih vrat v zavetišču za živali	Spodbujanje družbe k odgovornemu ravnanju z živalmi	Družba	V mesecu oktobru smo v Zavetišču za živali organizirali Dan odprtih vrat za javnost z namenom izobraževanja za sprehajalce psov v zavetišču, druženja z mucami in psi ter dviga odgovornosti do živali.
Obuditev tržnic	Spodbujanje družbe k obisku tržnic	Družbe	Vse leto smo z različnim aktivnostmi bogatili dogajanje na tržnicah v mestu (različni dogodki, pomladna in zimska krasitev tržnic s strani najmlajših, tematsko obarvane ponudbe skozi leto ...).

2.8.4 ODNOS DO OKOLJA

Odgovornost do naravnega okolja vgrajujemo v vsakodnevno poslovanje in jo imamo zapisano v okoljski politiki. Sledimo razpoložljivim tehnologijam, katerih cilj je racionalna raba naravnih virov, zmanjševanje emisij v okolje in izpolnjevanje zahtev okoljske zakonodaje. Vestno spremljamo zakonodajo, ki se nanaša na našo dejavnost, in sledimo smernicam, ki smo jim zavezani po okoljskem certifikatu 14001.

PRAKSA družbene odgovornosti	CILJI	KLJUČNI DELEŽNIKI	OPIS
Sistem ravnanja z okoljem	Zmanjšanje vplivov na okolje; izboljšanje okoljske učinkovitosti.	Dobavitelji, kupci, lastniki, družba	Sledimo smernicam standarda ISO 14001 - sistem, ki omogoča integracijo okolja in okoljskih vidikov v skupno vodenje podjetja.
E-računi	Zmanjšanje vplivov na okolje.	Kupci, dobavitelji, družba	S prehodom na poslovanje z e-računi ustvarjamo prihranke pri porabi surovin.
Vozila na zemeljski plin CNG	Zmanjšanje vplivov na okolje.	Družba	Usmerjeni smo v nabavo vozil z gorivi, prijaznejšimi okolju.
Vozila na električni pogon	Zmanjšanje vplivov na okolje.	Družba	Usmerjeni smo v nabavo vozil z gorivi, prijaznejšimi okolju.
Optimizacija zbirnih poti	Zmanjšanje vplivov na okolje; nižanje stroškov.	Družba, kupci, lastniki	Neprestano izvajamo optimizacijo zbirnih poti odvoza odpadkov in tako zagotavljamo optimalno porabo goriva in delovnega časa.
Naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov	Zmanjšanje vplivov na okolje; nižanje stroškov.	Družba, kupci, lastniki	Junija smo začeli s poskusnim obratovanjem, sz napravo smo vzpostavili pomemben steber krožnega gospodarstva.

2.8.5 RAZISKAVE IN RAZVOJ

Projektno delo je v letu 2018 dobilo nov pomen. Kadrovske podhranjenosti smo delno nadomestili z dinamično organiziranim delom pri izvajanju različnih projektov. Projekti niso več le notranji, poseben pristop zahtevajo projekti, kjer smo kot podjetje partner projekta. Vse to je zahtevalo nov, drugačen pristop. Podjetje je na področju raziskav in razvoj prav zaradi partnerstva v zunanjih projektih vsebinsko in organizacijsko precej zrastle.

Verjetno največji projekt v zgodovini podjetja, izgradnja avtomatizirane naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, je v 2018 prešel v fazo poskusnega obratovanja. Udejanjanje tega projekta se je zgodilo v najmanj ugodnem času, saj se je trg sekundarnih surovin zaradi zaprtja kitajskega trga popolnoma sesul, evropska skladišča sortiranih frakcij pa so polna. Določene vrste plastik sploh več ni mogoče predati, kaj šele prodati, razpolovljena je cena kvalitetnega papirja, slabšega sekundarnega papirja ni možno predati. Evropski trg se sicer popravlja in bo predvidoma vzpostavljen v roku enega do treh let.

Ta situacija kaže na potrebno spremembo pri razvoju ravnanja s komunalnimi odpadki. Zelo verjetno bo razvoj potrebno

usmeriti v nadaljnjo pripravo frakcij iz odpadkov in se s tem približati končnim proizvodom ali jih celo proizvesti. Prosti trg je za konstantno zagotavljanje prevzema frakcij iz komunalnih odpadkov nestanovit. Prav tako ne prevzema tveganja zadostne dobičkonosnosti predelave. Končno je velik del trga spet (lahko) javni sektor (javne občinske površine). Vse to nakazuje na potrebne večje razvojne premike pri zagotavljanju zapiranja krožnih zank frakcij iz komunalnih storitev.

V nadaljevanju predstavljamo ključne projekte, ki smo jih realizirali v letu 2018.

1. Zaključek gradnje naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov in prehod v poskusno obratovanje. Ta projekt spremljata dve ključni dejstvi: zlom trga odpadkov (zapora kitajskega trga) in precejšnja sprememba sestave odpadkov, namenjenih sortiranju.
2. Prvo leto smo izvajali regionalni projekt Urbana zemljina za hrano (angleško Urban Soil for Food). Z zunanjim izvajalcem smo izdelali Idejno tehnološko študijo, pripravili razpisno dokumentacijo za razpis, sodelovali pri iskanju prostorskih rešitev za postavitve

pilotne naprave, izvedli testna polja s podobno zemljinjo, kot bo proizvedena z našim pilotnim sestavom, spremljali rast in jo primerjali z netretirano zemljinjo, izdelali poročila in izvajali druge projektne aktivnosti.

3. Kot projektni partner smo bili uspešni pri pridobitvi Interreg Europe projekta WINPOL, v katerem je vodilni partner Emulsa iz španskega Gijona. Drugi partnerji so iz Romunije, Grčije, Malte in Belgije. Vsebina projekta je uporaba inteligentnih sistemov pri upravljanju z odpadki. V sklopu projekta izmenjujemo dobre prakse s partnerji. Končni rezultat projekta, ki traja pet let, je sprememba lokalne zakonodaje, ki naj omogoča izvedbo in financiranje uvajanja inteligentnih sistemov v upravljanje z odpadki v lokalnem okolju. Snaga bo znotraj projekta izvedla skupno platformo za upravljanje z Big data vseh inteligentnih sistemov, razvoj praznjenja na zahtevo (ob polnosti posod), vzpostavitev večjih zbirnih posod, predvidoma pol ali podzemnih.
4. Nadaljevali smo pilotni projekt iskanja razlik med ločenim zbiranjem mešane odpadne embalaže in integriranim zbiranjem ter naknadnim sortiranjem v novo zgrajeni napravi za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Izvedli smo le prvi del projekta, saj MOP izvedbe projekta ni odobrilo, pač pa je v kontrolo pravilnega izvajanja ločenega zbiranja poslalo inšpekcijsko službo. Projekt smo prekinili.
5. Zaradi iskanja sinergije smo povezali projekta izvajanja sortirnih analiz po novi Uredbi in izvajanje analiz vhodnih odpadkov v novo avtomatizirano napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Konec leta smo spoznali, da zaradi specifičnih zahtev obeh projektov analiz ne moremo izvajati skupaj.
6. Pristopili smo k pridobitvi razširitve OVD za napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov na odpadno embalažo. Projekt je ključen za doseganje tako ekonomskih kot tudi ekoloških ciljev upravljanja z odpadki.
7. Pričeli smo s pripravo prenove strategije ravnanja z odpadki, ki bo upoštevala vsa dosedanja spoznanja, stanje in pričakovanja na evropskem in svetovnem trgu sekundarnih surovin, predvidene spremembe v sestavi in količini komunalnih odpadkov, optimizacijo celovitega upravljanja s komunalnimi odpadki (pod okriljem krožnega in gospodarnega). Spremembo strategije delno izvajamo tudi pod okriljem projekta WINPOL.
8. Pripravljene so bile lokacije za pilotno postavitve pol-podzemnih zbiralnic. Usoda nadaljevanja tega projekta je odvisna od usmeritev politike v letu 2019 in naprej.
9. Izvedli smo raziskavo odnosov med vodji in njihovimi podrejenimi v želji dviga ravni medsebojnih odnosov med zaposlenimi. Raziskava se nadaljuje v leto 2019.

V podjetju je bilo izvedenih še mnogo manjših, vendar za podjetje izredno pomembnih projektov, ki omogočajo sledenje razvojnemu koraku dejavnosti ob hkratni optimizaciji

izvajalskih stroškov.

Pozvani smo bili in pristopili smo k oddaji vloge v treh nadaljnjih mednarodnih projektih, kar pomeni, da smo z dosedanjim projektom delom postali tudi mednarodno prepoznavni in zanimivi.

V projekte je vključenih vedno več zaposlenih. Posledično so tudi rezultati projektov vedno bolj operativni in s tem ustreznejši za implementacijo v vsakodnevno prakso. Vsakršno vključevanje v projektno partnerstvo (regionalno, nacionalno ali mednarodno) izvajamo le za vsebine projektov, ki so predvidene in smiselne za naše podjetje.

2.9 NABAVA IN JAVNA NAROČILA

Naročila, objavljena na portalu javnih naročil

Naročila malih vrednosti (količina/vrednost v €):

Predmet	Skupno število oddanih naročil 2015	Skupno število oddanih naročil 2016	Skupno število oddanih naročil 2017	Skupno število oddanih naročil 2018	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2015	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2016	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2017	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2018	Indeks 18/17
Blago	10	5	5	6	333.625 €	279.525 €	334.767 €	595.668 €	178
Storitve	10	19	8	17	329.186 €	748.881 €	491.059 €	548.313 €	112
Gradnje	0	0	0	0	- €	- €	- €	- €	100
SKUPAJ	20	24	13	23	662.811 €	1.028.406 €	825.826 €	1.143.981 €	139

Naročila velikih vrednosti (količina/vrednost v €):

Predmet	Skupno število oddanih naročil 2015	Skupno število oddanih naročil 2016	Skupno število oddanih naročil 2017	Skupno število oddanih naročil 2018	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2015	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2016	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2017	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2018	Indeks 18/17
Blago	1	3	9	10	179.400 €	648.010 €	1.200.044 €	521.966 €	43
Storitve	9	2	4	6	3.711.120 €	513.003 €	4.522.685 €	11.705.440 €	259
Gradnje	0	0	0	0	- €	- €	- €	- €	100
SKUPAJ	10	5	13	16	3.890.520 €	1.161.013 €	5.722.729 €	12.227.406 €	214

Skupaj naročila malih in velikih vrednosti (količina/vrednost v €):

Predmet	Skupno število oddanih naročil 2015	Skupno število oddanih naročil 2016	Skupno število oddanih naročil 2017	Skupno število oddanih naročil 2018	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2015	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2016	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2017	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2018	Indeks 18/17
Blago	11	8	14	16	513.025 €	927.535 €	1.534.811 €	1.117.634 €	73
Storitve	19	21	12	23	4.040.306 €	1.261.884 €	5.013.744 €	12.253.753 €	244
Gradnje	0	0	0	0	- €	- €	- €	- €	100
SKUPAJ	30	29	26	39	4.553.331 €	2.189.419 €	6.548.555 €	13.371.387 €	204

Gre za naročila nad mejnimi vrednostmi po ZJN-3, ki so:

- 20.000 € brez DDV za blago in storitve ter
- 40.000 € brez DDV za gradnje.

Ponekod gre tudi za večletne pogodbe oz. okvirne sporazume. V gornjih tabelah so upoštevane višine oddanih naročil za celotno pogodbeno obdobje (pri okvirnih sporazumih gre za ocenjene vrednosti).

V kolikor je bil javni razpis razdeljen na sklope, se vsak sklop upošteva kot ločeno oddano naročilo.

Naročila velikih vrednosti vključujejo naslednje:

- blago: oddaja naročila za dobavo zaščitnih oblačil in obutve ter oddaja naročil za dobavo rezervnih delov za motorna vozila in nadgradnje z vključenim servisiranjem;
- storitve: oddaja naročila za najem delovne sile ter oddaja naročil za prevzem in obdelavo mešanih komunalnih odpadkov, težke in lahke frakcije po mehanski obdelavi, mešanih kosovnih odpadkov in gradbenih materialov, ki vsebujejo azbest.

Pri naročilih malih vrednosti izpostavljamo:

- oddajo naročila za dobavo posod in zabojnikov za ločeno zbrane odpadke, kjer smo ponovno uporabili možnost elektronske dražbe in s tem dosegli najnižje možne cene;
- oddajo naročila za dobavo dveh traktorjev;
- oddajo naročila za izvedbo funkcionalnega sistema za nakladanje bioloških odpadkov s tal v kontejnerje;
- oddajo novega naročila dosedanjemu izvajalcu vzdrževanja poslovne programske opreme, ki zanjo poseduje tudi avtorske pravice;
- oddajo naročila za prevzem in obdelavo ločeno zbrane odpadne embalaže (začasni financer Republika Slovenija).

Naročil gradenj po ZJN-3 v letu 2018 ni bilo.

Skupna vrednost vseh oddanih naročil storitev je občutno višja od vrednosti v predhodnem letu zaradi izvedenih javnih naročil za prevzem in obdelavo mešanih komunalnih odpadkov, težke in lahke frakcije po mehanski obdelavi ter za najem delovne sile, ki v našem podjetju tudi predstavljajo javna naročila z najvišjimi vrednostmi.

Naročila, ki niso bila objavljena na portalu javnih naročil (količina/vrednost v €):

Predmet	Skupno število oddanih naročil 2015	Skupno število oddanih naročil 2016	Skupno število oddanih naročil 2017	Skupno število oddanih naročil 2018	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2015	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2016	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2017	Skupna višina oddanih naročil brez DDV 2018	Indeks 18/17
Blago	2.078	1.868	997	1.698	520.479 €	534.884 €	253.237 €	456.184 €	180
Storitve	362	483	1.133	454	202.118 €	782.752 €	492.155 €	614.087 €	125
Gradnje	46	12	17	0	110.421 €	33.307 €	73.319 €	- €	0
SKUPAJ	2.486	2.363	2.147	2.152	833.019 €	1.350.943 €	818.711 €	1.070.271 €	131

Gre za naročila pod mejnimi vrednostmi po ZJN-3 (t. i. evidenčna naročila), ki so predmet službe nabave in ostalih služb.

Razlika v višini oddanih naročil v primerjavi z letom 2017 je predvsem posledica dejstva, da smo v skladu z zadnjimi navodili Direktorata za javno naročanje izločene sklope po petem odstavku 73. člena ZJN-3 ponovno uvrstili med evidenčna naročila.

2.10 INVESTICIJE

V letu 2018 smo za investicije namenili 4,447 mio € (od tega za izgradnjo naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov 3,801 mio €) in plan investicij izpolnili v 81 %. Konec junija 2018 smo zaključili največjo investicijo v zgodovini in začeli z enoletnim poskusnim obratovanjem.

Zaradi vlaganj v najnovejšo napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov in nastale likvidnostne situacije smo v podjetju omejili investicijska vlaganja v vozni park, ki so nujno potrebna zaradi dotrajanosti in okvar obstoječih vozil, na zgolj najnujnejše.

	LETO 2018		LETO 2017	
	VREDNOST	delež	VREDNOST	delež
Logistika transporta	372.274	58	1.004.871	83
Logistika	84.191	13	84.240	7
Zelene površine	88.731	14	30.661	3
Informatika	46.052	7	25.326	2
Objekti Snaga	4.291	1	7.232	1
Ostalo	50.278	8	57.713	5
SKUPAJ:	645.817	100	1.210.043	100
Center za pripravo sekundarnih surovin	3.801.455		8.910.246	
SKUPAJ:	4.447.272		10.120.289	

*Logistika transporta predstavlja naš vozni park (smetarska vozila, tovorna vozila itd.), logistika pa vse zabojnike, vso opremo na terenu.

V letu 2018 smo nabavili eno smetarsko in eno samonakladalno vozilo, ki sta bili v planu že za leto 2017. Pregled stanja voznega parka v preteklem letu je pokazal na nujno potrebne nadgradnje.

Na področju vzdrževanja zelenih površin in čiščenja mesta smo nabavili traktor s plužno posipalno enoto in prikolico z dvižno košaro.

Za obnovo računalniškega opreme, nabavo novih računalnikov, najem operacijskega sistema Microsoft Office in drugih licenc smo v letu 2018 sicer resda namenili več sredstev kot v preteklem letu, bi si pa želeli, da se v informatizacijo poslovanja letno vlaga občutno več sredstev.

Nabava novih posod za odpadke je bila v letu 2018 na ravni leta 2017, saj je bila glavnina izvedena že v preteklih letih kot posledica opravljene identifikacije manjkajočih posod in tudi menjav poškodovanih posod na terenu.

2.11 IZPOSTAVLJENOST TVEGANJEM

Tveganja so za poslovanje Snage večplastna.

Operativna in poslovna tveganja:

Tveganje:	Posledica:	Aktivnost za izničenje ali zmanjšanje tveganja:	Ocena tveganja:
Obratovalno tveganje: umetno ohranjanje cen ravnanja z odpadki za uporabnike na trenutni višini	Likvidnostne težave podjetja, nezmožnost poravnavanja rednih obveznosti, tudi financiranja posojila. Sledijo lahko nemiri med zaposlenimi – tudi stavka, podjetje pa izgubi tako formalni ugled, ki ga zagovarja z bonitetno oceno kakor tudi neformalni ugled.	Aktivna komunikacija z vsemi občinami, v katerih izvajamo storitve ravnanja z odpadki in ustvarjanje pritiska na odločevalce, da elaborirate umestijo na seje občinskih svetov.	Visoka
Obratovalno tveganje: neurejen status družbe	Občine ustanoviteljice objavijo razpise, na katerih iščejo izvajalca javnih služb ravnanja z odpadki. Zaradi tega lahko izgubimo manjše občine, v katerih trenutno izvajamo javno službo.	Sprejetje družbene pogodbe na (izredni) skupščini.	Visoka
Operativno tveganje: premalo ustrezna informacijska podpora.	Nepravočasen in nezadosten prenos informacij in podatkov, ki so potrebni za pravilno in hitro odločanje ter sprejemanje ukrepov. Zaradi tega sprejete napačne odločitve, ki lahko namesto optimizacije rezultata dosežejo nasprotni učinek.	Implementacija ustrezne informacijske podpore.	Zmerna
Obratovalno tveganje: Proračunska sredstva za izvajanje javnih služb čiščenja in urejanja javnih površin in vzdrževanja zaprtih odlagališč so prenizko odmerjena.	Nepokriti stroški, nižanje standarda urejenosti javnih površin, neustrezni bivalni prostori za živali, slab ugled, izguba iz poslovanja.	Aktivna komunikacija s pristojnimi predstavniki MOM in ozaveščanje o možnih posledicah.	Zmerna
Operativno tveganje: fluktuacija kadrov.	Specifika delovnih procesov zahteva stalnost in pripadnost zaposlenih, v primeru fluktuacije kadra lahko pride do velikih motenj v procesih.	Sprejem nove kolektivne pogodbe in sistemizacije. Spodbujanje in ozaveščanje zaposlenih o pomenu izobraževanja.	Zmerna
Operativno-finančno tveganje: zemljiškoknjižno lastništvo zaprtega odlagališča Metava	Veliki stroški v primeru sanacije, za njihovo kritje podjetje nima vira.	Ugotoviti za zdaj neznane podlage za izkazano lastništvo in urediti dejansko lastništvo MOM	Zmerna
Regulatorno finančno tveganje: zakonska neurejenost osebnih stečajev, saj oblikovana sodna praksa daje »status nedotakljivosti« takim dolžnikom.	Povečevanje neizterljivih terjatev na račun vse večjega števila primerov osebnih stečajev fizičnih oseb.	Pobuda za spremembo zakona z namenom zaščite interesov upnikov.	Majhna

Finančna tveganja:

Tveganje:	Posledica - opis tveganja	Aktivnost za izničenje ali zmanjšanje tveganja:	Ocena tveganja:
Likvidnostno tveganje	Tveganja v kolikor družba ne bi imela dovolj likvidnih sredstev za poravnavo svojih poslovnih in finančnih obveznosti.	Upravljanje finančnih sredstev in obveznosti, planiranje denarnih tokov, sprotno spremljanje odmikov. Aktivno pristopiti k iskanju vira financiranja zaprtih odlagališč v prihodnje.	Visoka
Kreditno tveganje	Tveganje neplačila s strani kupcev in s tem povezani odpisi terjatev.	Vodenje politike aktivnega upravljanja s tervatvami, sprotno spremljanje posameznih strank, zavarovanje terjatev.	Zmerna
Tržno tveganje			
- obrestno tveganje	Tveganje lahko predstavlja neugodno gibanje obrestnih mer na trgu.	Spremljanje gibanja obrestnih mer na trgu, pogajanje s kreditnimi institucijami za zagotovitev najboljših pogojev financiranja.	Zmerna
- valutno tveganje	Do tveganj lahko pride zaradi neugodnih gibanj deviznih tečajev.	Družba posluje pretežno v domači valuti. Ni valutnega tveganja.	Majhna

2.12 POMEMBNI POSLOVNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA

Januar 2019

- Na delovnem sestanku strokovnim službam MOM predamo elaborat s predlogom novih cen ravnanja z odpadki v letu 2019. Zavežejo se, da bodo elaborat procesirale najkasneje do februarja.
- Prvi delovni dan novega leta zagori na predhodnem skladišču na območju Smreke. Požar ni povzročil grotne škode, prav tako nihče ni poškodovan.
- Vodstvo MOM odloči, da bo recenziralo projekt priprave projektne dokumentacije za streho na osrednji tržnici. Do nadaljnjega je projekt ustavljen.
- Župana MOM pisno seznanimo s petimi največjimi izzivi, ki nas letos čakajo v poslovanju in ki jih vodstvo podjetja brez sodelovanja največjega lastnika ne more rešiti samo: cene ravnanja z odpadki za končne uporabnike, ureditev pravnega statusa podjetja, celovita ureditev območja, ki je s prostorskim načrtom predvideno kot območje za ravnanje z odpadki, stabilnost poslovanja in izzivi na osrednji mariborski tržnici.

Februar 2019

- Nadzorni svet potrди plan poslovanja za leto 2019.
- Elaborat o cenah ravnanja z odpadki v MOM dopolnimo s priporočili strokovnih služb MOM. Predlog novih cen bo mestni svet obravnaval predvidoma v aprilu.
- Podamo pripombe na predlog proračuna MOM za leto 2019, saj v njem ni predvidenih investicij, ki bi jih MOM v skladu z veljavno zakonodajo morala izvesti do 1. 7. 2019 – ureditev zbirnih centrov skladno z Uredbo.
- Postanemo polnopravni član Gospodarskega interesnega združenja slovenskih centrov ravnanja z odpadki – GIZ SLOCERO.

Marec 2019

- Uredba o obvezni lokalni gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov predvideva zbiranje odpadne embalaže neposredno iz gospodinjstev. V ZMO imamo tak sistem že uveden, v MOM pa marca območje iz Zgornjega Radvanja razširimo na Spodnje Radvanje in Razvanje.
- Na zahtevo župna MOM odstranimo dežnike iz osrednje tržnice in na plato postavimo stojnice, ki številčno ne zadostujejo za vse prodajalce, ki so vplačali rezervacije. Na izpolnjevanje osnovnih pogojev, za izvajanje izbirne GJS, za katere je zadolžen lastnik, opozorimo vodstvo MOM.
- Politično ozračje v Mariboru buri napovedan dvig cen ravnanja z odpadki. Politiki sklicujejo novinarske konference in krivdo za nastalo likvidnostno situacijo valijo na investicijo v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, pri čemer ne vidijo, da je podjetje v to situacijo pahnilo prav ignoriranje politike za nujno spremembo cen vse od leta 2015 naprej.
- Za urejanje Mestnega parka prejmemo Zlato sončnico, nagrado, ki jo podeljuje Občinska turistična zveza Maribor.

April 2019

- Nadzorni svet sklene, da bo neodvisna revizijska hiša pregledala investicijo v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.
- Mestni svet MOM potrди nove cene ravnanja z odpadki v Mariboru. Zahteva tudi izredno revizijo poslovanja podjetja od začetka investicije do vključno leta 2018.
- Postanemo partner v projektu Smart City Univerze v Mariboru.
- Na tržnicah začnemo s sezono različnih podpornih dogodkov, ki imajo cilj na tržnice privabiti več kupcev, posledično tudi nove prodajalce.
- Na Agencijo za okolje Republike Slovenije oddamo vlogo za razširitev okoljevarstvenega dovoljenja za obdelavo mešane embalaže v napravi za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

Maj 2019

- Največji lastnik, MOM, na poslovodstvo naslovi zahtevek po sklicu skupščine podjetja z namenom menjave štirih članov nadzornega sveta, ki v tem organu predstavljajo kapital.
- 11. 5. 2019 nepreklicno odstopi član nadzornega sveta, imenovan s strani kapitala, Vilibald Šabeder.
- Skupščina na korespondenčni seji 14. 5. 2019 imenuje štiri nove predstavnike kapitala v nadzornem svetu. Novi člani nadzornega sveta so Damjan Škrinjar, Zorica Zajc Kvas, Vilijem Pozeb in Stojan Auer.
- Na MOM naslovimo izvršbo zaradi zapadlih terjatev, ki izhajajo iz čiščenja zbiralnic v MOM. Prav tako na največjega lastnika naslovimo zahtevek po imenovanju arbitra, ki bo v sporu oškodovanja družbe zaradi nepotrjevanja predlaganih cen v obdobju od 2015 do 2018 zastopal MOM.
- Sindikat zavrne predlog kolektivne pogodbe in začne z zbiranjem podpisov za stavko.
- Z Mestno občino Maribor podpisemo aneks k pogodbi o stavbni pravici, s katerim stavbno pravico podaljšamo do 30. 6. 2038.

Junij 2019

- Ni pomembnejših poslovnih dogodkov.

A close-up photograph of several large, vibrant green leaves, likely from a plant like a peace lily. The leaves are layered, with some in the foreground and others receding into the background. The lighting is soft, highlighting the texture and veins of the leaves. The overall color palette is various shades of green, from light lime to deep forest green.

RAČUN POROČ

03

OVODSKO ILO

Družbenikom družbe:

SNAGA, družba za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve d.o.o.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Mnenje s pridržki

Revidirali smo računovodske izkaze gospodarske družbe SNAGA d.o.o. (»družbe«), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2018 ter izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju, razen glede učinka zadeve, opisane v odstavku Podlaga za mnenje s pridržki, priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2018 ter njen poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Podlaga za mnenje s pridržki

Družba na 31.12.2018 med opredmetenimi osnovnimi sredstvi v pridobivanju, izkazuje zgradbo sortirnice in napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, v skupni vrednosti 12.667 tisoč EUR. Omenjena sredstva so od 1.6.2018 v obratovanju za namen sortiranja glavnine vseh zbranih mešanih komunalnih odpadkov družbe pri ustaljeni stopnji učinkovitosti, kar pomeni, da so sredstva razpoložljiva za uporabo. Poslovodstvo kljub temu ni pričelo z njihovo amortizacijo, zaradi česar so stroški amortizacije pre nizki za 427 tisoč EUR, za enak znesek je previsoko izkazana vrednost opredmetenih osnovnih sredstev ter prenizko izkazana čista izguba tekočega leta.

Poleg tega slovenska računovodska standarda SRS 1 - Opredmetena osnova sredstva in SRS 17 - Oslabitev opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, zahtevata, da se na dan poročanja oceni, ali obstaja kakšno znamenje, da utegne biti sredstvo oslabljeno. Poslovodstvo je na dan 31.12.2018 ocenilo, da obstajajo znamenja, da utegne biti denar ustvarjajoča enota, kateri pripada zgradba sortirnice in naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, oslabljena iz razloga sprememb v tržnem in gospodarskem okolju, v kateremu organizacija deluje. Posledično je poslovodstvo izvedlo oceno nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote in zaključilo, da oslabitev sredstva ni potrebna. Na podlagi revizijskih postopkov, ki so med drugim vključevali presojo bistvenih predpostavk napovedi denarnih tokov za namen ocene vrednosti, po našem mnenju, nekatere od teh predpostavk poslovodstva niso podprte z ustreznimi dokazi. Za nas ni bilo izvedljivo ovrednotiti finančni učinek, ki bi pokazal, v kolikšni meri so računovodski izkazi zaradi te zadeve napačno izkazani, vključno z vplivi na izkazane vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. december 2018, ter na izgubo iz naslova oslabitev in na čisti poslovni izid za tedaj končano leto.

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh standardov so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje s pridržki.

Pomembna negotovost – delujoče podjetje

Opozarjamo na pojasnilo k računovodskim izkazom pod točko z naslovom »Razkritje glede predpostavke delujočega podjetja«, kjer poslovodstvo pojasnjuje, da je družba v letu 2018 beležila čisto izgubo v višini 1.234 tisoč EUR, negativni denarni izid v višini 127 tisoč EUR in imela na dan 31.12.2018 presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 413 tisoč EUR ter finančne obveznosti v višini 10 mio EUR. Poslovodstvo je v omenjenem pojasnilu predstavilo plan denarnih tokov za naslednji dve leti, ki prikazuje pozitivno stanje denarnih ustreznikov na koncu vsakega izmed poročevalskih obdobji. Poslovodstvo je pri planiranju denarnih tokov uporabilo predpostavke, ki na dan revizorjevega poročila še niso v celoti izpolnjene, kar skupaj z drugimi zadevami, ki so predstavljene v pojasnilu, nakazujejo na obstoj pomembne negotovosti, ki lahko vzpodbudi bistven dvom o sposobnosti družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Revizorjevo mnenje v zvezi z obravnavano zadevo ni prilagojeno.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo predstavite podjetja in poslovno poročilo, ki sta sestavna dela letnega poročila. Druge informacije ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih. Druge informacije smo pridobili pred datumom izdaje revizorjevega poročila, razen Poročila nadzornega sveta, ki bo na voljo po datumu revizorjevega poročila.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembno napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati.

Na osnovi postopkov, ki smo jih opravili pri reviziji računovodskih izkazov in na osnovi zgoraj opisanih postopkov menimo da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi ter
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi.

Poleg tega smo v luči poznavanja in razumevanja družbe in okolja, v katerem ta posluje, ki smo ga pridobili pri opravljanju revizije, dolžni poročati, če bi zaznali pomembno napako v drugih informacijah. Kot je opisano v poglavju Podlaga za mnenje s pridržki našega poročila, bi morala družba pričeti z amortizacijo sredstva ter pripoznati izgubo iz naslova oslabitve. V zvezi s tem ugotavljamo, da so podatki v drugih informacijah pomembno napačni iz istega razloga, v enakih zneskih in postavkah, vključenih v druge informacije, na katere vpliva opustitev pričetka amortizacije in pripoznanja oslabitve opredmetenega osnovnega sredstva.

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo

predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;

Pristojne za upravljanje med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zadevah

Poslovodstvo je odgovorno za opravljanje obveznih gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah, Zakonom o varstvu okolja in Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (v nadaljevanju Uredba).

Naša odgovornost je opozoriti na morebitno neskladnost poslovanja družbe z zakonskimi zadevami.

Na podlagi opravljenih postopkov v okviru revizije računovodskih izkazov družbe za leto 2018 ugotavljamo, da je družba dejavnosti obveznih gospodarskih služb ravnanja z odpadki v 8 občinah, ki predstavljajo 9.827 tisoč EUR prihodkov, zaračunavala po cenah, oblikovanih upoštevanje metodologijo iz Uredbe, vendar brez potrditve teh cen s strani ustreznih občinskih organov. Poleg tega je družba obvezne javne gospodarske službe ravnanja z odpadki v celoti zaračunavala na osnovi zbranih količin v preteklem obdobju brez uskladitve z dejanskimi količinami zbranih, obdelanih in odloženih odpadkov v poslovnem letu 2018.

Ljubljana, 19. junij 2019

V imenu revizijske družbe

CONSTANTIA PLUS D.O.O.

Primož Koder
pooblaščen revizor

Constantia **plus**
svetovanje d.o.o.

3.1 IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo letnega poročila družbe Snaga d. o. o. ter računovodskih izkazov na način, ki zainteresirani javnosti daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja na dan 31.12.2018 ter izidov poslovanja in denarnih tokov v letu 2018.

Poslovodstvo potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov družbe Snaga d. o. o. uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja.

Poslovodstvo je odgovorno za ustrezno računovodenje, za sprejemanje ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi družbe Snaga d. o. o. skupaj s pojasnili, izdelanimi na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju, skladni z veljavno zakonodajo in slovenskimi računovodskimi standardi.

Poslovodstvo potrjuje, da je po njegovem najboljšem vedenju računovodsko poročilo sestavljeno skladno z okvirom računovodskega poročanja ter da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti oziroma finančnega položaja ter poslovnega in denarnega izida družbe Snaga d. o. o.

Poslovodstvo je seznanjeno z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Snaga d. o. o. za leto 2018 in s tem tudi s celotnim letnim poročilom. Z njim se strinja in to potrjuje s svojim podpisom.

Maribor, 19. 6. 2019

Direktor:
Cveto Žalik

3.2 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Računovodski izkazi družbe so pripravljani v skladu z računovodskimi in poročevalskimi zahtevami slovenskih računovodskih standardov 2016 (SRS) in pravili skrbnega računovodenja 2016 (PSR) in so v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Po kriterijih 55. člena ZGD-1 smo razvrščeni med srednje velika podjetja. Kriteriji za uvrstitev med srednje velika podjetja so: povprečno število zaposlenih ne presega 250, čisti prihodki od prodaje so nižji od 40 mio €, vrednost aktive nižja od 20 mio.

V okviru računovodskega poročila so v skladu s SRS predstavljeni naslednji računovodski izkazi:

- bilanca stanja (SRS 20.4.),
- izkaz poslovnega izida (SRS 21.6., različica I.),
- izkaz denarnih tokov (SRS 22.9., različica II.),
- izkaz gibanja kapitala (SRS 23.4.),
- izkaz drugega vseobsegajočega donosa (SRS 21.8., različica I.),
- izkaz bilančnega dobička oziroma bilančne izgube.

Poslovno leto družbe je enako koledarskemu letu. EUR je funkcionalna in predstavitvena valuta družbe.

Preračuni sredstev in obveznosti v tujih valutah se v funkcionalno valuto pretvorijo po menjalnem tečaju na dan posameznega poslovnega dogodka. Pozitivne in negativne tečajne razlike, nastale iz takih poslov in prevrednotenja denarnih sredstev in obveznosti, izraženih v tujih valutah, se na dan bilance stanja v funkcionalno valuto pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Denarne postavke v tujih valutah so pretvorjene po tečajnici Banke Slovenije na zadnji dan leta. Nedenarne postavke, ki so izmerjene po nabavni vrednosti v tuji valuto, so pretvorjene po tečaju na dan posla, nedenarne postavke, ki so izmerjene v tuji valuti, pa so pretvorjene po tečaju na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Pri sestavi podanih izkazov kot vira računovodskih informacij smo v skladu z določili PSR 9 sledili računovodskim usmeritvam, ki temeljijo na previdnosti in bistvenosti pri izkazovanju sredstev in virov sredstev družbe.

V skladu z usmeritvami 5. točke uvoda v SRS podani računovodski izkazi temeljijo na temeljnih računovodskih predpostavkah, in sicer upoštevanju nastanka poslovnih dogodkov in časovne neomejenosti delovanja. Upoštevana so načela razumljivosti, ustreznosti, zanesljivosti in primerljivosti.

Pri uporabi predstavljenih računovodskih politik in usmeritev mora organizacija opraviti številne presoje in ocene glede knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, ki niso vselej na razpolago iz drugih virov. Ocene in z njimi povezane predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in dejavnih, za

katere družba meni, da so primerni. Organizacija je uporabila poslovodske ocene pri obravnavi terjatev in rezervacij, opredeljenih osnovnih sredstvih in zalogah.

Kot podjetje, ki izvaja javne gospodarske službe, smo zavezani upoštevati tudi SRS 32.

Dodatna pojasnila, ki jih terja ta standard, so podana v poglavju »Dodatna razkritja na podlagi zahtev SRS 32« na strani 124..

Povzetek bistvenih računovodskih usmeritev

Računovodski izkazi in tabele so sestavljene v EUR.

a) Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Neopredmetena dolgoročna sredstva so naložbe v dolgoročno odložene stroške razvijanja, dolgoročne premoženjske pravice, kamor sodijo računalniški programi ter druga neopredmetena dolgoročna sredstva. Neopredmetena osnovna sredstva, ki izpolnjujejo pogoje za pripoznanje in so pridobljena od drugih oseb, se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z nakupno ceno, povečano za uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroške dovoza in namestitve in zmanjšano za vse trgovinske in druge popuste.

Vrednotijo se po modelu nabavne vrednosti. V primeru, da knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, se slabijo. Družba na letni ravni preverja, ali obstajajo morebitni znaki slabitve. Pri tem se upoštevajo tako zunanji, kot tudi notranji dejavniki. V letu 2018 družba ni izvajala prevrednotenja neopredmetenih sredstev.

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo zemljišča, gradbene objekte, oprema in drobni inventar, katerega doba uporabnosti je daljša od enega leta. Drobni inventar je tudi vsa tista oprema, katere nakupna vrednost ne presega 500 €.

Opredmetena osnovna sredstva, ki izpolnjujejo pogoje za pripoznanje in so pridobljena od drugih oseb, se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z nakupno ceno, povečano za uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, zlasti stroške dovoza in namestitve in zmanjšano za vse trgovinske in druge popuste. Vrednotijo se po modelu nabavne vrednosti.

Družba letno ugotavlja, ali obstajajo znaki oslabitve sredstev. Če obstajajo, družba ugotavlja nadomestljivo vrednost

opredmetenega osnovnega sredstva. Če je ta manjša od nabavne vrednosti, zmanjšane za akumulirano amortizacijo, je potrebno opraviti prevrednotenje zaradi slabitve. Nadomestljiva vrednost sredstva je večja izmed dveh postavk; njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali njegove vrednosti pri uporabi.

b) Amortiziranje in dobe koristnosti

Za obračun amortizacije uporabljamo metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Obračun amortizacije sredstva se prične s prvim dnevom meseca, ki sledi mesecu, v katerem je sredstvo usposobljeno za uporabo. Amortizacijske stopnje, ki jih pri obračunu amortizacije uporabljamo in temeljijo na ocenjeni dobi koristnosti, so podane v spodnji preglednici.

Skupina osnovnih sredstev	Amortizacijska stopnja
Gradbeni objekti in energetske naprave	od 1,3% do 10%
Proizvodni stroji in oprema	od 5% do 25%
Neproizvodna oprema	od 7% do 20%
Motorna vozila	od 12,5% do 20%
Računalniška oprema	25%
Licence, programi	od 10% do 33%
Mobiteli	50%

Doba koristnosti posameznega osnovnega sredstva je odvisna od pričakovanega fizičnega izrabljanja in drugih omejitev uporabe. Družba upošteva dobo, ki bi bila za posamezno osnovno sredstvo najkrajša.

Dobo in metodo amortiziranja družba pregleda najmanj na koncu vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti opredmetenega sredstva s končno dobo koristnosti pomembno razlikuje od prejšnje ocene, je treba dobo amortiziranja ustrezno spremeniti. Če se pomembno spremeni pričakovani vzorec pojavljanja gospodarskih koristi iz sredstva, je treba ustrezno spremeniti dobo amortiziranja. Takšne spremembe je treba obravnavati kot spremembe računovodskih ocen. Vplivajo na obračunano amortizacijo za obravnavano obračunsko obdobje in za naslednja obračunska obdobja.

c) Naložbene nepremičnine

Skladno s SRS 6 so naložbene nepremičnine tiste, ki niso namenjene uporabi za proizvodnjo ali dobavljanje blaga oziroma storitev, za pisarniške namene ali prodaji v rednem poslovanju, temveč so namenjene pridobivanju najemnine, povečevanju vrednosti ali obojemu.

Za vrednotenje naložbenih nepremičnin je družba izbrala model nabavne vrednosti kar pomeni, da mora izbrano usmeritev uporabljati za vse naložbene nepremičnine.

d) Terjatve

Terjatve se merijo po odplačni vrednosti.

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Terjatve se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo pošteno vrednost, to je udenarljivo vrednost. Oslabitev terjatev se v knjigah prikaže kot popravek vrednosti terjatev. Odpisi in popravki vrednosti terjatev predstavljajo prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev.

Za terjatve dolžnikov, do katerih je podan predlog izvršbe, uveden postopek prisilne poravnave ali stečaj, se oblikuje popravek vrednosti v celotni vrednosti terjatve takoj ob uvedbi postopka (tudi za obresti).

Pri vrednotenju terjatev sledimo načelu oblikovanja popravka terjatev do tistih dolžnikov, nad katerimi je začet insolventni postopek, in do dolžnikov, zoper katere so začeti postopki sodne izterjave. Pri oblikovanju popravkov terjatev se poslužujemo tudi metode presojanja posamičnih terjatev oz. položaja posamičnih dolžnikov.

Za zapadle terjatve do posamičnih večjih dolžnikov se oblikujejo popravki vrednosti posamično, glede na oceno poplačljivosti terjatve (individualna obravnava dolžnika, glede na njegov finančni položaj in bonitete, zavarovanje terjatve itd.).

e) Odloženi davki

Računovodska obravnava odloženih terjatev za davek je rezultat obračunavanja sedanjih in prihodnjih davčnih posledic. Pri obračunu smo pripoznali terjatve, rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ter del neizkoriščenih olajšav za investiranje. Odložena terjatev za davek pa je tisti znesek davka iz dobička, ki ga bo družba dobila povrnjenega v prihodnjih obdobjih glede na odbitne začasne razlike ter prenos neizrabljenih davčnih izgub.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo le, če je verjetno, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče izrabiti odbitne začasne razlike, neizrabljene davčne izgube in davčne dobropise.

č) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju.

Družba vodi evidenco gibanja zalog materiala in s tem zagotavlja predpisane podatke o gibanju, stanju in vrsti zalog. Izkazane količine zalog materiala so bile preverjene s popisom konec poslovnega leta.

Podjetje količinsko enoto zaloge materiala in trgovskega blaga

ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevrtačljive nakupne datavte ter neposredni stroški nabave. Med nevrtačljive nakupne datavte se všteta tudi tisti davek na dodano vrednost, ki se ne povrne. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste.

Poraba materiala se obračunava po prvih nabavnih cenah (z izčrpavanjem zaloge od prve nabave proti zadnji). Zmanjšanje (poraba) zalog se obračunava sproti, t.j. mesečno.

Ob koncu leta se vrednost zalog materiala v knjigah usklajuje s čisto iztržljivo vrednostjo. Knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog. Enkrat letno družba preveri stanje nekurantnih zalog.

Zaloge surovin in materiala v skladišču predstavljajo zaloge nadomestnih delov in pomožnega materiala za vzdrževanje voznega parka, potrebnega za nemoteno opravljanje dejavnosti družbe.

Vrednosti zaloge surovin in materiala se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Zaloge surovin in materiala so v pretežnem delu zaloge rezervnih delov, maziv za vzdrževanje voznega parka, potrošni material za izvajanje tržnih dejavnosti, zaščitnih sredstev ter v manjšem delu zaloge pisarniškega in drugega potrošnega materiala.

Kot material se šteje tudi drobni inventar z dobo koristnosti krajšo od leta dni, pa tudi tisti z dobo koristnosti več kot leto dni, če njegova posamična nabavna cena ne presega 500 €.

Družba tekom leta preveri potrebe po slabitvi zalog in na podlagi ocene opravi prevrednotenje v breme poslovnih odhodkov. Zaloge se prevrednotijo tudi, kadar so poškodovane in v celoti ali delno zastarele. Glede na vrsto materiala se letno pregleda stanje negibajočih zalog enega in dveh let. Na podlagi tega komisija za nekurantne zaloge oceni uporabnost teh zalog in pripravi oceno uporabnosti. V letu 2018 nismo oblikovali dodatnega popravka vrednosti, ker se višina nekurantne zaloge ni bistveno spremenila.

Zalog, ki bi bile zastavljene kot jamstvo za obveznosti, nimamo.

d) Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe so sredstva, ki jih ima družba z namenom dolgoročnega doseganja finančnih prihodkov. Med dolgoročnimi finančnimi naložbami družba izkazuje naložbe v kapital drugih podjetij. Finančne naložbe v odvisne organizacije, pridružene organizacije in skupne podvige se merijo in obračunavajo po nabavni vrednosti.

Na dan bilance stanja se oceni, ali obstajajo nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če obstajajo, se opravi oslabitev, ki je enaka znesku, za katerega knjigovodska vrednost naložbe presega nadomestljivo vrednost naložbe.

e) Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe se nanašajo na posojila, ki se po začetnem pripoznavanju izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

f) Denarna sredstva

Denarna sredstva so sredstva, ki jih ima družba na dan bilance na svojem transakcijskem računu, v blagajnah in v obliki depozitov pri bankah.

Sem lahko uvrščamo kratkoročne depozite z zapadlostjo do 90 dni in vloge v bankah (na primer z zapadlostjo v plačilo največ tri mesece po pridobitvi).

g) Kratkoročne časovne razmejitve

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami so zajeti kratkoročno odloženi stroški in prehodno nezaračunani prihodki, s pasivnimi časovnimi razmejitvami pa vnaprej vračunani stroški in kratkoročno odloženi prihodki.

h) Kapital

Kapital je opredeljen z zneski, ki so jih lastniki vložili v družbo. Povečuje se za vrednost čistih dobičkov in zmanjšuje za vrednost izgub.

Kapital družbe je sestavljen iz osnovnega kapitala, kapitalskih rezerv, zakonskih rezerv, rezerv iz dobička, rezerve zaradi prevrednotenja po pošteni vrednosti in čistega dobička poslovnega leta.

i) Rezervacije

Rezervacije se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz obvezujočih preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno ter katerih zneske za njihovo poravnavo je mogoče zanesljivo oceniti. Vrednost dolgoročnih rezervacij je enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveze.

Družba je skladno z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlenim in odpravnin ob njihovi upokojitvi. Za to so oblikovane dolgoročne rezervacije. Drugih pokojninskih obveznosti ni.

j) Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Družba pripozna dolgoročne pasivne časovne razmejitve za dolgoročno odložene prihodke, če bodo v obdobju, daljšem od leta dni, pokrili predvidene odhodke. Pasivne časovne

razmejitve zajemajo vnaprej vračunane stroške oziroma vnaprej vračunane odhodke in odložene prihodke, ki se izkazujejo posebej.

k) Dolgoročne finančne obveznosti

Dolgoročne finančne obveznosti se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo druge obveznosti, nato pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivne obrestne mere. Dolgoročne finančne obveznosti je potrebno poravnati ali vrniti v obdobju, daljšem od enega leta.

l) Kratkoročne finančne obveznosti

Kratkoročni finančni dolgovi so v knjigah izkazani z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki v primeru kratkoročnih finančnih dolgov dokazujejo prejem denarnih sredstev. Med kratkoročnimi dolgovi so izkazani tudi zneski dolgoročnih dolgov, ki zapadejo v obdobju, krajšem od enega leta.

m) Kratkoročne poslovne obveznosti

Kratkoročni dolgovi so v knjigah izkazani z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki v primeru kratkoročnih poslovnih dolgov dokazujejo prejem kakega proizvoda, storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

n) Prihodki

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano s povečanjem sredstev ali z zmanjšanjem dolga in je to povečanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Prihodki iz naslova izvedenih storitev se pripoznajo v skladu z njihovo stopnjo dokončnosti.

Družba razčlenjuje prihodke na čiste prihodke od prodaje, finančne prihodke in druge prihodke. Izkaz poslovnega izida je sestavljen skladno s I. različico SRS 21.

Družba dosega poslovne prihodke od prodaje storitev gospodarskih javnih služb. Med poslovnimi prihodki so tudi ostali prihodki, doseženi z opravljanjem tržne dejavnosti, prihodki iz naslova odprave časovnih razmejitev in prevrednotovalnimi prihodki iz naslova osnovnih sredstev in terjatev.

Davek na dodano vrednost ni izkazan kot prihodek, ampak je izkazan kot obveznost do države.

Finančni prihodki se pojavljajo kot prihodki iz naslova obresti in drugih finančnih prihodkov.

Drugi prihodki so neobičajne postavke, odškodnine ter drugi prihodki.

o) Odhodki

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali povečanjem dolgov, ter je zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki so vračunani stroški v obračunskem obdobju. Prevrednotovalni odhodki se pripoznajo, ko je opravljeno ustrezno prevrednotenje.

Finančni odhodki so odhodki iz oslabitev finančnih naložb, obresti iz finančnih najemov in posojil ter ostalih obresti.

3.3 BILANCA STANJA

		v €	
		31/12/2018	31/12/2017
SREDSTVA	POJASNILO	22.450.022	20.287.451
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	18.608.385	15.290.223
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	4.1.1.	42.535
	1. Dolgoročne premoženjske pravice		25.463
		42.535	25.463
II.	Opredmetena osnovna sredstva	4.1.2.	18.246.005
	1. Zemljišča in zgradbe		14.789.380
	1. Zemljišča		2.480.567
	a) Zemljišča		1.365.698
	b) Zgradbe		1.114.869
	2. Proizvajalne naprave in stroji		3.024.727
	3.193.519		3.193.519
	4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		12.740.711
	a) Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		8.986.518
	b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		12.728.468
		12.244	6.047
III.	Naložbene nepremičnine	4.1.3.	42.994
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	4.1.4.	19.787
	1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		19.787
	a) Delnice in deleži v družbah v skupini		7.500
	c) Druge delnice in deleži		2.287
	č) Druge dolgoročne finančne naložbe		10.000
VI.	Odložene terjatve za davek	4.1.5.	257.065
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	3.671.653	4.852.026
I.	Nekratkoročna sredstva za prodajo		5.739
II.	Zaloge	4.1.6.	138.513
	1. Material		97.081
	3. Proizvodi in trgovsko blago		3.891
		4.295	4.295
III.	Kratkoročne finančne naložbe	4.1.7.	85
	1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0
	c) Druge kratkoročne finančne naložbe		1.400.000
		0	1.400.000
	2. Kratkoročna posojila		85
	a) Kratkoročna posojila družbam v skupini		25.047
		85	25.047
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	4.1.8.	2.561.997
	2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		2.271.702
	3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		290.295
		366.388	366.388
V.	Denarna sredstva	4.1.9.	965.319
C.	KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	4.1.10.	169.984
	Zunajbilančna evidenca		20.563.042
		20.563.042	20.624.843

		v €	
		31/12/2018	31/12/2017
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		22.450.022	20.287.451
A.	KAPITAL	6.337.470	7.575.791
I.	Vpoklicani kapital	3.990.202	3.990.202
	1. Osnovni kapital	3.990.202	3.990.202
II.	Kapitalske rezerve	977.349	977.349
III.	Rezerve iz dobička	2.650.727	2.643.402
	1. Zakonske rezerve	1.629.484	1.629.484
	2. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	71.477	71.477
	3. Lastne delnice in deleži kot odbitna postavka	-71.477	-71.477
	5. Druge rezerve iz dobička	1.021.243	1.013.919
V.	Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-44.127	-42.487
VI.	Preneseni čisti poslovni izid	-1.978	0
VIII.	Čisti poslovni izid poslovnega leta	-1.234.703	7.325
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	2.413.223	1.669.237
	1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	677.889	637.894
	2. Druge rezervacije	831.585	1.031.343
	3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	903.749	0
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	9.444.444	6.389.014
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	9.444.444	6.389.014
	2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	9.444.444	6.355.913
	4. Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	33.101
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	3.933.019	4.470.255
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	588.657	187.256
	2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	555.556	0
	4. Druge kratkoročne finančne obveznosti	33.101	187.256
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	3.344.362	4.282.999
	2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	1.914.217	3.161.340
	5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	1.430.145	1.121.659
D.	KRATKOR. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	321.865	183.154
	Zunajbilančna evidenca	20.563.042	20.624.843

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

3.4 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA OBDOBJE OD 01.01.2018 DO 31.12.2018

v €

PRIHODKI IN ODHODKI	POJASNILO	2018	2017
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	4.2.1.	13.950.949	13.615.996
I. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		13.950.949	13.615.996
Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev razen najemnin		13.003.157	12.620.847
Čisti prihodki od najemnin		266.614	281.215
Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala		681.178	713.934
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	4.2.2.	177.875	703.015
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	4.2.3.	9.172.836	8.809.738
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		1.338.134	1.081.513
b) Stroški storitev		7.834.702	7.728.225
6. STROŠKI DELA	4.2.4.	4.800.070	4.490.878
a) Stroški plač		3.277.554	3.090.381
b1) Stroški pokojninskih zavarovanj		398.929	374.695
b2) Stroški drugih socialni zavarovanj		280.776	251.196
c) Drugi stroški dela		842.810	774.606
7. ODPISI VREDNOSTI	4.2.5.	1.046.787	986.351
a) Amortizacija		951.421	848.198
b) Prevredn. posl.odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		13.697	72.124
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		81.669	66.029
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	4.2.6.	117.997	128.607
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	4.2.7.	331	1.195
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		331	1.195
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	4.2.8.	42.799	54.549
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		42.799	54.549
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	4.2.9.	25.000	0
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	4.2.10.	130.312	13.177
b) Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank		130.312	13.177
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	4.2.11.	16.968	18.919
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		16.968	18.919
15. DRUGI PRIHODKI	4.2.12.	72.143	144.708
16. DRUGI ODHODKI	4.2.13.	14.375	70.570
18. ODLOŽENI DAVKI	4.2.12.	-154.455	9.776
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	4.2.15.	-1.234.703	10.999

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

3.5 IZKAZ DENARNIH TOKOV

v €

PREJEMKI IN IZDATKI		01.01. do 31.12. 2018	01.01. do 31.12. 2017
A.	DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a)	Postavke izkaza poslovnega izida	-71.396	933.527
	Poslovni prihodki (razen za prevredn.) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	14.219.003	14.518.269
	Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-14.135.944	-13.584.742
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-154.455	
b)	Spremembe čistih obratnih sredstev poslovnih postavk bilance stanja	-55.579	672.715
	Začetne manj končne poslovne terjatve	-98.038	629.417
	Začetne manj končne aktivne časovne razmejitev	-24.783	-124.496
	Začetne manj končne odložene terjatve za davek	154.455	0
	Začetne manj končne zaloge	-37.137	6.571
	Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	5.863	-11.602
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	-938.637	606.365
	Končne manj začetne pasivne časovne razmejitev in rezervacije	882.698	
c)	Pozitivni ali negativni denarni izid pri poslovanju (a+b)	-126.975	1.606.242
B.	DENARNI TOKOVI PRI INVESTIRANJU		
a)	Prejemki pri investiranju	1.400.331	-547
	Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na investiranje	331	1.195
	Prejemki od odtujitve finančnih naložb	1.400.000	-1.742
b)	Izdatki pri investiranju	-4.484.600	-8.446.845
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-29.605	-489
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-4.429.910	-8.405.659
	Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-25.085	-40.697
c)	Pozitivni ali negativni denarni izid pri investiranju (a+b)	-3.084.269	-8.447.392
C.	DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a)	Prejemki pri financiranju	3.647.991	6.566.468
	Prejemki od povečanja finančnih obveznosti	3.647.991	6.566.468
b)	Izdatki pri financiranju	-321.471	-603.888
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-130.312	-5.937
	Izdatki za odplačila finančnih obveznosti	-191.159	-597.951
c)	Pozitivni ali negativni denarni izid pri financiranju (a+b)	3.326.520	5.962.580
Č.	KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV (x+y)	965.319	850.043
x)	Denarni izid v obdobju (Ac+Bc+Cc)	115.276	-878.570
y)	Začetno stanje denarnih sredstev	850.043	1.728.613

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

3.6 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Za poročevalsko obdobje 2018		Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	
		Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže
A.1.	Stanje 31. decembra 2017	3.990.202	977.349	1.629.484	71.477
A.2.	Stanje 1. januarja 2018	3.990.202	977.349	1.629.484	71.477
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0
a)	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0
č)	Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	0	0	0
b)	Razporeditev dela čistega dobička/(izgube) poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora	0	0	0	0
f)	Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0
C.	Stanje 31. decembra 2018	3.990.202	977.349	1.629.484	71.477
BILANČNA IZGUBA					

Za poročevalsko obdobje 2017		Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	
		Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže
A.1.	Stanje 31. decembra 2016	3.990.202	977.349	1.629.484	71.477
A.2.	Stanje 1. januar 2017	3.990.202	977.349	1.629.484	71.477
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0
a)	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0
d)	Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	0	0	0
a)	Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0
C.	Končno stanje 31. december 2017	3.990.202	977.349	1.629.484	71.477
BILANČNI DOBIČEK / IZGUBA					

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Lastne delnice in lastni poslovni deleži	Druge rezerve iz dobička	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj kapital v €
-71.477	1.013.919	-42.487	0	7.325	7.575.792
-71.477	1.013.919	-42.487	0	7.325	7.575.792
0	0	-3.618	0	-1.234.703	-1.238.321
0	0	0	0	-1.234.703	-1.234.703
0	0	-3.618	0	0	-3.618
0	7.325	1.978	-1.978	-7.325	0
0	7.325	0	0	-7.325	0
0	0	1.978	-1.978	0	0
-71.477	1.021.244	-44.127	-1.978	-1.234.703	6.337.470
			-1.978	-1.234.703	-1.236.681

Lastne delnice in lastni poslovni deleži	Druge rezerve iz dobička	Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj kapital v €
-71.477	575.246	-44.430	438.673	0	7.566.524
-71.477	575.246	-44.430	438.673	0	7.566.524
0	0	1.943	0	10.999	12.942
0	0	3.675	0	10.999	14.674
0	0	-1.732	0	0	-1.732
0	438.673	0	434.998	0	873.671
0	438.673	0	-434.998	0	3.675
-71.477	1.013.919	-42.487	-3.675	10.999	7.575.791
			-3.675	10.999	7.324

3.7 IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

		v €	
		01.01. do 31.12. 2018	01.01. do 31.12. 2017
19	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-1.234.703	10.999
23	Druge sestavine vseobsegajočega donosa	-3.618	1.943
24	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-1.238.321	12.942

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

3.8 IZKAZ BILANČNEGA DOBIČKA/IZGUBE

		v €	
		2018	2017
A.1.	Čisti poslovni izid poslovnega leta	-1.234.703	10.999
B.1.	Preneseni poslovni izid	7.325	438.673
B.2.	Odprava akt.dobičkov/izgub v preneseni poslovni izid	-1.978	3.675
D.1.	Povečanje rezerv iz dobička	-7.325	438.673
E.1.	Bilančna izguba (A+B+C-D)	-1.236.681	7.325

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

Skupščina družbe Snaga d. o. o. je na svoji 13. redni seji dne 29. 8. 2019 potrdila letno poročilo in sklenila, da se izguba leta 2018 ne pokriva v breme odpisov sestavnih delov kapitala. Bilančna izguba leta 2018 ostane nespremenjena.

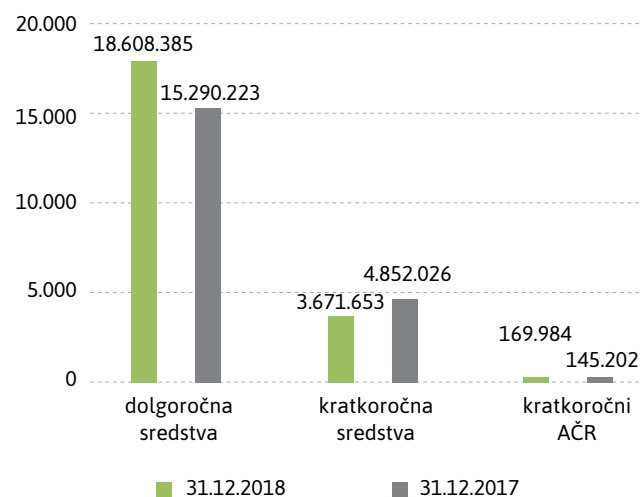
4 RAZKRITJA, POJASNILA IN PODATKI K IZKAZOM PO SRS

V nadaljevanju podajamo dodatna pojasnila k računovodskim izkazom na podlagi določil 69. člena Zakona o gospodarskih družbah.

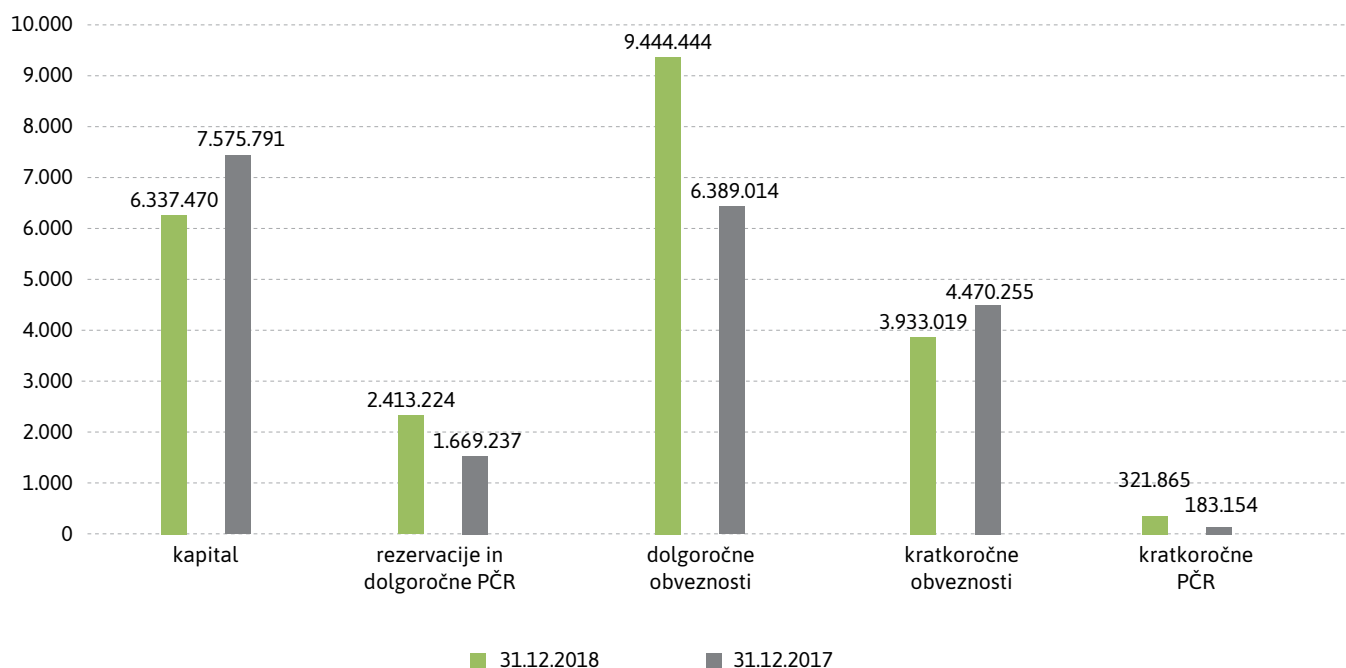
4.1 BILANCA STANJA

Bilanca stanja kot temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev, v osnovi kategorije razčlenjuje glede na njihovo ročnost. Primerjava sredstev z obveznostmi do virov sredstev glede na njihovo ročnost podaja osnovno predstavo o finančnem položaju družbe in ustreznosti financiranja sredstev. Razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi kategorijami glede na njihovo ročnost so podana v preglednicah. Bilanca stanja izkazuje premoženje v aktivih in lastninsko podobo podjetja v pasivi tako, da se podatki nanašajo na konec obračunskega obdobja, to je na dan 31.12.2018.

Struktura sredstev

Struktura obveznosti

SREDSTVA (22.450.022 €)

Skupna višina sredstev na presečni dan bilance znaša 22.450.022 €. Vrednost aktive se je v primerjavi z minulim letom zvišala za 11 %. Glavni vpliv na zvišanje sredstev imajo investicije v osnovna sredstva v pridobivanju, in sicer v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

DOLGOROČNA SREDSTVA (18.608.385 €)

4.1.1 NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (42.535 €)

Med neopredmetenimi sredstvi izkazuje družba predvsem dolgoročne premoženjske pravice (računalniške programe in licence). Dobe koristnosti slednjih so dokončne, pri čemer znaša uporabljena stopnja amortizacije od 10,00 % do 33,33 %.

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in dolgoročnih AČR

Za obdobje 2018		Dolgoročne premoženjske pravice	Druge neopredmetena dolgoročna sredstva	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	Skupaj
Nabavna vrednost	Stanje 01.01. poročevalskega obdobja	245.607	0	0	245.607
	Pridobitve	29.605	0	0	29.605
	Odtujitve		0	0	0
	Prevrednotovanje/popravki/odprave		0	0	0
	Stanje 31.12. poročevalskega obdobja	275.212	0	0	275.212
Popravek vrednosti	Stanje 01.01. poročevalskega obdobja	220.144	0	0	220.144
	Pridobitve		0	0	0
	Odtujitve		0	0	0
	Amortizacija	12.533	0	0	12.533
	Prevrednotovanje/popravki/odprave		0	0	0
	Stanje 31.12. poročevalskega obdobja	232.677	0	0	232.677
	Neodpisana vrednost 01.01. poročevalskega obdobja	25.463	0	0	25.463
	Neodpisana vrednost 31.12. poročevalskega obdobja	42.535	0	0	42.535

Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje predvsem dolgoročne premoženjske pravice (računalniški programi in licence). Podjetje je v letu 2018 namenilo za nove nabave sredstva v višini 29.605 €. Družba je vse nabave neopredmetenih sredstev v letu 2018 financirala iz lastnih finančnih sredstev. Uporabljena stopnja amortizacije je od 10 % do 33,33 %. Strošek obračuna amortizacije neopredmetenih osnovnih sredstev v letu 2018 je 12.533 €.

4.1.2 OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA (v lasti družbe) (18.246.005 €)

Stanje in gibanje opredmetenih osnovnih sredstev

Za obdobje 2018		Zemljišča	Zgradbe	Oprema in nadomestni deli	Drobni inventar in vlaganja v tuja OS	Sredstva v pridobivanju in predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost	Stanje 01.01. obdobja	1.365.698	3.145.208	8.006.965	2.528.012	8.986.518	24.032.401
	Povečanje		0	569.416	100.253	3.760.241	4.429.910
	Zmanjšanje		27.308	164.601	0	6.048	197.957
	Stanje 31.12. obdobja	1.365.698	3.117.900	8.411.780	2.628.265	12.740.711	28.264.354
Popravek vrednosti	Stanje 01.01. obdobja		1.901.563	5.157.185	2.184.273	0	9.243.021
	Povečanje		0	0		0	0
	Amortizacija		101.468	736.693	99.749	0	937.910
	Zmanjšanje			162.582	0	0	162.582
	Stanje 31.12. obdobja	0	2.003.031	5.731.296	2.284.022	0	10.018.349
Neodpisana vrednost 01.01. obdobja	1.365.698	1.243.645	2.849.780	343.739	8.986.518	14.789.380	
Neodpisana vrednost 31.12. obdobja	1.365.698	1.114.869	2.680.484	344.244	12.740.711	18.246.005	

Največji vpliv na povečanje opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2018 imajo sredstva v pridobivanju zaradi gradnje naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Ta je od meseca julija 2018 v fazi poskusnega obratovanja, ki traja leto dni. Vrednost investicije v osnovna sredstva v pridobivanju, to je v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov, na dan 31. 12. 2018 znaša 12.667.017 €. Med ostalimi večjimi nabavami opredmetenih osnovnih sredstev izstopa nabava komunalnega vozila s samonakladalno nadgradnjo v višini 108.290,00 €, smetarsko vozilo Mercedes-benz v višini 221.380 €, različne posode za opravljanje javne gospodarske službe v višini 84.539 €. Ostale nabave so manjše vrednosti.

Družba je na dan 31. 12. 2018 ocenila, da obstajajo indikatorji oslabilnosti opredmetenih osnovnih sredstev v pridobivanju ter posledično izvedla oceno nadomestljive vrednosti, ki je pokazala, da oslabilitev sredstva ni potrebna. Pri izvedbi ocene so bile uporabljene sledeče ključne predpostavke:

- za ocenjevanje vrednosti denar ustvarjajoče enote, kateri sredstvo pripada, je bil uporabljen na donosu zasnovan način, in sicer metoda diskontiranega denarnega toka;
- napoved poslovanja je pripravljena ob predpostavki nespremenjenega poslovanja in delujočega podjetja;
- diskontna stopnja je 9,5 %;
- stavbna pravica za zemljišče, na katerem je locirano sredstvo, se izteče 30. 6. 2038, zaradi česar se predvidi, da družba ne bo izvajala investicij;
- poslovodstvo načrtuje večje količine obdelave odpadkov v naslednjih dveh letih iz naslova optimizacije sortiranja (večje količine prodanih ostalih frakcij);
- Poslovodstvo pričakuje povečanje prodaje iz naslova segmenta sprejema odpadkov s strani tretje osebe, s

katero ima družba podpisano pismo o nameri o prevzemu mešanih komunalnih odpadkov ter mešane odpadne embalaže;

- denar ustvarjajoča enota naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov bo ustvarila višje prihodke, saj so se cene za ostale frakcije, mešane komunalne odpadke in kosovni odpad v letu 2018 močno povišale, poslovodstvo pričakuje povečanje cene tudi v naslednjih letih;
- družba bo prejela okoljevarstveno dovoljene za obdelavo mešane odpadne embalaže;
- na stroškovni strani se predvideva padec cen odvoza težke in lahke frakcije (cena za odvoza tone težke frakcije je trenutno 185 € in lahke 100 €). Poslovodstvo ocenjuje, da je dolgoročno vzdržna cena težke frakcije na ravni 130 €/t, lahke frakcije pa na ravni 78 €/t;
- delež težke in lahke frakcije v celotnih frakcijah bo z optimizacijo sortirnih procesov padel iz 83,7 % v letu 2019 na 77,0 % v letu 2023.

Nepremičnine družbe, in sicer parcelne št. 3126/14, 3126/15, 3131/7, 3131/8, 3156/9, 3156/10, 3126/13, 3131/6, 3126/12, 3156/7, 3156/3, 3126/8, 3126/7, 3126/3, vse k.o. Pobrežje, so dane v zastavo za zavarovanje obveznosti iz dolgoročnega posojila. Stanje vrednosti posojila na dan 31.12.2018 znaša 10.000.000 € in je namenjeno financiranju izgradnje centra za pripravo sekundarnih surovin Knjigovodska vrednost zastavljenih zemljišč in zgradb na dan 31.12.2018 znaša 1.789.735 €.

Družba izkazuje na dan 31.12.2018 obveznosti iz naslova naslednjih dolgov, povezanih z nakupom osnovnih sredstev preko finančnega najema – leasing:

	v €		
Obveznost	Znesek na dan 31.12.2018	Znesek na dan 31.12.2017	Indeks 18/17
obveznost do Sparkasse leasing S d.o.o.	17.033	57.224	30
obveznost do BKS bank d.o.o.	16.068	54.029	30
Skupaj:	33.101	111.253	30

Obveznosti iz naslova finančnih najemov so na dan 31.12.2018 za 70 % manjše kot v enakem obdobju preteklega leta, saj je v letu 2018 dokončno poplačala obveznosti po treh leasing pogodbah. Preostali dve leasing pogodbi v skupni višini 33.101 € zapadeta v plačilo v letu 2019.

V letu 2018 družba ni sklenila novih finančnih najemov.

Po leasing pogodbah, ki zapadejo v plačilo v 2019, je družba nabavila naslednja osnovna sredstva:

	v €		
Inv. št in Naziv osnovnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Knjigovodska vrednost na dan 31.12.2018
OS 7683 TELESKOPSKI VILIČAR LIEBHERR	157.385	56.886	100.499
OS 7684 SMETARSKO TOVORNO VOZILO MERCEDES BENZ AROCS	161.278	80.267	81.011
Skupaj:	318.663	137.153	181.510

4.1.3 NALOŽBENE NEPREMIČNINE (42.994 €)

Med naložbenimi nepremičninami izkazujemo nepremičnine v lasti družbe, ki jih posedujemo z namenom njihovega oddajanja v najem (dvosobno stanovanje in počitniški apartma).

	v €		
Naložbene nepremičnine	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Naložbene nepremičnine, vrednotene po modelu nabavne vrednosti	64.295	64.295	100
Popravek vrednosti naložbenih nepremičnin zaradi amortiziranja	-21.301	-20.222	105
Skupaj:	42.994	44.073	98

Edina sprememba pri naložbenih nepremičninah v letu 2018 je povečanje popravka vrednosti zaradi amortizacije v znesku 1.079 €. Stanovanje na lokaciji Košaški dol se oddaja v najem. Iz tega naslova je družba v letu 2018 ustvarila 1.894,08 € prihodkov od najemnine. Ta naložbena nepremičnina se je amortizirala po stopnji 1,3 %. Počitniški apartma v Moravcih pa za svoj oddih koristijo zaposleni podjetja, amortizacijska stopnja je 1,8 %, prihodki od najemnin so v letu 2018 znašali 3.562 €.

4.1.4 DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE (19.787 €)

Dolgoročne finančne naložbe so sredstva, ki jih ima družba z namenom dolgoročnega doseganja finančnih prihodkov.

	v €		
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Dolgoročne finančne naložbe v delnice in deleže v družbah v skupini	34.500	34.500	100
oslabitev vrednosti dolgoročnih finančnih naložb	-14.713	-14.713	100
Skupaj:	19.787	19.787	100

	v €		
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Dolgoročne finančne naložbe v delnice in deleže v družbah v skupini	7.500	7.500	100
Dolgoročne finančne naložbe v druge delnice in deleže	2.287	2.287	100
Druge dolgoročne finančne naložbe	10.000	10.000	100
Skupaj:	19.787	19.787	100

Družba med dolgoročnimi finančnimi naložbami izkazuje naložbo v lastniški delež podjetja Nipa d. o. o. V skladu s SRS 3 je naložba razvrščena v skupino za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, podjetje ne kotira na borzi. V letu 2015 je bila opravljena oslabitev naložbe, dodatne slabitve v letu 2018 niso bile potrebne.

V letu 2017 je družba ustanovila hčerinsko podjetje OPTcycle, ki je v njeni 100 % lasti. Poslovni izid leta 2018 je bil -368 €, višina kapitala znaša -24.234 €. Glavne aktivnosti izvajanja in razvoja raziskovalnih nalog podjetja, zaradi katerih je bilo ustanovljeno, se bodo pričele v letu 2019.

V letu 2017 je družba, skupaj z ostalimi udeleženci, vložila ustanovitveni kapital v ustanovitev Zavoda inštitut Wcycle Maribor. Ustanovljen pa je za izvajanje projektov krožnega gospodarstva v Mariboru.

Zavod inštitut Wcycle Maribor je v letu 2018 ustvaril izgubo v višini 11.627 €.

Naziv	OPT cycle d.o.o.	Wcycle Maribor (zavod)
Sedež	Nasipna ul. 64, Maribor	Jadranska c. 28, Maribor
Delež udeležbe	100%	20%
Lastni kapital	100%	100%

4.1.5 ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK (257.065 €)

		v €		
Odloženi davki - 2018		Neizkoriščene olajšave za investiranje	Jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi	Preverednotenje terjatev
Stanje 01.01. 2018	411.520	135.760	60.600	215.160
V breme (dobro) izkaza poslovnega izida	-154.455	-135.760	3.800	-22.495
pripoznane terjatve za odloženi davek	3.800	0	3.800	0
odpravljene terjatve za odloženi davek	-158.255	-135.760	0	-22.495
Stanje 31.12. 2018	257.065	0	64.400	192.665

V letu 2018 so se odložene terjatve za davek znižale zaradi poplačila starih zapadlih terjatev v višini 22.495 €. Družba je v 2018 dodatno je oblikovala odložene terjatve za davek iz rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine v višini 3.800 €. Pri oblikovanju celotnih terjatev za odložene davke je uporabljena 19 % davčna stopnja.

Družba je presodila verjetnost, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček v breme katerega bo mogoče uporabiti neizrabljene davčne izgube in neizrabljene davčne dobropise. Na podlagi planiranih obdavčljivih dobičkov je družba odpravila terjatve za odloženi davek v višini 135.760 €.

4.1.6 ZALOGE (138.513 €)

Zaloge drobnega inventarja predstavljajo pretežno zaščitna sredstva.

PVC vrečke v okviru zalog blaga so namenjene za ločeno zbiranje odpadkov.

		v €		
Zaloge		31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Zaloge surovin in materiala		70.830	68.216	104
Zaloge drobnega inventarja		63.792	28.865	221
Zaloge blaga		3.891	4.295	91
Skupaj:		138.513	101.376	137

Na podlagi opravljenega letnega popisa zalog in materiala je družba v letu 2018 knjižila za 526 € viškov, za 112 € manjkov ter odpisov vrednosti zalog zaradi nekurantnosti v višini 17.215 €.

4.1.7 KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE (85 €)

Kratkoročne finančne naložbe v posojila so izkazane z vrednostmi, ki predstavljajo vplačane zneske posojila. Obresti se izkazujejo med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami.

	v €		
Kratkoročne finančne naložbe	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Kratkoročni depoziti v bankah	0	1.400.007	-
Kratkoročna posojila družbam v skupini	85	25.047	0
Skupaj:	85	1.425.054	0

Kratkoročne finančne naložbe so naložbe, ki jih ima podjetje v posesti za obdobje, krajše od leta dni.

Družba je v letu 2018 oslabila kratkoročno posojilo hčerinski družbi OPTcycle v višini 25.000 €.

4.1.8 KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE (2.561.997 €)

	v €		
Kratkoročne poslovne terjatve (skupaj)	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.271.702	2.097.571	108
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	3.273.359	3.229.991	101
Oslabitev vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev	-1.001.657	-1.132.420	88
Dani kratkoročni predejmi in varščine	4.109	4.250	-
Kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun	58.682	60.009	98
Druge kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun	74.867	77.471	97
Oslabitev vrednosti kratkoročnih terjatev iz poslovanja za tuj račun	-16.186	-17.462	93
Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	87.197	90.121	97
Kratkoročne terjatve za obresti	142.542	150.850	94
Oslabitev vrednosti kratkoročnih terjatev, povezanih s finančnimi prihodki	-55.345	-60.729	91
Druge kratkoročne terjatve	140.308	212.007	66
Kratkoročne terjatve za vstopni DDV	93.758	203.687	46
Druge kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	46.274	0	-
Ostale kratkoročne terjatve	276	8.320	3
Skupaj:	2.561.997	2.463.958	104

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do kupcev izkazujemo celotne terjatve do kupcev, tako zapadle kot nezapadle.

	31/12/2018	31/12/2017	v €
Nezapadle	1.584.321	1.394.432	
1 do 30 dni	264.505	366.781	
31 do 60 dni	69.920	79.924	
61 do 90 dni	53.472	52.196	
nad 91 dni	1.301.141	1.336.658	
Skupaj bruto višina terjatev	3.273.359	3.229.991	

V poročevalskem letu so popravki vrednosti terjatev oblikovani za neplačane terjatve do tistih dolžnikov, nad katerimi je začel insolventni postopek, sprti za celotni znesek. Do dolžnikov, zoper katere so se do konca leta 2018 začeli postopki sodne izterjave, v celoti za vse terjatve, ne glede na čas njihovega nastanka.

	v €
STANJE POPRAVKA VREDNOSTI TERJATEV 01.01.2018:	1.132.420
oblikovanje v 2018	77.703
odpis terjatev in odprava popravka	152.046
poplačila	56.420
STANJE POPRAVKA VREDNOSTI TERJATEV 31.12.2018:	1.001.657

Med kratkoročnimi terjatvami iz poslovanja za tuj račun v letu 2018 izkazujemo, poleg terjatev iz naslova upravljanja Avtobusne postaje, še upravljanje Poslovnega kompleksa Pobrežje.

Na postavki kratkoročne terjatve za obresti so zajete obračunane obresti, ki so se zaračunale kupcem zaradi prepozno plačanih terjatev in neplačanih že zapadlih terjatev. Med prihodke prenašamo samo plačane obresti. Ostale obresti izkazujemo med odloženimi prihodki.

Med popravki terjatev družba izkazuje tudi terjatev do družbe Nigrad d.d. iz naslova »staro blato« v višini 164.852 €. Terjatve do družbe Nigrad je iz razloga ocene poplačljivosti 100 % oslABLJENA.

	31.12.2018	31.12.2017	Indeks 18/17	Delež 2018	Delež 2017	v €
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev						
Bruto višina terjatev	3.273.359	3.229.991	101	100%	100%	
Popravek vrednosti terjatev	-1.001.657	-1.132.420	88	31%	35%	
Neto = Bilančna vrednost terjatev	2.271.702	2.097.571	108	69%	65%	
Tožene terjatve, stečajni, prisilne poravnave, osebni stečajni	836.805	943.386	89	-39%	-30%	

Družba terjatev nima posebej zavarovanih.

Odpрте terjatve do lastnikov

	v €	
Odpрте terjatve do lastnikov	31/12/2018	31/12/2017
Občina Lovrenc na Pohorju	9.681	4.529
Občina Pesnica	5.104	3.876
Občina Kungota	16.670	20.436
Občina Maribor	495.025	357.527
Občina Hoče - Slivnica	1.626	1.137
Občina Miklavž	9.081	10.849
Občina Rače-Fram	1.470	1.601
Občina Starše	3.062	11.418
Občina Duplek	200	1.297
Občina Ruše	3.452	3.335
Občina Selnica ob Dravi	1.439	3.165
Skupaj odpрте terjatve	546.810	419.170

4.1.9 DENARNA SREDSTVA (965.319 €)

V postavki denarna sredstva družba izkazuje gotovino v evrski blagajni, denarna sredstva na transakcijskih računih in kratkoročne depozite.

	v €		
Denarna sredstva	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Denarna sredstva v blagajni in takoj udenarljivi vrednostni papirji	589	663	89
Denarna sredstva v blagajni, razen deviznih sredstev	589	663	89
Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih inštitucijah	964.730	849.381	114
Denarna sredstva na računih, razen deviznih	14.281	15.597	92
Kratkoročni depoziti oziroma depoziti na odpoklic, razen deviznih	950.448	833.784	114
Skupaj:	965.319	850.044	114

Stanje denarnih sredstev se je v letu 2018 povečalo za 14 %, predvsem na račun priliva iz naslova sofinanciranja EU projekta. Obrestna mera dobroimetja pri bankah in depozitih je od 0,001 % do 0,02 %.

4.1.10 KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (169.984 €)

Med kratkoročnimi aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo kratkoročno odložene stroške in kratkoročno nezaračunane prihodke, za katere so stroški že nastali.

				v €	
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	31.12.2018	OBLIKOVANJE	ODPRAVA	31.12.2017	Indeks 18/17
Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki	166.962	619.002	597.213	145.173	115
Kratkoročno nezaračunani prihodki	3.022	8.632	5.639	29	0
Skupaj:	169.984	627.634	602.852	145.202	117

Kratkoročno odloženi stroški se nanašajo na leto 2019, in sicer za zavarovalne premije v višini 44.723 €, za izdane vrečke, namenjene odvozu smeti za leto 2019, v višini 31.831 €.

Kratkoročno odložen strošek – elektro priključek v višini 83.215 € se nanaša na zahtevek do družbe Kostak za elektro priključek v napravi za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (22.450.022 €)

4.1.11 KAPITAL (6.337.470 €)

Celotni kapital družbe Snaga d.o.o. na dan 31.12.2018 znaša 6.337.470 € in se je v letu 2018 zmanjšal za 16 % zaradi čiste izgube poslovnega leta.

Spremembe v letu 2018:

- Na podlagi sklepa skupščine z dne 11.7.2017 je družba razporedila dobiček leta 2017 v skupni višini 7.324,50 € na druge rezerve iz dobička.
- Zaradi aktuarskih izračunov so se povečale rezerve zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti v višini 3.618 €
- Prenos sorazmernega dela rezerv za vrednotenje po pošteni vrednosti iz naslova rezervacije za odpravnine na preneseni poslovni izid v znesku -1978.
- Čista izguba obračunskega obdobja znaša 1.234.703 €.

Po spremembah Slovenskih računovodskih standardov v letu 2006 se je splošni prevrednotovalni popravek kapitala evidentiral med kapitalskimi rezervami. Splošni prevrednotovalni popravek osnovnega kapitala znaša 977.349 € in je posledica opravljanja revalorizacije osnovnega kapitala v obdobju 1993-2001. Znesek kapitalskih rezerv se od takrat ni spreminjal. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala se lahko uporabi le za pokritje izgube ali povečanje osnovnega kapitala družbe. Lastni poslovni deleži so oblikovani v višini 71.477 €.

	v €		
Kapital	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Vpoklicani kapital	3.990.202	3.990.202	100
Osnovni kapital	3.990.202	3.990.202	100
Kapitalske rezerve	977.349	977.349	100
Rezerve iz dobička	2.650.727	2.643.402	100
Zakonske rezerve	1.629.484	1.629.484	100
Rezerve za lastne poslovne deleže	71.477	71.477	100
Pridobljeni lastni poslovni deleži (odbitna postavka)	-71.477	-71.477	100
Druge rezerve iz dobička	1.021.243	1.013.919	101
Rezerve nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	-44.127	-42.487	104
Preneseni čisti dobiček/izguba iz prejšnjih let	-1.978	0	-
Čisti poslovni izid	-1.234.703	7.325	-
Skupaj:	6.337.470	7.575.791	84

Bilančna izguba ostane do izvedbe skupščine nerazporejena.

4.1.12 REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (2.413.224 €)

	v €				
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	31.12.2018	POVEČANJE	ZMANJŠANJE	31.12.2017	Indeks 18/17
Dolgoročne rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	677.889	78.396	38.401	637.894	106
Druge rezervacije	831.585	0	199.757	1.031.343	81
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	903.749	906.260	2.511	0	-
Skupaj:	2.413.224	984.656	240.668	1.669.237	145

Med drugimi rezervacijami družba izkazuje rezervacije iz naslova zaprtih odlagališč v višini 831.585 €. Družba upravlja s tremi operativno zaprtimi odlagališči, in sicer z zaprtim odlagališčem na Pobrežju, v Dogošah in v Metavi. Odlagališči Pobrežje in Dogoš se nahajata na zemljiščih v lasti Mestne občine Maribor, zemljišče odlagališča Metava pa je v lasti podjetja. Za vsa omenjena odlagališča je Snaga s strani državnih organov imenovana kot upravljalec zaprtih odlagališč. Posledično ima družba obveznost izvajati v odločbah s strani ARSO opredeljene aktivnosti na vseh treh odlagališčih (monitoringi vplivov na okolje, vzdrževanje infrastrukture na odlagališčih, čiščenje izcedne vode na odlagališču Metava, nujna sanacijska dela zaradi posedanja, ipd.), ki pa povzročajo stroške. Država pri tem zakonsko ni zagotovila vira za financiranje teh stroškov. Iz tega razloga je družba na podlagi izdanih odločb in sedanje večletne prakse pripravila oceno stroškov, za katere je oblikovala rezervacije sredstev za kritje teh stroškov. V letu 2018 so se rezervacije iz naslova zaprtih odlagališč zmanjšale za del stroškov, ki so nastali na posameznih odlagališčih v letu 2018, in sicer Dogoš 64.573 €, Pobrežje 72.665 € in Metava 62.520 €.

Projekt Urban soil 4 food (v nadaljevanju UIA) je iniciativa

Evropske unije, katera promovira pilotne projekte na področju trajnostnega urbanega razvoja. Projekt UIA predstavlja izziv za izkoriščanje komunalnih odpadkov (biološkega in mineralnega) s ciljem proizvodnje koristnega proizvoda z dodano vrednostjo (urbane zemlje), kateri bi se lahko uporabljal za različne potrebe v in/ali tudi izven mest. V sklopu omenjenega projekta je naša družba zadolžena za dobavo in vzpostavitev pilotne naprave za predelavo biološko razgradljivih odpadkov. V 2018 je bilo prejetih 906.260 € in že porabljenih 2.511 €. Lastna udeležba pa znaša 315.135 € (20 % celotne investicije, ki znaša 1.575.675 €).

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so se zmanjšale za izplačila odpravnin in jubilejnih nagrad ter povečale na podlagi aktuarskega izračuna. Aktuarski izračun je opravljen na dan 31.12.2018.

Znesek rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine je izračunal pooblaščen aktuar, ki je pri izračunu upošteval naslednje predpostavke:

- verjetnosti smrtnosti (tablice smrtnosti SLO 2007);
- verjetnosti upokojevanja;

- upokojevanje v skladu z modelom na osnovi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- fluktuacija kadrov (od 0 % do 3 %, glede na starost zaposlenih)
- verjetnost invalidnosti;
- diskontna stopnja 1,57 %;
- rast plač v Republiki Sloveniji 3,0 %;
- rast plač v podjetju 2,0 %;
- prispevna stopnja delodajalca 16,1 %;
- rast zneskov iz Uredbe 0,25 %.

Če bi se diskontna obrestna mera znižala za 0,50 %, bi se rezervacije za odpravnine ob upokojitvi povečale za 25.303 €, rezervacije za jubilejne nagrade pa za 7.926 €. V primeru povečanja diskontne obrestne mere za 0,50 % bi se rezervacije za odpravnine zmanjšale za 23.239 €,

rezervacije za jubilejne nagrade pa za 7.395 €.

Če bi se prihodnja rast plač povečala za 0,5 % letno, bi se rezervacije za odpravnine povečale za 26.734 €, rezervacije za jubilejne nagrade pa bi ostale nespremenjene. V primeru zmanjšanja prihodnje rasti plač za 0,5 % bi se rezervacije za odpravnine zmanjšale za 24.832 €, rezervacije za jubilejne pa bi ostale nespremenjene.

Če bi se fluktuacija kadra povečala za 1,00 % letno, bi se rezervacije za jubilejne nagrade zmanjšale za 14.802 €, rezervacije za odpravnine ob upokojitvi pa za 45.747 €. V primeru znižanja fluktuacije kadra za 1,00 %, bi se rezervacije za jubilejne nagrade povečale za 8.897 €, rezervacije za odpravnine ob upokojitvi pa za 14.382 €.

4.1.13 DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI (9.444.444 €)

Na dan 31.12.2018 je imela družba naslednje dolgoročne finančne obveznosti:

	v €		
Dolgoročne finančne obveznosti	31.12.2018	31.12.2017	Indeks 18/17
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	9.444.444	6.355.913	149
Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	33.101	0
Skupaj:	9.444.444	6.389.014	148

Dolgoročne finančne obveznosti se nanašajo na dolgoročno posojilo, najeta pri dveh bankah za izgradnjo nove naprave za predobdevalo mešanih komunalnih odpadkov, in sicer po obrestni meri 6-mesečni Euribor +1,4 %. Posojilo bo odplačano v desetih letih po zadnjem koriščenju. Prvi obrok posojil zapade v plačilo 1.7.2019. Za zavarovanje je družba zastavila nepremičnine.

Znesek obveznosti, zavarovanih s stvarnim jamstvom, ki ga družba izkazuje na zadnji dan poročevalskega obdobja, je 10 mio €. Gre za obveznosti iz dveh dolgoročnih posojil, ki sta zavarovana z zastavno pravico na nepremičninah družbe. Del kratkoročnih finančnih obveznosti, katere zapadejo v plačilo v roku enega leta v višini 555.555 €, je prikazan v okviru kratkoročnih finančnih obveznosti.

Višina finančnih obveznosti z rokom dospelosti daljšim od pet let je 5.000.000 €.

Družba na dan 31.12.2018 ne izkazuje dolgoročnih obveznosti iz naslova finančnega najema. Obveznosti po preostalih dveh leasing pogodbah, ki jih ima in zapadeta v plačilo v letu 2019, izkazuje v sklopu kratkoročnih finančnih obveznosti. Novih pogodb za finančni najem v letu 2018 družba ni sklenila.

Družba vse svoje zapadle obveznosti poravnava redno.

4.1.14 KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI (588.657 €)

Na kratkoročnih finančnih obveznostih izkazujemo del obveznosti prenešenih iz dolgoročnih finančnih obveznostih, ki zapadejo v plačilo v roku enega leta od bilančnega dne.

	v €		
Kratkoročne finančne obveznosti	31.12.2018	31.12.2017	Indeks 18/17
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	555.556	0	-
Druge kratkoročne finančne obveznosti	33.101	187.256	18
Skupaj:	588.657	187.256	314

4.1.15 KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI (3.344.362 €)

Med kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev so vštete obveznosti do dobaviteljev za osnovna sredstva, material in storitve. Vse obveznosti so poravnane v valutnih rokih, najdaljši valutni rok je 90 dni.

4.1.16 KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV (1.914.217 €)

	v €		
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	31.12.2018	31.12.2017	Indeks 18/17
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.899.743	3.146.586	60
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi	1.897.548	3.146.541	60
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	2.195	45	4.878
Prejeti kratkoročni predujmi in varščine	14.474	14.754	98
Prejeti kratkoročni predujmi	4.139	3.413	121
Prejete kratkoročne varščine	10.335	11.341	91
Skupaj:	1.914.217	3.161.340	61

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so se v letu 2018 zmanjšale za 40 % glede na enako obdobje predhodnega leta, saj je družba v začetku leta 2018 izvršila plačila glavnemu izvajalcu za investicijo naprave za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

Dobavitelj Kostak d. o. o. je konec leta 2018 odstopil terjatev v višini 805.682 € do družbe Snaga d. o. o. Gorenjski banki. Na osnovi Obvestila o odstopu terjatev je družba Snaga d. o. o. zmanjšala obveznosti do dobavitelja Kostak d. o. o. in vzpostavila obveznost do Gorenjske banke, ki jo ima izkazano med drugimi kratkoročnimi obveznostmi.

Prejete kratkoročne varščine so plačila pogodbenih najemnikov na tržnicah.

Družba ima na zadnji dan obračunskega obdobja neporavnane zapadle obveznosti v skupni višini 19.443,02 €; od tega 8.479,35 € zapadlih do 30 dni, 1.809,83 € zapadlih do 60 dni, 535,19 € zapadlih do 90 dni ter 8.618,65 € zapadlih nad 90 dni. Višina obveznosti do dobaviteljev za osnovna sredstva na dan 31.12.2018 je 742.775 €.

4.1.17 DRUGE KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI (1.430.145 €)

Druge kratkoročne poslovne obveznosti v družbi Snaga d.o.o. obsegajo naslednje postavke:

	v €		
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	31.12.2018	31.12.2017	Indeks 18/17
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	654.668	554.330	118
Kratkoročne obveznosti za neizkoriščen dopust in neizplačane nadure	228.229	173.797	131
Kratkoročne obveznosti za čiste plače in nadomestila plač	221.844	198.843	112
Kratkoročne obveznosti za prispevke za socialno varnost po vrstah prispevkov	74.271	66.979	111
Kratkoročne obveznosti za davke iz kosmatih plač in nadomestil plač	32.175	30.726	105
Kratkoročne obveznosti za druge prejemke iz delovnega razmerja	43.789	35.054	125
Kratkoročne obveznosti za davek iz drugih prejemkov	0	126	0
Obveznosti za prispevke izplačevalca	54.361	48.805	111
Druge kratkoročne obveznosti	717.743	509.462	141
Ostale kratkoročne poslovne obveznosti	705.682	502.221	141
Kratkoročne obveznosti za obresti	12.061	7.241	167
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja za tuj račun	48.124	41.900	115
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja za tuj račun	48.124	41.900	115
Obveznosti do državnih in drugih institucij	9.610	15.967	60
Obveznosti za obračunani DDV	6.494	16.108	40
Obveznosti za davčni odtegljaj	0	-141	0
Druge kratkoročne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	3.116	0	-
Skupaj:	1.430.145	1.121.659	128

Druge kratkoročne obveznosti do zaposlenih po stanju na dan 31.12.2018 v višini 654.668 € so obveznosti do zaposlenih za plače ter za prispevke iz in na plače iz naslova obračunanih in še neizplačanih plač za mesec december 2018. V ta znesek je vključen tudi vračunan strošek neizkoriščenih dopustov iz delovnih ur za leto 2018 v višini 228.229 €.

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi je na podlagi obvestila o odstopu terjatev izkazana obveznost do Gorenjske banke v višini 705.682 €, saj je družba v decembru 2018 že poravnala prvi obrok v skladu z Obvestilom o odstopu terjatev.

4.1.18 KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (321.865 €)

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej vračunane stroške iz naslova najema zaščitnih sredstev, stroške revizijskih storitev, bančnih storitev, donacijo sindikatu Snaga, zaloge kosovnih odpadkov, odložen prihodek električnega priključka ter odložene prihodke za obračunane zamudne obresti.

	v €				
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	31.12.2018	POVEČANJE	ZMANJŠANJE	31.12.2017	Indeks 18/17
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	108.861	271.430	224.516	61.947	176
Kratkoročno odloženi prihodki	210.719	93.423	2.821	120.117	175
DDV od danih predujmov	2.284	1.194	0	1.090	210
Skupaj:	321.865	366.047	227.336	183.154	176

4.1.19 ZUNAJBILANČNA EVIDENCA (20.563.042 €)

	v €		
Zunajbilančna evidenca	31/12/2018	31/12/2017	Indeks 18/17
Hipotekarne vknjižbe	10.000.000	10.000.000	100
Bančne garancije	10.000	0	-
Infrastruktura MOM	9.634.881	9.675.048	100
Infrastruktura ZMO	898.056	942.906	95
Terjatev do etažnih lastnikov avtobusna postaja	11.984	5.801	207
Denarna sredstva na TRR rezervni sklad avtobusna postaja	8.121	1.088	746
Skupaj	20.563.042	20.624.843	100

V zunajbilančni evidenci družba vodi:

- denarna sredstva in terjatve, ki niso last družbe, so pa v njeni posesti po pooblastilu (rezervni sklad objektov v upravljanju in terjatve iz tega naslova),
- osnovna sredstva v lasti občin, ki jih družba uporablja za opravljanje dejavnosti javnih gospodarskih služb.

Dana jamstva

Na zadnji dan poročevalskega obdobja je stanje izdanih jamstev za zavarovanje plačila posojila 10 mio. €.

Osnovna sredstva v lasti občin

Do 31.12.2009 se je infrastruktura, s katero je podjetje izvajalo javne gospodarske službe, vodila v bilančnih evidencah podjetja pod kategorijo »sredstva v upravljanju«. Od 1.1.2010 ta sredstva vodimo zunajbilančno.

Sredstva vodimo ločeno po občinah, ki so njihovi lastniki. Velika večina sredstev za izvajanje javnih gospodarskih služb je v lasti

Mestne občine Maribor, medtem ko imajo zunaj mestne občine praviloma v lasti le zbirne centre.

V nadaljevanju so podane preglednice stanja in gibanja osnovnih sredstev, in sicer posebej za Mestno občino Maribor (po vrsti osnovnih sredstev in po funkcionalnih področjih) in posebej za zunaj mestne občine.

Stanje in gibanje opredmetenih osnovnih sredstev – MOM

v €

Za obdobje 2018 - MO Maribor		Zemljišča	Zgradbe	Oprema in nadomestni deli	Drobni inventar	Sredstva v pridobivanju in predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost	Stanje 01.01. obdobja	1.125.240	11.614.301	923.838	20.931	3.226.346	16.910.656
	Pridobitve	0	169.479	9.675	0	0	179.153
	Odpis	0	80.460	854		0	81.314
	Stanje 31.12. obdobja	1.125.240	11.703.320	932.659	20.931	3.226.346	17.008.495
Popravek vrednosti	Stanje 01.01. poročevalskega obdobja	0	6.485.934	738.640	11.035	0	7.235.609
	Amortizacija	0	192.938	20.066	3.155	0	216.159
	Odpis	0	78.046	107	0	0	78.153
	Stanje 31.12. poročevalskega obdobja	0	6.600.825	758.599	14.190	0	7.373.615
Neodpisana vrednost 01.01. obdobja		1.125.240	5.128.367	185.198	9.895	3.226.346	9.675.048
Neodpisana vrednost 31.12. obdobja		1.125.240	5.102.494	174.060	6.741	3.226.346	9.634.881

Stanje in gibanje opredmetenih osnovnih sredstev – zunaj mestne občine – zbirni centri in oprema

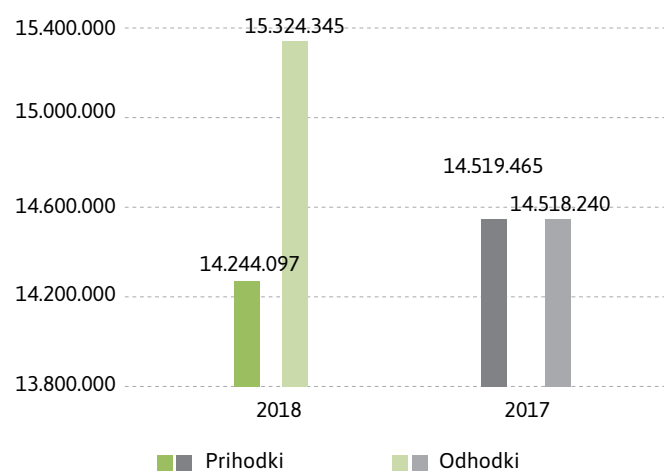
v €

Za obdobje 2018 - Zunaj mestne občine		ZC RUŠE -SELNICA LASTNIK 38,5 % DELEŽA	ZC RUŠE -RUŠE LASTNIK 61,5 % DELEŽA	ZC KUNGOTA	ZC LOVRENC	ZC STARŠE	ZC MIKLAVŽ IN OPREMA	ZC PESNICA	SKUPAJ
Nabavna vrednost	Stanje 01.01. obdobja	89.580	143.095	119.359	122.572	300.050	323.227	298.611	1.396.494
	Pridobitve	0	0	0	0	0	1.473	0	1.473
	Odtujitve	0	0	0	0	0	4.180	0	4.180
	Prevrednotovanje/ popravki/odprave	0	0	0	0	0	0	0	0
	Stanje 31.12. obdobja	89.580	143.095	119.359	122.572	300.050	320.520	298.611	1.393.787
Popravek vrednosti	Stanje 01.01. poročevalskega obdobja	38.398	61.337	55.679	55.144	108.920	100.981	33.130	453.589
	Pridobitve	0	0	0	0	0	0	0	0
	Odtujitve	0	0	0	0	0	0	0	0
	Amortizacija	2.239	3.577	2.984	3.064	7.323	8.204	18.932	46.323
	Prevrednotovanje/ popravki/odprave	0	0	0	0	0	-4.180	0	-4.180
Stanje 31.12. poročevalskega obdobja		40.637	64.915	58.663	58.208	116.242	105.005	52.061	495.732
Neodpisana vrednost 01.01. obdobja		51.182	81.758	63.680	67.428	191.131	222.246	265.482	942.906
Neodpisana vrednost 31.12. obdobja		48.942	78.180	60.696	64.364	183.808	215.515	246.550	898.056

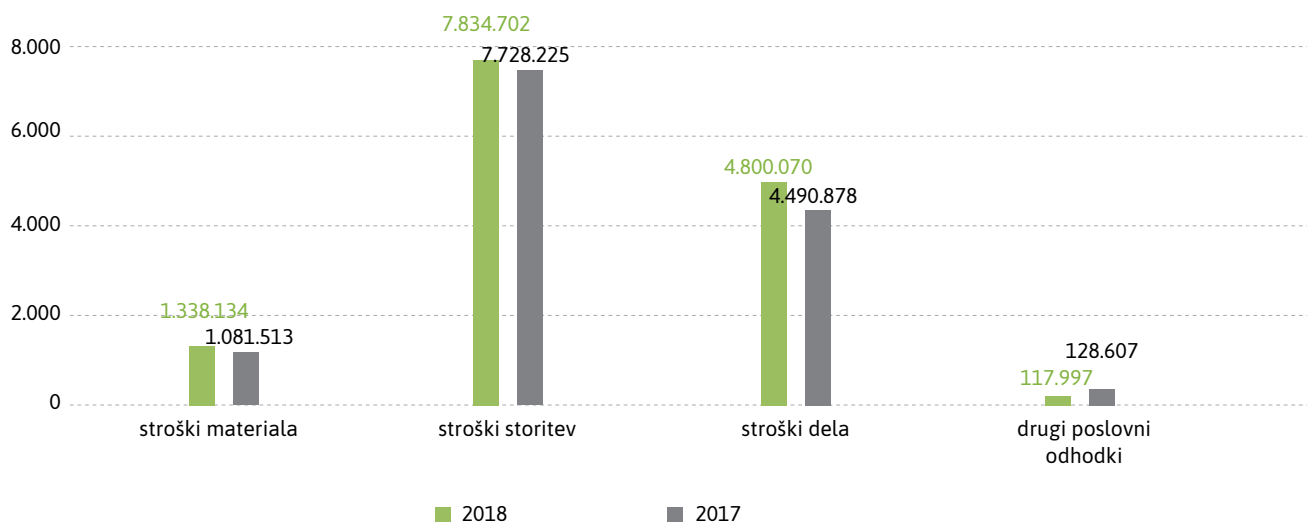
4.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida je eden temeljnih računovodskih izkazov, ki skozi ugotovitev prihodkov in odhodkov podaja resnično in pošteno ugotovljeni poslovni izid. Višina prihodkov, odhodkov, struktura odhodkov (pred obdavčitvijo) in primerjava s preteklim letom je podana v preglednicah.

Prihodki in odhodki

Poslovni odhodki

V primerjavi s preteklim letom so celotni prihodki nižji za 1,9 %, poslovni odhodki pa so višji za 5 %. Podjetje je v letu 2018 ustvarilo izgubo pred obdavčenjem v višini 1.080.248 €. Čista izguba obračunskega obdobja z odloženimi davki pa je 1.234.703 €.

PRIHODKI

4.2.1 ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE (13.950.949 €)

Čisti prihodki od prodaje	2018	2017	Indeks 18/17
Prihodki od prodaje storitev	13.003.157	12.620.847	103
Prihodki od prodaje blaga in materiala	681.178	713.933	95
Prihodki od najemnin	266.614	281.216	95
Skupaj :	13.950.949	13.615.996	102

Čisti prihodki od prodaje so prihodki od prodaje storitev, prodaje blaga in materiala ter od najemnin. Natančnejša razčlenitev prihodkov glede na javni značaj dejavnosti je podana v poglavju » Dodatna razkritja na podlagi zahtev SRS 32«.

in s tržnimi storitvami. Prihodki od prodaje blaga in materiala so prihodki, doseženi predvsem s prodajo ločeno zbranih frakcij odpadkov (papir, kovine itd.). Prihodki od najemnin so pretežno prihodki iz oddajanja lokacij pri opravljanju javne službe tržnic.

Prihodke od prodaje storitev dosegamo z našo osnovno dejavnostjo ravnanja z odpadki, vzdrževanjem javnih površin

4.2.2 DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (177.875 €)

Drugi poslovni prihodki	2018	2017	Indeks 18/17
Subvencije občin za najem infrastrukture	33.089	60.486	55
Povračilo stroškov KOC	26.494	47.827	55
Vračilo trošarine za gorivo	31.890	37.996	84
Prenos Kamniška na sredstva za prodajo	0	13.811	-
Sofinanciranje praktičnega usposabljanja	0	5.938	-
Drugi prihodki -UIA	2.511	0	-
Drugi poslovni prihodki	83.892	536.957	16
Skupaj :	177.875	703.015	25

Drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki, zajemajo predvsem prihodke iz naslova subvencij, povračila stroškov KOC predstavljajo del stroškov, ki jih dobimo povrnjene iz naslova projekta usposabljanja kadrov ter vračilo trošarine za gorivo.

V letu 2018 smo iz naslova poplačil starih terjatev dosegli 49.395 € prihodkov ter dobiček od prodaje stanovanja na Kamniški ulici v višini 34.497 €, kar je izkazano v kategoriji Drugi poslovni prihodki.

ODHODKI

Poslovne odhodke predstavljajo vsi stroški, nastali v poslovnem letu, evidentirani po naravnih vrstah, kot so stroški materiala, stroški storitev, amortizacija, stroški dela.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev, pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in obratnih sredstvih zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s posebnim prevrednotovalnim popravkom kapitala.

Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje. Med odhodki za financiranje so zajete vse obračunane realne obresti, medtem ko imajo odhodki za naložbenje predvsem naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov, ki se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami zaradi njihove oslabitve.

4.2.3 STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (9.172.836 €)

	v €		
Stroški blaga, materiala in storitev	2018	2017	Indeks 18/17
Stroški storitev	7.834.702	7.728.225	101
Stroški materiala	1.315.820	1.059.815	124
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	22.314	21.698	103
Skupaj :	9.172.836	8.809.738	104

Stroški materiala so bili v letu 2018 za 24 % višji kot v predhodnem letu, predvsem zaradi višjih stroškov energije, goriva ter zaščitnih sredstev, medtem ko so stroški storitev in nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ostali na podobnem nivoju.

Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala (1.338.134 €)

	v €		
Stroški porabljenega materiala in energije	2018	2017	Indeks 18/17
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	22.314	21.698	103
Pogonska goriva	553.590	512.995	108
Nadomestni deli	223.663	220.102	102
Potrošni - pomožni material	106.343	102.586	104
Električna energija	154.374	62.044	249
Drugi stroški materiala	37.438	46.519	80
Porabljen plin	46.695	34.505	135
Zaščitna sredstva in drobni inventar	144.986	31.726	457
Maziva	28.610	27.275	105
Pisarniški material, strokovna literatura	20.121	22.063	91
Skupaj:	1.338.134	1.081.513	124

V primerjavi z letom 2017 je zaradi višjih cen večji znesek predvsem pogonskega goriva in električne energije. Prav tako so bistveno višji stroški zaščitnih sredstev in drobnega inventarja, saj je družba v letu 2018 prešla iz sistema najema zaščitnih sredstev na sistem lastne nabave le-teh.

Stroški storitev (7.834.702 €)

Stroški storitev so pomembna postavka med odhodki, saj predstavljajo 51,76 % vseh poslovnih odhodkov.

	v €		
Stroški storitev	2018	2017	Indeks 18/17
Stroški prevzema odpadkov	4.574.565	4.362.877	105
Stroški najema delovne sile	1.237.333	1.321.017	94
Prevozne in druge storitve	250.533	381.488	66
Storitve upravljalcev stanovanjskih stavb - inkaso	338.351	261.622	129
Odvetniki, revizorji, sejnine, pogodbe o delu ipd.	121.577	232.273	52
Druge neproizvodne storitve	311.555	195.172	160
Stroški vzdrževanja	163.908	168.472	97
Najemnine za zaščitna sredstva, licence, tržnica	134.633	162.783	83
Sejmi, reklama in reprezentanca	133.311	149.714	89
Poštna in telekomunikacijske storitve	179.992	147.053	122
Zavarovalne premije	177.982	138.100	129
Najemnina za infrastrukturo MOM in ZMO	85.625	89.640	96
Stroški dodatnega zdrav.zavarovanja	65.119	53.374	122
Bančne storitve in plačilni promet	36.340	43.378	84
Povračila stroškov zaposlenim	21.195	20.015	106
Monitoringi in analize okolja	2.448	725	338
Odvoz blata iz CČN Maribor	235	522	45
Skupaj:	7.834.702	7.728.225	101

Največji delež med stroški storitev predstavljajo stroški prevzema (oz. predaje) odpadkov, ki jih podjetje zbere. Gre za predajo vseh vrst odpadkov (komunalnih, nekomunalnih, bioloških, nevarnih, gradbenih ...) različnim pooblaščenim družbam. Cena prevzema mešanih komunalnih odpadkov je naraščala že v letu 2017, v letu 2018 se je trend višanja cene nadaljeval in dosegel nivo 149,67 € po toni.

Stroški najema delavcev so v letu 2018 glede na 2017 nižji za 6 %, zaradi zaposlitve najetih delavcev v redno delovno razmerje v Snagi. Na zadnji dan leta 2018 je bilo v družbi 45 najetih delavcev, kar je za 26 najetih delavcev manj kot v 2017. Povprečno število delavcev, zaposlenih na podlagi pogodb o posredovanju delovne sile, iz delovnih ur za leto 2018 je bilo 67,58.

Povečanje drugih neproizvodnih storitev je povezano z vzdrževanjem programske opreme, tiskarskimi storitvami (položnice), stroški varovanja premoženja, stroški posredovanja pri upravljanju zbirnih centrov, storitve kontrole tahografov, stroški deratizacije in dezinfekcije in stroški, povezanimi s počitniško dejavnostjo.

Strošek provizije upravnikom se je zaradi poplačil starih zapadlih terjatev v letu 2018 nekoliko povečal.

Višji stroški vzdrževanj voznega parka, ki so bili potrebni v letu 2018, so dodaten pokazatelj, da je nabava novih vozil nujna. Kar nekaj vozil je bilo potrebnih popravil.

V letu 2018 so se povišali tudi stroški zavarovanja, in sicer za 29 %, saj se je dodatno zavaroval objekt naprava za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

Stroške najemnin predstavljajo najemnine za infrastrukturo občin, najemnino prostorov Zavetišča za živali, mlečno-mesnega paviljona na tržnici, najemnine zaščitnih oblačil, najem tržničnega prostora in drugo. V letu 2018 ni zaznati večjih odstopanj od leta 2017, razen pri najemu zaščitnih sredstev.

V letu 2018 so stroški odvetniških, pravnih, intelektualnih in ostalih storitev (svetovanja odvetnikov, ocene nepremičnin, zemljišč), bistveno nižji (52 %) kot v letu 2017, ko so bili ti stroški deloma povezani z investicijo v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov ter poplačili starih zapadlih terjatev. Intelektualne in ostale storitve med drugim vključujejo izdelavo prometne ureditve, pripravo akta o sistemizaciji delovnih mest, ureditev izvozne tehnične dokumentacije.

4.2.4 STROŠKI DELA (4.800.070 €)

Okviri za obračunavanje plač in drugih osebnih prejemkov v podjetju so določeni v Kolektivni pogodbi komunalnih dejavnosti in Podjetniški kolektivni pogodbi družbe Snaga. Pri obračunavanju osebnih prejemkov upoštevamo tudi Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja in druge predpise, ki urejajo obdavčitev osebnih prejemkov. Pri obračunu prejemkov poslovodne osebe smo zavezani še določilom Zakona o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti in Uredbi o določitvi najvišjih razmerij za osnovna plačila ter višine spremenljivih prejemkov direktorjev.

Med stroški dela so zajeti tudi stroški prispevkov, ki jih plača podjetje in prispevek za obvezno pokojninsko zavarovanje, regres za letni dopust, regres za prehrano, stroški za prevoz na in z dela. Vsi omenjeni zneski so izračunani in se izplačujejo glede na KPKD in Podjetniško kolektivno pogodbo (upoštevata se ugodnejša za zaposlenega), Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo (Ur. L . RS 140/06 in 76/08) in Kolektivno pogodbo podjetja.

	v €		
Stroški dela	2018	2017	Indeks 18/17
Bruto (I) plača	2.666.870	2.542.683	105
Bruto (I) nadomestila plač	610.684	547.698	112
Skupaj bruto plače	3.277.554	3.090.381	106
Stroški pokojninskih zavarovanj	398.929	374.695	106
Stroški ostalih socialnih zavarovanj	280.776	251.196	112
Drugi stroški dela	762.447	713.500	107
Stroški dodatno oblikovanih rezervacij - odpravnine, jubilejne nagrade	80.363	61.106	132
Skupaj stroški dela :	4.800.070	4.490.878	107

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur za leto 2018 je 227,61, kar je v primerjavi z letom 2017 za 28 % več. Povprečna bruto plača za leto 2018 je znašala 1.423 € bruto, v letu 2017 je ta znašala 1.469 € bruto. Nekoliko nižja je tudi povprečna neto plača, ki znaša 941 €. Nižja bruto in neto plača sta posledica prezaposlitve nizko kvalificiranih najetih delavcev v delovno razmerje na Snagi. Stroški individualnih pogodb so v letu 2018 znašali 72.115,31 €.

Družba je v 2018 obračunala za 3.277.554 € bruto plač in nadomestil plač, stroški socialnih zavarovanj so znašali 679.705 €; od tega 398.929 € iz naslova pokojninskih zavarovanj, drugi stroški, povezani s stroški dela, pa 842.810 €.

Vsem zaposlenim je v letu 2018 bil izplačan regres.

4.2.5 ODPISI VREDNOSTI (1.046.787 €)

	v €		
Odpisi vrednosti	2018	2017	Indeks 18/17
Amortizacija	951.421	848.198	112
Prevredn. posl.odhodki pri neopred.in opredm.osnovnih sredstvih	13.697	72.124	19
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	81.669	66.029	124
Skupaj odpisi vrednosti:	1.046.787	986.351	106

Prevrednotovalni poslovni odhodki zajemajo prevrednotovalne poslovne odhodke pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih ter prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih.

Glavnino prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri neopredmetenih sredstvih in osnovnih sredstvih v višini 13.697 € predstavlja slabitev vrednosti počitniških prikolic v Pakoštane in Bale, ostalo so odpisi opredmetenih osnovnih sredstev zaradi uničenja oz. dotrajanosti sredstev.

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih v višini 81.669 € kot posledica prevrednotenja zaradi oslabitve v zvezi s poslovnimi terjatvami se nanašajo na slabitve terjatev do kupcev in z njimi povezanih terjatev za obresti.

Amortizacija (951.421 €)

	v €		
Obračunana amortizacija	2018	2017	Indeks 18/17
Oprema in nadomestni deli	740.628	632.426	117
Zgradbe	101.468	114.570	89
Drobni inventar	95.712	88.177	109
Računalniški programi	12.533	11.861	106
Naložbene nepremičnine	1.079	1.164	93
Skupaj	951.421	848.198	112

Amortizacija se obračunava od vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zneski, ki se vračunavajo v nabavno vrednost osnovnih sredstev, so prikazani pri razkritjih neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Preostalih vrednosti pri osnovnih sredstev ne določamo, zato je osnova za amortizacijo enaka nabavni vrednosti osnovnih sredstev.

**4.2.6 DRUGI POSLOVNI ODHODKI
(117.997 €)**

	v €		
Drugi poslovni odhodki	2018	2017	Indeks 18/17
Stroški rubeža	13.289	42.568	31
Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi	43.614	41.971	104
Komunalna taksa za oglaševanje	18.600	18.432	101
Prispevki, članarine, koncesije	14.777	13.599	109
Sodni stroški, takse	23.213	7.481	310
Nadomestilo za stavbno zemljišče	4.504	4.556	99
Skupaj drugi poslovni odhodki	117.997	128.607	92

V letu 2018 so drugi poslovni odhodki za 8 % nižji od predhodnega leta. Nižje stroške rubeža je moč pripisati dejstvu, da je družba uspešno sama ali pa preko zunanjega poslovnega partnerja za izterjavo dosegla dogovor o poplačilu oz. plačilo s strani dolžnikov brez potrebe posredovanja sodnega izvršitelja.

4.2.7 FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL (331 €)

	v €		
Finančni prihodki iz danih posojil	2018	2017	Indeks 18/17
Prihodki od obresti bank	205	1.148	18
Prihodki od obresti od danih posojil	126	47	268
Skupaj finančni prihodki	331	1.195	28

4.2.8 FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV (42.799 €)

	v €		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	2018	2017	Indeks 18/17
Prihodki od obresti za prepozno plačane račune	24.659	31.005	80
Prihodki od obresti za neplačane račune	9.807	12.584	78
Prihodki od obresti tožb	8.334	10.960	76
Skupaj finančni prihodki iz poslovnih terjatev	42.799	54.549	78

4.2.9 FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB (25.000 €)

	v €		
Finančni odhodki	2018	2017	Indeks 18/17
Odhodki iz oslabitve in odpisov	25.000	0	-
Skupaj finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	25.000	0	-

V letu 2018 je družba slabila terjatev iz naslova danega posojila družbi Optcycle d.o.o. v višini 25.000 €.

4.2.10 FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI (130.312 €)

	v €		
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	2018	2017	Indeks 18/17
Odhodki iz posojil, prejetih od bank	130.312	13.177	989
Skupaj finančni odhodki iz finančnih obveznosti	130.312	13.177	989

Finančni odhodki predstavljajo odhodke iz finančnih obveznosti, in sicer obresti za posojila, prejeta od bank.

V letu 2018 družba beleži višje odhodke napram preteklemu

letu iz naslova prejetih bančnih posojil za financiranje investicije v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov.

4.2.11 FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI (16.968 €)

	v €		
Finančni odhodki	2018	2017	Indeks 18/17
Obresti od drugih kratkoročnih obveznosti	5.276	0	-
Obresti iz naslova finančnih najemov	3.903	11.483	34
Obresti preračuna odpravnin in jubilejnih nagrad	7.790	7.436	105
Skupaj finančni odhodki	16.968	18.919	90

Razlog za nižje obresti iz naslova finančnih najemov v 2018 je v odplačilu obveznosti po treh leasing pogodbah.

4.2.12 DRUGI PRIHODKI (72.143 €)

	v €		
Drugi prihodki	2018	2017	Indeks 18/17
Plačani rubeži strank	9.176	29.698	31
Sodne takse	11.760	16.503	71
Drugi izredni prihodki	1.527	10.557	14
Manipulativni stroški in prejeti popusti	1.243	7.974	16
Prejete odškodnine	29.441	35.791	82
Prihodki od donacij za prosto živeče živali in živali v zavetišču	17.980	29.112	62
Ostali prihodki	1.018	15.073	7
Skupaj drugi prihodki	72.143	144.708	50

Med drugimi in ostalimi prihodki so izkazani prihodki iz naslova taks in stroškov rubežev, prejete odškodnine, prihodki od donacij za prosto živeče živali in živali v zavetišču ...

Drugi prihodki v letu 2018 so za 50 % nižji kot v prehodnem letu. Največji padec je zaslediti na postavki plačani rubeži strank, kar je mogoče pripisati učinkoviti izterjavi terjatev brez posredovanja sodnih izvršiteljev ter manjšim prihodkom od donacij za prosto živeče živali in živali v zavetišču.

4.2.13 DRUGI ODHODKI (14.375 €)

Drugi odhodki	2018	2017	Indeks 18/17
Donacije	13.500	40.200	34
Denarne kazni in plačane odškodnine	0	28.635	-
Ostali odhodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	875	1.461	60
Negativne evrske izravnave	0	274	-
Skupaj drugi odhodki	14.375	70.570	20

Med drugimi odhodki izkazujemo tudi donacije, ki so se zmanjšale na podlagi sprejetih ukrepov za izboljšanje poslovanja. V letu 2018 smo namenili sredstva različnim društvom in javnim zavodom, ki so po veljavni zakonodaji ustanovljeni za opravljanje nepridobitnih dejavnosti in delujejo v javnem interesu, vendar je bilo teh sredstev manj kot v predhodnem letu.

CELOTNA IZGUBA PRED DAVKI (1.080.248 €)

Poslovno leto smo zaključili s poslovnim izidom pred davki v višini -1.080.248 €. Družba v davčnem obračunu za leto 2018 ni izkazala davčne osnove, zato davek od dohodkov pravnih oseb ni bil obračunan.

4.2.14 ODLOŽENI DAVKI (154.455 €) in DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Odloženi davki so ugotovljeni v znesku – 154.455 € kot posledica uskladitve terjatev za odložene davke s predvidenimi obdavčljivimi dobički v prihodnje.

Davek od dohodka pravnih oseb	v €
Vsi prihodki po računovodskih pravilih	14.244.096
Zmanjšanje na davčno priznane	-19.200
Povečanje na davčno priznane	0
Davčno priznani prihodki	14.224.896
Vsi odhodki po računovodskih pravilih	15.931.290
Zmanjšanje na davčno priznane	-368.860
Povečanje na davčno priznane	136.499
Davčna osnova pred olajšavami	15.698.929
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	-1.474.033
Davčna osnova	0
Davčna stopnja	19%
Davek od dohodka:	0

4.2.15 ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (-1.234.703 €)

Čista izguba poslovnega leta 2018 skupaj z odloženimi davki znaša -1.234.703 €.

Prejemki v skladu z 69. členom ZGD-1

Članom nadzornega sveta so bile v poročevalskem letu obračunane in izplačane sejnine, skupni strošek v letu 2018 znaša 5.264 € bruto.

Ime in Priimek	funkcija v NS	Strošek sejin
Matej Smrekar	predsednik	752
Mirko Šprinzer	namestnik predsednika	902
Zdravko Zorman	član	902
Olga Smiljan	član	902
Nataša Petek	član	902
Vilibald Šabeder	član	902
Skupaj		5.264

Izplačila članom revizijske komisije

Ime in Priimek	funkcija v RK	Strošek sejin
Nataša Petek	predsednica	602
Mirko Šprinzer	član	481
plačane bonitete		442
Skupaj		1.525

Obračunani osebni prejemki poslovodni osebi, Cvetu Žaliku, ki delo opravlja na podlagi individualne pogodbe, so znašali 72.115,31 €.

PRIMERJAVA S PLANOM

V letu 2018 so prihodki glede na planirane nižji za 2 %. Tudi v letu 2018 nam občine niso potrjevale z elaborati predlaganih novih cen. Dosežen poslovni izid 2018 je veliko pod planiranim.

V spodnji preglednici podajamo primerjavo doseženih prihodkov, odhodkov in poslovnega izida z načrtovanimi kategorijami, kot so bile predvidene s planom poslovanja.

v €

Izvleček iz izkaza poslovnega izida PRIMERJAVA PL-N - DOSEŽENO 2018	Plan 2018	Doseženo 2018	indeks doseženo/plan
a	b	c	d=c/b
Prihodki	14.541.577	14.244.097	97,95
Stroški blaga, materiala in storitev	8.668.854	9.172.836	105,81
Stroški dela	4.427.570	4.800.070	108,41
Amortizacija	943.515	951.421	100,84
Prevrednotovalni poslovni odhodki	80.000	95.366	119,21
Drugi poslovni odhodki	161.135	117.997	73,23
Finančni odhodki	66.000	172.280	261,03
Drugi odhodki	36.046	14.375	39,88
Skupaj izid pred obdavčitvijo =	158.457	-1.080.248	

4.3 RAČUNOVODSKI KAZALNIKI

Pomembnejši kazalniki so kazalniki financiranja, investiranja, plačilne sposobnosti, gospodarnosti in dobičkonosnosti. Kazalniki so izračunani iz bilance stanja na dan 31.12.2018 in izkaza poslovnega izida v obdobju od 01.01. do 31.12.2018 ter v primerjavi z vrednostjo teh kazalcev v letu 2017 na ravni celotnega podjetja.

Računovodski kazalniki	Zneski		Kazalniki		
	2018	2017	2018	2017	
1. Kazalniki financiranja PSR 8.26. a), c.)					
Delež lastniškega financiranja =	$\frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$	$\frac{6.337.470}{22.450.022}$	$\frac{7.575.791}{20.287.451}$	0,28	0,37
Delež dolgoročnega financiranja =	$\frac{\text{kapital} + \text{dolgoročni dolgovi} + \text{rez.} + \text{dolg. PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$	$\frac{18.195.138}{22.450.022}$	$\frac{15.634.042}{20.287.451}$	0,81	0,77
2. Kazalniki investiranja PSR 8.27. a), č.)					
Delež osnovnih sredstev v sredstvih =	$\frac{\text{osnovna sredstva}}{\text{sredstva}}$	$\frac{18.331.534}{22.450.022}$	$\frac{14.858.916}{20.287.451}$	0,82	0,73
Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih =	$\frac{\text{dolgoročna sredstva (brez odl. terj. za davek)}}{\text{sredstva}}$	$\frac{18.351.320}{22.450.022}$	$\frac{14.878.703}{20.287.451}$	0,82	0,73
3. Kazalniki vodoravne finančne sestave PSR 8.28. a), d), e), f.)					
Kapitalska pokritost osnov. sredstev =	$\frac{\text{kapital}}{\text{osnovna sredstva}}$	$\frac{6.337.470}{18.331.534}$	$\frac{7.575.791}{14.858.916}$	0,35	0,51
Hitri koeficient =	$\frac{\text{denarna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$	$\frac{965.319}{3.933.018}$	$\frac{850.043}{4.470.255}$	0,25	0,19
Pospešeni koeficient =	$\frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$	$\frac{3.527.316}{3.933.018}$	$\frac{3.314.001}{4.470.255}$	0,90	0,74
Kratkoročni koeficient =	$\frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$	$\frac{3.671.653}{3.933.018}$	$\frac{4.852.026}{4.470.255}$	0,93	1,09
4. Kazalniki gospodarnosti PSR 8.30 a), b.)					
Gospodarnost poslovanja =	$\frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}}$	$\frac{14.128.824}{15.137.690}$	$\frac{14.319.011}{14.415.575}$	0,93	0,99
Celotna gospodarnost =	$\frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$	$\frac{14.244.096}{15.324.343}$	$\frac{14.519.464}{14.518.241}$	0,93	1,00
4. Kazalniki donosnosti PSR 8.31 a.)					
Čista donosnost kapitala =	$\frac{\text{čisti poslovni izid obračunskega obdobja}}{\text{povprečni kapital}}$	$\frac{-1.234.703}{6.956.631}$	$\frac{10.999}{7.575.791}$	-0,18	0,00

Kazalniki financiranja

Kazalniki financiranja omogočajo presojo ustreznosti virov financiranja, kar pomeni optimalno preskrbo virov financiranja. Pri presoji teh kazalnikov je treba upoštevati, da kakovost finančne strukture po eni strani pomeni usklajenost lastniškega in dolžniškega kapitala, po drugi strani pa usklajenost virov financiranja s sredstvi.

Stopnja lastniškega financiranja prikazuje lastniški delež virov financiranja. Večja kot je vrednost kazalnika, več sredstev je financiranih z lastniškim kapitalom. Večja vrednost kazalnika tako pomeni večjo varnost naložb upnikov in stabilnost donosov lastnikov. V letu 2018 je znašal delež kapitala v virih financiranja 0,28 %, kar pomeni, da se je glede na preteklo leto zmanjšal.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
kapital	6.337.470	7.575.791	0,28	0,37
obveznosti do virov sredstev	22.450.022	20.287.451		

Stopnja dolgoročnega financiranja kaže delež dolgoročnih dolgov in kapitala med vsemi obveznostmi do virov sredstev. Višina kazalnika v podjetju je v primerjavi s preteklim letom nekoliko višja, kar je odraz zmanjšanja kapitala.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
kapital + dolgoročni dolgovi + rez. In dolg. PČR	18.195.138	15.634.042	0,81	0,77
obveznosti do virov sredstev	22.450.022	20.287.451		

Kazalniki investiranja

Kazalniki investiranja omogočajo presojo ugodnosti sestave sredstev podjetja. Skrb za optimalno strukturo sredstev je ključnega pomena pri obvladovanju financiranja.

Delež osnovnih sredstev pove, kolikšen je delež osnovnih sredstev med vsemi sredstvi. Pri tem kazalniku ne moremo opredeliti, kakšna je primerna vrednost kazalnika, saj je delež osnovnih sredstev v posameznem podjetju odvisen od panoge,

v katero spada. Proizvodna ali storitvena podjetja imajo veliko količino osnovnih sredstev, medtem ko v trgovinski panogi prevladujejo gibljiva sredstva (zaloge). Na višino osnovnih sredstev vpliva tudi odpisanost osnovnih sredstev ter možne nove investicije podjetja oziroma odprodaje. Na podlagi kazalnika smo izračunali, da ima naše podjetje 82 % delež osnovnih sredstev med vsemi sredstvi, kar je za 9 odstotnih točk višje kot v preteklem letu.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
osnovna sredstva (neodp.vrednost)	18.331.534	14.858.916	0,82	0,73
sredstva	22.450.022	20.287.451		

Delež dolgoročnih sredstev v sredstvih izkazuje, kolikšen je delež dolgoročnih sredstev med vsemi sredstvi. V podjetju smo s pomočjo kazalnika izračunali 82 % delež dolgoročnih sredstev v letu 2018 in je v primerjavi s preteklim letom za 9 odstotnih točk višji kot v letu poprej.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
dolgoročna sredstva (brez odloženih terjatev za davke)	18.351.320	14.878.703	0,82	0,73
sredstva	22.450.022	20.250.802		

Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev

Koeficient kapitalne pokritosti osnovnih sredstev pove, s kakšnimi viri so financirana osnovna sredstva. Če so osnovna sredstva 100 % pokrita s kapitalom, pravimo, da gre za primerno kapitalno pokritost. Če je odstotek manjši, pomeni, da so delno financirana z dolgi. V našem podjetju se je v letu 2018 kapitalna pokritost osnovnih sredstev zmanjšala.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
kapital	6.337.470	7.575.791	0,35	0,51
osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	18.331.534	14.858.916		

Kazalniki plačilne sposobnosti

Plačilna sposobnost je sposobnost podjetja, da ob roku zapadlosti poravnava svoje obveznosti in je tesno povezana z likvidnostjo sredstev, s katerimi razpolaga. Temeljni pogoj za zagotavljanje plačilne sposobnosti in uspešnosti poslovanja je primerna struktura sredstev ter primerna dinamika pretvarjanja teh sredstev iz ene oblike v drugo (iz nelikvidne oblike v likvidno in obratno).

Hitri koeficient pove, kolikšen delež kratkoročnih likvidnih sredstev je v kratkoročnih obveznostih podjetja. Večji kot je delež koeficienta, bolj likvidno je podjetje. Likvidnostna situacija družbe je podrobno razkrita v razkritju Razkritja glede predpostavke delujočega podjetja.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
denarna sredstva	965.319	850.043	0,25	0,19
kratkoročne obveznosti	3.933.018	4.470.255		

Pospešeni koeficient kaže, ali podjetje financira zaloge in druga kratkoročna sredstva s kratkoročnimi obveznostmi ali tudi dolgoročno. Zaloge so najmanj likvidna oblika kratkoročnih sredstev, kar ima za posledico, da jih je v primeru likvidacije ali stečaja najtežje unovčiti. Zato je ta kazalnik pomembno merilo sposobnosti podjetja za poravnavo kratkoročnih obveznosti

brez poseganja v zaloge. Če je vrednost tega kazalnika 1 (praviloma bi naj tudi bila), podjetje vse zaloge financira dolgoročno. Če je vrednost tega kazalnika večja od 1, podjetje poleg zalog dolgoročno financira tudi druga kratkoročna sredstva. V letu 2018 je kazalnik boljši kot v letu poprej.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
denarna sredstva+kratkoročne terjatve	3.527.316	3.314.001	0,90	0,74
kratkoročne obveznosti	3.933.018	4.470.255		

Kratkoročni koeficient kaže financiranje kratkoročnih sredstev iz kratkoročnih obveznosti do virov sredstev. Kot kratkoročna sredstva so upoštevane zaloge, kratkoročne terjatve iz poslovanja, kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva. Če je vrednost kazalnika 1, pomeni, da ima podjetje kratkoročna sredstva v celoti financirana s kratkoročnimi

obveznostmi do virov sredstev. Če je vrednost kazalnika večja od 1, podjetje kratkoročna sredstva financira tudi dolgoročno. Čim večja je vrednost tega kazalnika, tem ugodnejša naj bi bila plačilna sposobnost podjetja. Nekoliko nižji kazalnik v letu 2018 pomeni slabšo likvidnost podjetja.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
kratkoročna sredstva	3.671.653	4.852.026	0,93	1,08
kratkoročne obveznosti	3.933.018	4.470.255		

Koeficient gospodarnosti poslovanja

Koeficient gospodarnosti poslovanja odraža razmerja med ustvarjenimi prihodki in povzročenimi odhodki iz poslovanja. Večja kot je vrednost kazalnika, uspešnejše je poslovanje podjetja, seveda pod pogojem, da izkazuje čisti dobiček. V letu 2018 se je gospodarnost poslovanja v primerjavi z letom 2017 zmanjšala.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
poslovni prihodki	14.128.824	14.319.011	0,93	0,99
poslovni odhodki	15.137.690	14.415.574		

Kazalniki donosnosti

Čista donosnost kapitala je s stališča lastnikov podjetja najpomembnejši in eden najpogosteje uporabljenih kazalnikov poslovne uspešnosti. Kazalnik pojasnjuje, kako uspešno upravlja poslovodstvo s premoženjem lastnikov. Pokaže, koliko čistega dobička je podjetje doseglo na vsakih 100 evrov vložene kapitala. Podjetje je poslovno uspešnejše, če je vrednost tega

kazalnika čim večja (pozitivna). Vendar pa višja vrednost kazalnika lahko pomeni tudi večje tveganje na račun velikega zadolževanja podjetja. Čista donosnost kapitala je namreč odvisna od sestave virov financiranja sredstev in prikazuje razmerje med čistim dobičkom in vrednostjo kapitala. Družba je v letu 2018 poslovala z izgubo v višini 1.234.703 €.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
čisti dobiček ali izguba v poslovnem obdobju	-1.234.703	10.999	-0,19	0,00
kapital	6.337.470	7.575.791		

Plača na zaposlenega izraža dohodkovnost z vidika zaposlenih. Pri presoji tega kazalnika je potrebno med drugim upoštevati tudi vrednosti drugih kazalnikov poslovne uspešnosti. Razvidno je, da se je povprečna bruto plača na zaposlenega nekoliko povečala.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
plače/število mesece poslovanja	262.174	275.908	1.151,86	1.422,50
povpračno število zaposlenih iz ur	227,61	193,96		

Čisti dobiček ali izguba na zaposlenega izkazuje znesek čistega dobička ali izgube na zaposlenca. V letu 2018 je družba ustvarila izgubo v višini 6.936,53 € na vsakega zaposlenega.

	Vrednost v €		Vrednost kazalnika	
	2018	2017	2018	2017
čisti dobiček ali izguba v poslovnem obdobju	-1.234.703	10.999	-5.424,64	10.805,04
povprečno število zaposlenih iz ur	227,61	193,96		

UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Snaga d. o. o. je izpostavljena številnim tveganjem, ki lahko ogrozijo njeno delovanje in realizacijo zastavljenih ciljev. Upravljanje tveganj pomeni skupek aktivnosti oziroma ravnanj, ki naj bi omejili negativne učinke tveganj in zmanjšali grožnjo odstopanj od zastavljenih ciljev. Poslovodstvo s svojim ravnanjem tveganja zmanjšuje, omejuje, se jim izogiba, jih prenaša, deli z ostalimi deležniki, določen del pa jih prevzema.

Upravljanje tveganj pomeni ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim bilo lahko podjetje izpostavljeno. Zato obvladovanje različnih tveganj zahteva različne pristope. S pravočasnim zaznavanjem tveganj želimo povečati doseganje zastavljenih ciljev, pravočasno identificirati odstopanja in sprejeti popravljalne ukrepe. Na ta način skušamo zmanjšati potencialni vpliv negativnih dogodkov in bolje upravljati s sredstvi, ki jih ima družba na voljo. Družba je zaradi širokega spektra delovanja in obsežnega območja, ki ga pokriva, vsakodnevno izpostavljena različnim poslovnim in finančnim tveganjem.

Za pravilno in pravočasno identifikacijo in kasnejše obvladovanje tveganj mora uprava družbe preko notranjega kontrolnega sistema, zagotavljati čim boljše delovanje vseh procesov. Uprava družbe je prepoznala več vrst tveganj, ki jih po najboljših močeh obvladuje s sprejemanjem odločitev, da zniža ogroženost doseganja ciljev družbe. Vzpostavitev sistema upravljanja s tveganji družbi omogoča, da vsa pomembna tveganja, ki jih prepozna v okviru svojega poslovanja pravočasno identificira, celovito obravnava, spremlja in pravočasno ukrepa.

S celovitim pristopom k obvladovanju vseh vrst tveganj bo družba:

- izboljšala kakovost planiranja bodočega poslovanja,
- zmanjšala spremenljivost poslovne uspešnosti v prihodnosti,
- zmanjšala verjetnost poslovnih in finančnih težav.

FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja delimo na tveganja, povezana s trgov (obrestno in valutno tveganje), kreditna tveganja in likvidnostna tveganja. Finančna tveganja sledijo osnovnemu konceptu tveganja predstavljajo možnost oz. verjetnost, da se zaradi določenih dejavnikov pri poslovanju ali investicijah ustvari finančna izguba. Finančno tveganje je vse, kar lahko preprečuje doseganje določenih finančnih ciljev in ustvarja izid, ki ni bil predviden. Finančna tveganja lahko opredelimo tudi kot tveganja, ki izvirajo iz finančnih transakcij.

Tveganje neplačil s strani kupcev je med finančnimi tveganji zasedlo visok delež, saj izvajamo obvezne gospodarske javne službe, kar pomeni, da moramo tudi v primeru neplačil s strani naših strank, odpadke odvažati. Del rednih procesov upravljanja s terjatvami predstavlja aktivna izterjava.

Že v letu 2016 smo posebno pozornost namenili individualni obravnavi velikih dolžnikov, katerih delež je predstavljal glavnino odprtega salda terjatev. Aktivnosti smo peljali še v leto 2017 in 2018, ko smo z večjimi dolžniki sklenili nove pogodbe o poplačilih oziroma pričeli s sodnimi postopki proti njim. Hkrati smo tudi preučili možnost vključitve zunanje izterjave in predali del terjatev v izterjavo zunanjemu izvajalcu.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je finančno tveganje, povezano z likvidnostjo podjetja ali pa posameznega finančnega instrumenta. Je nevarnosti neusklajenosti med dospelimi sredstvi in obveznostmi do virov sredstev. Z drugimi besedami predstavlja likvidnostno tveganje možnost pomanjkanja denarnih sredstev za poplačilo zapadlih obveznosti. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) definira likvidnostno tveganje kot tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti.

Družba gospodari z viri in naložbami tako, da je v vsakem trenutku sposobna izpolniti vse svoje zapadle obveznosti. Zato redno spremlja in upravlja likvidnost ob upoštevanju normalnega poteka poslovanja. Kratkoročno plačilno sposobnost je družba v letu 2018 zagotavljala z usklajevanjem denarnih tokov ter uravnavanjem ročnosti presežkov denarnih sredstev.

V povezavi s priskrbo in razpoložljivostjo finančnih virov izvajamo spremljanje in načrtovanje usklajenosti denarnih tokov. Tekoče kratkoročne obveznosti poravnavamo sproti iz lastnih denarnih sredstev, hkrati pa tudi redno odplačujemo in zmanjšujemo svoje obveznosti iz naslova posojila in finančnih najemov. V letu 2018 smo odplačali obveznosti po dveh leasing pogodbah, hkrati pa pričeli s črpanjem novega posojila za investicijo.

Kazalniki likvidnosti kažejo poslabšanje v letu 2018, vendar je glede na fazo investiranja to razumljivo in je bilo tudi predvideno. Likvidnostna situacija družbe je podrobno razkrita v poglavju Razkritje glede predpostavke delujočega podjetja.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je finančno tveganje, kateremu so v različnem obsegu izpostavljeni tako vlagatelji, kot tudi podjetja in ostali posojilojemalci. Obrestno tveganje pomeni možnost izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer na trgu. Neugodno gibanje je lahko tako dvig kot tudi znižanje obrestne mere. Je tveganje zaradi spremenjenih pogojev financiranja in najemanja kreditov. Praviloma je obseg izpostavljenosti obrestnemu tveganju odvisen od velikosti deleža finančnih obveznosti ter finančnih naložb v podjetju – večji delež pomeni tudi večjo izpostavljenost.

Družba v letu 2018 ni najemala novih finančnih najemov, preostale najeme plačuje v rednih obrokih.

Posojilo pri bankah iz naslova investicije v objekt za preobdelavo mešanih komunalnih odpadkov zapade v odplačevanje glavnice eno leto po zadnjem črpanju, obroke obresti plačuje podjetje redno.

Glede na trenutno stanje sama gibanja obrestnih mer na trgu nimajo večjega vpliva na rezultat našega poslovanja. Na dan 31.12.2018 izkazujemo finančne obveznosti iz naslova najetega kredita ter finančnih najemov, kjer so obrestne mere vezane na EURIBOR (3-mesečni in 6-mesečni).

Samo gibanje teh tečajev v zadnjem letu (podobno kot v letu 2015, 2016 in 2017) ni bilo izpostavljeno večjemu nihanju. Trend gre navzdol in izkazuje celo negativno stanje obrestne mere.

Valutno tveganje

Valutno tveganje je finančno tveganje in pomeni nevarnost pred finančno izgubo zaradi sprememb vrednosti ene valute v primerjavi z drugo. Razmerje med vrednostmi dveh valut imenujemo valutni ali devizni tečaj. Valutnemu tveganju so najbolj izpostavljena uvozna in izvozna podjetja, ki poslujejo z državami z različno monetarno valuto. Če se med poslovanjem valutni tečaj spremeni in je ob plačilu manj ugoden od tistega, ki je bil veljaven, ko je bil posel sklenjen, lahko podjetje iz tega naslova utрпи finančno izgubo. Ker družba nima razvejanega mednarodnega poslovanja, nismo izpostavljeni tveganju sprememb valutnih tečajev. V okviru poslovanja s tujimi plačilnimi sredstvi so bila v letu 2018 valutna tveganja neizrazita, zato družba nima vzpostavljenih posebnih mehanizmov za obvladovanje teh tveganj.

Cenovno tveganje

Je tveganje, da se bodo spremenile vrednosti sredstev ali obveznosti do virov sredstev. Povezano je s tržnim tveganjem, obrestnim tveganjem in valutnim tveganjem. Zaradi prenosa stanovanja med naložbene nepremičnine je družba izpostavljena cenovnim tveganjem na trgu nepremičnin, ki imajo takojšen učinek na poslovni izid družbe. Na tovrstno tveganje družba nima vpliva.

Oblikovanje cen javnih služb s področja varstva okolja

V začetku leta 2013 je v veljavo stopila Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (v nadaljevanju Uredba MEDO - UL RS, št. 87/12 in 109/12), ki je po skoraj treh letih spet dovolila spremembo cen komunalnih storitev.

Z mesecem junijem 2015 smo v občinah, kjer izvajamo GJS, začeli uporabljati Uredbi prilagojen obračun storitev ravnanja z odpadki. Zaradi transparentnosti cene za končnega uporabnika smo za izračun cene vseh treh javnih služb s področja varstva okolja uporabljali skupni imenovalac, to je celotna zbrana

količina odpadkov, saj lahko le v tem primeru cene, podane v €/kg, med seboj seštevamo. Uredba nadalje določa, da se te cene obračunajo uporabnikom glede na velikost in pogostnost praznjenja posode za MKO oz. BIOO. V ta namen uporabimo t. i. sodilo, ki za vsako prej omenjeno javno službo predstavlja kvocient med količino odpadkov in obračunsko prostornino (seštevek zmnožkov velikosti vseh posod in pogostnosti odvoza). Takšno razmišljanje po opozorilu strokovnjakov s področja oblikovanja cen javnih služb ni bilo pravilno, zato smo v letu 2017 sprejeli Pravilnik oblikovanja elaborata in cen ravnanja s komunalnimi odpadki in začeli uporabljati modificiran model izračuna cene, ki za izračun cene posamezne javne službe upošteva količino odpadkov, ki se nanašajo na določeno javno službo (za zbiranje vse zbrane količine odpadkov, za obdelavo le tiste, ki so v to obdelavo prešli in za odstranjevanje le tiste količine, ki so bile odstranjene).

Specifična situacija podjetja

Glavna in osrednja dejavnost družbe Snaga d. o. o. je izvajanje obvezne GJS ravnanja s komunalnimi odpadki. Družba je postavljena med sistemom običajne gospodarske službe in sistemom političnih usmeritev vsakokrat vladajočih struktur, predvsem na lokalnih območjih.

Delovanje GJS natančneje kot sicer opredeljuje zakonodaja. Ključni poslovni element je oblikovanje cene, ki v primeru javne službe ni tržna, pač pa stroškovna kategorija, ki mora biti oblikovana skladno z Uredbo. Ker lokalne skupnosti ne razumejo svoje pomembne vloge, ki jo nalaga Uredba, tudi 5 let po uvedbi Uredbe ostajamo v največji občini, MOM, brez zakonsko skladne potrditve cen. S tem izkazujemo določeno pravno neskladnost, zaradi spreminjajočih stroškovnih razmerij na trgu pa v letih 2016, 2017 in 2018 tudi poslovno težavo.

V Sloveniji sicer že obstaja pravna praksa, ki izvajalcu javne službe omogoča tožbo koncedenta – občine, ki mu ne zagotavlja stroškovno krite cene. Zavedamo pa se, da takšna poslovna praksa predstavlja realno nevarnost negativnega vpliva lokalne politike na poslovanje podjetja.

Podjetje je gospodarska družba v 100 % lasti javnega kapitala (pomensko je Snaga javno podjetje brez tovrstnega formalnega statusa). Za celovito ureditev pravnega statusa manjka še podpis prenovljene družbene pogodbe ter pred tem še sprejem ustreznih odlokov v nekaterih občinah lastnicah podjetja, ki pa do tega trenutka še ni izvršen. Slednji je za družbo izrednega pomena, saj omogoča, da družbenice podjetju koncesijo za opravljanje javnih služb podelijo neposredno.

POTENCIALNE OBVEZNOSTI

Družba nima potencialnih obveznosti, ki bi ne bile ustrezno razkrite oziroma vključene v računovodske izkaze družbe za leto 2018.

DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Po datumu računovodskih izkazov ni bilo dogodkov, ki bi vplivali na predstavljene računovodske izkaze družbe.

Ostali dogodki po datumu bilance stanja so razkriti na strani 67 v poslovnem delu letnega poročila, v točki 2.12 Pomembni poslovni dogodki po koncu poslovnega leta.

ODNOSI S POVEZANIMI STRANKAMI

V nadaljevanju prikazujemo medsebojne poslovne odnose z lastniki kot povezanimi subjekti in druge povezane subjekte, ki predstavljajo podjetja v pretežni lasti MOM:

Naziv lastnikov	prihodki	stroški	terjatve	terjatve na dan 31.12.2018	obveznosti na dan 31.12.2018
		odhodki	promet K		
Mestna občina Maribor	1.428.891	116.740	1.634.454	495.025	13.718
Občina Ruše	22.807	3.577	25.121	3.452	364
Občina Hoče Slivnica	8.124	0	9.383	1.626	0
Občina Miklavž	57.369	8.204	62.867	9.081	834
Občina Rače-Fram	16.162	0	17.916	1.470	0
Občina Starše	47.244	7.323	51.816	3.062	0
Občina Duplek	2.480	0	2.761	200	0
Občina Selnica ob Dravi	16.112	2.239	17.769	1.439	228
Občina Lovrenc na Pohorju	25.331	3.232	27.727	9.681	327
Občina Pesnica	23.201	18.932	25.475	5.104	1.925
Občina Kungota	28.497	2.984	28.249	16.670	607
Drugi povezani subjekti v pretežni lasti MOM					
Mariborski Vodovod	7.028	16.902	7.832	588	2.580
Nigrad	157.887	32.837	146.490	164.060	9.542
Nipa	8.962	163.934	10.382	9.603	16.000
Marprom	90.072	8.478	101.720	20.479	4.969
Drugi povezani subjekti					
OPTcycle	126	0	126	38	0

Med druge povezane subjekte sodi tudi družba Wcycle, pri kateri še ni prišlo do poslovnih dogodkov v letu 2018.

RAZKRITJE GLEDE PREDPOSTAVKE DELUJOČEGA PODJETJA

Poslovodstvo družbe že vrsto let opozarja na razkorak med ceno in posledično prilivi, ki jo za ravnanje z odpadki plačujejo uporabniki in stroški oziroma odlivi, ki pri tem nastajajo v družbi, kar se je posledično rezultiralo v zelo slabi likvidnostni situaciji ob koncu leta 2018, predvsem pa v začetnih mesecih leta 2019. Stanje denarnih ustreznikov se je tako znižalo iz 3.128 tisoč EUR konec leta 2016 na 965 tisoč EUR konec leta 2018.

Družba je na koncu leta 2018 beležila čisto izgubo v višini 1.234 tisoč EUR ter presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 413 tisoč EUR. Denarni izid iz poslovanja je v letu 2018 negativen, in sicer v višini 127 tisoč EUR. Finančne obveznosti do bank v višini 10 mio. EUR, ki ob koncu leta 2018 predstavljajo kar 45 odstotkov vseh obveznosti do virov sredstev, trenutno situacijo še poslabšujejo, saj prvi obrok zapade v plačilo že v začetku julija 2019, do konca tega leta pa bo glede na obstoječa pogodbeno določila potrebno odplačati 556 tisoč EUR.

Poslovodstvo se likvidnostnih težav zaveda, zato je že v začetku leta 2018 pričelo namenjati posebno pozornost prav planiranju denarnih tokov. Prav tako je konec leta 2018 sprejelo naslednje kratkoročne in srednjeročne ukrepe, ki pa sami po sebi ne bodo rešili nastale situacije:

- mesečno spremljanje terjatev iz poslovanja ter čim bolj aktivna izterjava;
- na strani obveznosti je bil sklenjen dogovor o obročnem odplačevanju obstoječega dolga do glavnega izvajalca pri investiciji v napravo za predobdelavo mešanih komunalnih odpadkov,
- omejitev investicij na zgolj najnujnejše,
- ustavitve vseh donacij in sponzorstev ter zmanjšanje izdatkov, ki so bili v planu poslovanja namenjeni marketingu,
- omejevanje razvojnih aktivnosti in
- upokojevanje brez novih zaposlitev.

Poslovodstvo je pripravilo plan denarnega toka za naslednji dve leti, ki kaže pozitivno stanje denarnih sredstev na koncu vsakega izmed preučevanih let ob izpolnitvi spodaj opisanih predpostavk. Plan za leto 2019 prikazuje negativni denarni tok v višini 985 tisoč EUR s pozitivnim stanjem razpoložljivih denarnih sredstev na dan 31. 12. 2019 v višini 8 tisoč EUR, za leto 2020 pa je planiran negativni denarni tok v višini 2 tisoč EUR s pozitivni stanjem denarnih sredstev na dan 31. 12. 2020 v višini 6 tisoč EUR. Pri tem opozarjamo, da plan denarnega toka za obe leti temelji na naslednjih predpostavkah:

- višji prilivi od junija 2019 dalje iz naslova povišanja cen storitev ravnanja z odpadki na območju Mestne občine Maribor,
- višji prilivi od avgusta 2019 dalje iz naslova povišanja cen storitev ravnanja z odpadki na območju ostalih zunaj mestnih občin, v katerih družba izvaja gospodarsko javno službo,

- dosežen reprogram obstoječih dolgoročnih posojil, s katerim banka odobri enoletno podaljšanje moratorija na plačilo glavnice,
- odobritev dodatnega bančnega posojila v višini približno 1,7 mio. EUR z zapadlostjo enega leta ter možnostjo podaljšanja za še eno dodatno leto.

Mestna občina Maribor je na izredni seji mestnega sveta dne 25. 4. 2019 sprejela in potrdila povišanje cene storitev ravnanja z odpadki za 38 %, kar pomeni, da je prva predpostavka planiranega denarnega toka že izpolnjena. Ostale tri predpostavke, tako dvig cene storitev ravnanja z odpadki na območjih ostalih zunaj mestnih občin ter reprogram obstoječih posojil in odobritev dodatnega posojila s strani bank, še niso uresničene. Poslovodstvo ocenjuje, da obstaja visoka verjetnost, da bodo ostale predpostavke planiranih denarnih tokov pravočasno izpolnjene, saj že potekajo dogovori tako glede dviga cen v ostalih občinah kot glede podaljšanja moratorija na odplačevanje starih kreditov in pridobitve novega kratkoročnega premostitvenega kredita. Vendar kljub temu opozarjamo, da v okoliščinah, ko ostale predpostavke ne bi bile pravočasno izpolnjene, lahko postavne družba nelikvidna.

DODATNA RAZKRITJA PO SRS 32

SRS 32, ki ureja računovodsko spremljanje gospodarskih javnih služb, nalaga izvajalcem teh služb ločeno evidentiranje prihodkov, odhodkov, stroškov in poslovnega izida za posamezne gospodarske javne službe in ločeno za druge dejavnosti. K principom ločenega evidentiranja računovodskih kategorij zavezuje tudi Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (ZPFOLERD).

V nadaljevanju te točke podajamo najprej razkritja sodil za razporejanje prihodkov in odhodkov po posameznih dejavnostih in nato še razkritja prihodkov in odhodkov, ločeno za javne gospodarske službe in druge, tržne storitve, tudi po posameznih dejavnostih.

Podbilanc stanj sredstev in obveznosti do njihovih virov za javne in tržne dejavnosti posebej v tem razdelku ne podajamo, vrednost osnovnih sredstev gospodarske javne infrastrukture je prikazana v okviru zunajbilančne evidence, vrednost terjatev pa v okviru razkritij v poglavju terjatev.

RAZKRITJA SODIL

Na podlagi določb SRS 32 in sprejetega Pravilnika o sodilih za razporejanje prihodkov, odhodkov, sredstev in obveznosti do virov sredstev po posameznih dejavnostih uporabljamo za razporejanje prihodkov in odhodkov na dejavnosti, ki so gospodarske javne službe in tiste, ki to niso, sodila.

Kar zadeva uporabo sodil pri razporejanju prihodkov podjetja, se ta uporabljajo le izjemoma. Prihodke od prodaje izkazujemo po vrstah storitev, namenih in stroškovnih mestih tako, da so ti praktično neposredno pripisani posamični dejavnosti. V primerih, ko prihodkov morebiti ni moč neposredno pripisati določeni dejavnosti (drugi poslovni ali finančni prihodki), se za njihovo razporeditev oz. razdelitev uporabljajo ista, vendar smiselno izbrana sodila, kot jih uporabljamo za razvrščanje odhodkov po dejavnostih.

Odhodki se ob njihovem pripoznanju razvrstijo :

- na neposredna stroškovna mesta, ki so v neposredni povezavi s stroškovnim nosilcem oz. posamezno »proizvodno-storitveno dejavnostjo« ali
- na posredna stroškovna mesta, ki imajo splošni značaj režije. Sem sodijo poleg tipične režije (uprava, prodaja, nabava) tudi stroškovna mesta tehničnega servisa (vzdrževanje).

Pri razvrščanju stroškov na neposredna stroškovna mesta velja, da so neposredno razporejeni tudi tisti neposredni stroški, ki niso stroški režije in so med več neposrednih stroškovnih mest razporejeni z uporabo sodila porabljenega časa ali količin zbranih odpadkov.

Za posredna stroškovna mesta ne štejejo pomožna stroškovna mesta, ki so oblikovana le z namenom zbiranja stroškov za njihovo razporejanje na posamična neposredna stroškovna mesta ob obračunu po sodilu porabljenega časa (skupna stroškovna mesta delavci, vozniki, vozila).

Sodila, ki jih uporabljamo pri razvrščanju odhodkov iz posrednih (in pomožnih) stroškovnih mest na posamezno dejavnost oz. storitev, so:

Sodilo 1. - Porabljen čas

Sodilo temelji na podatkih, pridobljenih iz delovnih nalogov o porabljenem času:

- komunalnih delavcev in voznikov (delovne ure) in
- vozil (strojne ure).

Sodilo se uporablja predvsem za dejavnosti zbiranja komunalnih odpadkov, urejanje javnih površin in pri razporejanju vseh tistih odhodkov, ki so po svoji naravi odvisni od porabljenega časa ali pa za njihovo delitev ni primernejšega sodila.

Sodilo 2. – Količina zbranih odpadkov

Sodilo temelji na podatkih, pridobljenih iz lastnih evidenc o količinah prevzetih odpadkov. Sodilo se uporablja za razporejanje stroškov, povezanih z odstranjevanjem odpadkov in drugih stroškov, ki so posredno ali neposredno odvisni od količin zbranih odpadkov. Sodilo zbranih odpadkov se po potrebi in glede na naravo stroškov ugotavlja tudi po posameznih frakcijah odpadkov.

Sodilo 3. – Opravljene ure vzdrževanja v tehničnem servisu

Sodilo temelji na podatkih, pridobljenih iz delovnih nalogov tehničnega servisa. Na podlagi tega sodila se neposrednim stroškovnim mestom pripiše del stroškov tehničnega servisa v odvisnosti od časa, porabljenega za določeno dejavnost oz. stroškovno mesto.

Sodilo 4. – Število dokumentov in proizvodjalni stroški

Sodilo »število dokumentov« temelji na podatkih o številu prejetih in izdanih računov ter številu izdajnic po posameznih področjih. Pri razporejanju stroškov režije na področje gospodarske javne službe in na področje ostalih tržnih storitev, se pri razporejanju stroškov režije v delu, ki se nanaša na upravo in prodajo, za sodilo uporabi število prejetih in izdanih računov, v delu, ki se nanaša na nabavo, pa število izdajnic. Za nadaljnjo razporeditev stroškov režije po posameznih dejavnostih v okviru tržnih storitev in gospodarskih javnih služb, se prav tako uporablja sodilo števila dokumentov; pri storitvi GJS -e ravnanja s komunalnimi odpadki se v nadaljevanju stroški režije po občinah določijo v deležu višine proizvodnih stroškov.

IZKAZI POSLOVNEGA IZIDA PO DEJAVNOSTIH

V skladu z določili SRS 32 podajamo v naslednjih točkah Izkaze poslovnih izidov ločeno za dejavnosti gospodarske javne službe in ločeno za druge tržne dejavnosti oz. storitve. Izkaze podajamo po sledečih skupinah storitev oz. dejavnosti:

Gospodarske javne službe:

- ravnanje z odpadki,
- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov,
- urejanje utrjenih in zelenih javnih površin,
- oskrba zapuščenih živali v Zavetišču za živali Maribor,
- vzdrževanje in upravljanje tržnic – izbirna gospodarska javna služba.

Tržne dejavnosti (v okviru teh tudi posebne* storitve):

- pogodbeni odvozi,
- vzdrževanje in čiščenje poslovnih prostorov,
- čiščenje zasebnih površin in čiščenje po prireditvah,
- čiščenje in urejanje zasebnih utrjenih in zelenih površin,
- izvajanje zimske službe s čiščenjem in odvozom zapadlega snega,
- prediranje kanalizacije in črpanje fekalij,
- zbiranje in odvoz organskih kuhinjskih odpadkov ter jedilnih olj za podjetja in druge organizacije,
- zakup oglasnega prostora oz. plakatiranje,
- upravljanje dveh malih plinskih elektrarn (MPE) na zaprtih odlagališčih na Pobrežju in v Dogošah.
- upravljanje objektov.

*Posebne storitve so tiste, ki v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja (MEDO) znižujejo stroške gospodarske javne službe ravnanja z odpadki.

Pregled prihodkov, odhodkov in rezultat pred davki po dejavnostih

GOSPODARSKA JAVNA SLUŽBA

Izkazi poslovnega izida 2018	Skupaj gospodarske javne službe	Ravnanje z odpadki	Zbiranje komunalnih odpadkov	Obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov	Odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje	Urejanje utrjenih in zelenih javnih površin	Zavetišče za živali	Tržnice	Tržne dejavnosti	Skupaj Snaga
	1=2+6+7+8	2=3+4+5	3	4	5	6	7	8	9	10=1+9
PRIHODKI	11,609,400	10,016,248	6,522,175	1,840,194	1,653,879	1,217,780	123,852	251,520	2,634,696	14,244,097
ODHODKI	13,178,343	11,395,616	7,169,621	3,265,923	960,072	1,310,221	232,047	240,459	2,146,002	15,324,345
POSLOVNI IZID	-1,568,942	-1,379,367	-647,446	-1,425,729	693,807	-92,441	-108,195	11,061	488,694	-1,080,248

POSLOVNI IZID PRED DAVKI

Med dejavnostmi GJS po negativnem izidu v letu 2018 izstopa dejavnost ravnanja s komunalnimi odpadki z ustvarjeno izgubo v višini 1.568.942 €.

Kot v preteklih letih tudi v letu 2018 elaborati s predlaganimi novimi cenami, ki bi pokrivalo stroške, ki se v zadnjih letih povečujejo, niso bili obravnavani s strani pristojnih občinskih organov. Zavetišče za živali je tudi letos ustvarilo izgubo, in sicer v višini 108.195 €, urejanje javnih površin je z rezultatom 92.441 € še vedno v minusu.

Pri obeh dejavnostih predstavljajo večino prihodkov namenska sredstva MOM in nekaterih drugih lokalnih skupnosti, ki pa ne zadoščajo za kritje stroškov predpisanega standarda izvajanja storitev na teh področjih.

Dejavnost zaprtih odlagališč predstavlja za Snago izredno visoke stroške (izvajanje storitev po predpisanih normah - zavezani smo k izvajanju monitoringov, analiz, prevzemov izcednih vod, vzdrževanju). V letu 2018 smo te stroške prenesli v breme

oblikovanih rezervacij, sicer bi bil izid poslovanja Snage še za 199.644 € slabši.

S tržnimi dejavnostmi skuša družba uravnavati izgube na GJS, vendar naraščajoči stroški GJS, ki cenovno niso kriti, ter neurejeni viri dolgoročnega financiranja zaprtih odlagališč (30-letno obdobje po zaprtju posameznega odlagališča) v prihodnje zahtevajo, da družba doseže ustrezne cene izvajanja javnih služb.

Kot upravljevec odlagališč moramo skrbeti za vzdrževanje in varovanje zaprtega odlagališča ter izvajati predpisane obratovalne monitoringe in druge ukrepe varstva okolja, kar je povezano s stroški. V času aktivne uporabe odlagališč s ceno izvajanja javne službe odlaganja odpadkov niso bila zagotovljena sredstva za pokrivanje stroškov zapiranja odlagališč, kot to določa sedaj veljavna Uredba MEDO, zato smo oblikovali rezervacije za vsa odlagališča, sicer bi bil izid poslovanja Snage še za 199.644 € slabši. Navedeni stroški močno bremenijo poslovanje družbe, zato bo v prihodnje potrebno najti vir njihovega financiranja.

Poslovni izid pred davki – skupaj po dejavnostih

Izkazi poslovnega izida 2018	GOSPODARSKA JAVNA SLUŽBA			
	Skupaj gospodarske javne službe	Ravnanje z odpadki	Zbiranje komunalnih odpadkov	Obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov
	1=2+6+7+8	2 = 3+4+5	3	4
A. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	11,398,907	9,827,978	6,357,428	1,827,703
I. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	11,398,907	9,827,978	6,357,428	1,827,703
1. ČP od prodaje proizvodov in storitev	10,557,194	9,218,393	5,833,599	1,741,964
2. ČP od najemnin	234,242	2,912	2,912	0
3. ČP od prodaje blaga in materiala	607,472	606,673	520,917	85,739
II. Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	0	0	0	0
1. ČP od prodaje proizvodov in storitev	0	0	0	0
2. ČP od prodaje blaga in materiala	0	0	0	0
III. Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	0	0	0	0
1. ČP od prodaje proizvodov in storitev	0	0	0	0
2. ČP od prodaje blaga in materiala	0	0	0	0
B. Sprememba vrednosti zalog	0	0	0	0
C. DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	114,951	113,582	93,984	10,411
D. KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA	11,513,858	9,941,560	6,451,412	1,838,114
E. STROŠKI BLAGA, MATERIALA, STORITEV	7,969,938	6,968,608	2,925,539	3,083,275
I. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	22,288	22,288	22,260	0
II. Stroški porabljenega materiala	473,085	355,793	322,768	32,961
III. Stroški energije	651,006	578,330	482,472	95,849
IV. Stroški storitev	6,698,335	5,894,609	1,991,661	2,943,269
1. Prevozne in druge storitve pri opravljanju stor	208,523	19,065	16,687	1,780
2. Stroški vzdrževanja	120,752	91,891	90,628	1,260
3. Stroški najemnin	204,919	125,270	113,344	11,924
4. Plač. promet, zavar. intelek.storitve, povrač.s	339,062	325,742	300,003	25,699
5. Storitve prevzema odpadkov	3,902,397	3,856,880	74,045	2,823,839
6. Stroški odvoza blata iz CČN	0	0	0	0
7. Storitve najema delavcev	1,080,329	688,725	618,669	70,045
8. Storitve upravnikov stavb	322,046	322,046	322,046	0
9. Druge storitve	520,306	464,990	456,239	8,723
V. Promocija, trženje, reprezentanca	125,223	117,588	106,379	11,195
F. STROŠKI DELA	4,117,649	3,414,307	3,319,489	94,575
1. Stroški plač in nadomestil plač (BTO I.)	2,800,613	2,346,061	2,287,983	57,901
2. Povračila za prehrano in prevoz	394,402	326,414	315,053	11,343
3. Regres za letni dopust	235,143	165,896	153,330	12,566
4. Dodatno pokojninsko zavar. (II.steber)	90,268	70,437	67,486	2,946
5. Dajatve na plače	499,005	423,192	413,346	9,812
6. Drugi stroški dela	98,216	82,307	82,291	6
G. AMORTIZACIJA	751,796	686,611	664,672	21,928
H. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	73,506	66,947	65,581	1,363
1. Prevrednotenja OS in NDS	1,907	1,191	221	970
2. Prevrednotenja zalog	3,332	2,176	2,173	0
3. Prevrednotenja terjatev	68,267	63,580	63,187	393
I. OBLIKOVANJE REZERVACIJ	0	0	0	0

Odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje	Urejanje utrjenih in zelenih javnih površin	Zavetišče za živali	Tržnice	Tržne dejavnosti	Skupaj Snaga
5	6	7	8	9	10 = 1+9
1,642,847	1,216,795	104,245	249,890	2,552,042	13,950,949
1,642,847	1,216,795	104,245	249,890	2,552,042	13,950,949
1,642,831	1,216,795	103,446	18,560	2,445,963	13,003,157
0	0	0	231,330	32,373	266,614
17	0	799	0	73,706	681,178
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
9,187	17	130	1,223	62,924	177,875
1,652,034	1,216,811	104,375	251,112	2,614,966	14,128,824
959,794	695,215	162,096	144,019	1,202,898	9,172,836
28	0	0	0	25	22,314
64	84,340	20,038	12,915	88,075	561,160
9	33,210	15,728	23,737	103,654	754,660
959,679	576,995	125,985	100,746	1,005,454	7,703,789
598	170,982	18,422	54	42,008	250,531
4	18,186	399	10,275	24,418	145,170
2	9,448	25,682	44,518	15,339	220,258
40	9,691	1,047	2,582	17,999	357,061
958,997	45,007	4	507	693,212	4,595,610
0	0	0	0	236	236
11	306,852	71,334	13,418	157,003	1,237,333
0	0	0	0	0	322,046
28	16,829	9,097	29,391	55,237	575,544
14	670	344	6,621	5,690	130,913
243	558,139	64,362	80,840	682,421	4,800,070
177	358,102	40,002	56,448	476,941	3,277,554
18	56,740	5,568	5,680	62,850	457,252
0	57,749	7,006	4,493	45,063	280,207
5	17,088	1,436	1,308	10,940	101,209
34	59,846	6,723	9,245	79,491	578,496
9	8,616	3,628	3,666	7,135	105,352
12	51,766	2,649	10,771	199,625	951,421
3	1,368	546	4,645	21,860	95,366
0	466	1	249	11,790	13,697
3	873	114	169	896	4,228
0	29	431	4,227	9,174	77,441
0	0	0	0	0	0

GOSPODARSKA JAVNA SLUŽBA

Izkazi poslovnega izida 2018	Skupaj gospodarske javne službe	Ravnanje z odpadki	Zbiranje komunalnih odpadkov	Obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov
	1=2+6+7+8	2 = 3+4+5	3	4
J. DRUGI ODHODKI POSLOVANJA	94,363	89,426	88,222	1,193
K. Dobiček - izguba izposlovanja (EBIT)	-1,493,394	-1,284,340	-612,092	-1,364,219
L. PRIHODKI IZ FINANCIRANJA	39,270	39,050	35,187	2,048
1. Finančni prihodki iz deležev	0	0	0	0
2. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	31,347	31,187	27,596	1,904
3. Finančni prihodki iz vtoženih terjatev	7,598	7,538	7,458	41
4. Finančni prihodki od depozitov in danih posojil	325	325	132	103
M. ODHODKI IZ FINANCIRANJA	157,141	155,784	92,189	63,589
1. Obresti iz finančnih najemov	3,771	3,751	3,751	0
2. Obresti iz najetih posojil	116,012	114,723	51,138	63,585
3. Obresti do dobavit.in druge finančne obveznosti	12,822	12,806	12,802	1
4. Prevrednotovalni fin. odhodki - slabitev naložb	24,535	24,504	24,498	3
N. Dobiček - izguba iz rednega delovanja	-1,611,264	-1,401,074	-669,094	-1,425,760
O. IZREDNI PRIHODKI	56,272	35,638	35,577	33
1. Dotacije, donacije, subvencije	19,399	0	0	0
2. Prejete odškodnine, stroški tožb, kazni	36,873	35,638	35,577	33
P. IZREDNI ODHODKI	13,950	13,932	13,929	2
1. Denarne kazni, odškodnine ipd.	258	258	258	0
2. Donacije in ostali odhodki	13,691	13,674	13,670	2
R. Celotni dobiček - izguba pred davkom	-1,568,942	-1,379,367	-647,446	-1,425,729
1. Odloženi davki	0	0	0	0
S. Čisti dobiček obračunskega obdobja	-1,568,942	-1,379,367	-647,446	-1,425,729
PRIHODKI	11,609,400	10,016,248	6,522,175	1,840,194
ODHODKI	13,178,343	11,395,616	7,169,621	3,265,923
POSLOVNI IZID	-1,568,942	-1,379,367	-647,446	-1,425,729

Odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje	Urejanje utrjenih in zelenih javnih površin	Zavetišče za živali	Tržnice	Tržne dejavnosti	Skupaj Snaga
5	6	7	8	9	10 = 1+9
11	2,396	2,380	161	23,634	117,997
691,970	-92,072	-127,658	10,676	484,528	-1,008,866
1,816	0	8	212	3,860	43,130
0	0	0	0	0	0
1,687	0	8	152	3,118	34,465
39	0	0	60	736	8,334
90	0	0	0	6	331
6	1,330	10	17	15,139	172,280
0	20	0	0	131	3,903
0	1,287	0	2	14,300	130,312
2	8	3	5	243	13,065
4	14	7	10	465	25,000
693,781	-93,401	-127,660	10,871	473,249	-1,138,016
29	968	19,469	196	15,871	72,143
0	0	19,399	0	0	19,399
29	968	70	196	15,871	52,743
2	8	4	6	425	14,375
0	0	0	0	166	424
2	8	4	6	259	13,951
693,807	-92,441	-108,195	11,061	488,694	-1,080,248
0	0	0	0	154,455	154,455
693,807	-92,441	-108,195	11,061	334,239	-1,234,703
1,653,879	1,217,780	123,852	251,520	2,634,696	14,244,097
960,072	1,310,221	232,047	240,459	2,146,002	15,324,345
693,807	-92,441	-108,195	11,061	488,694	-1,080,248

SNAGA, D. O. O.
NASIPNA ULICA 64,
SI-2000 MARIBOR

INFO@SNAGA-MB.SI
SNAGA-MB.SI